

Stichting Pensioenfonds voor Dierenartsen

Jaarrapport 2020

Stichting Pensioenfonds voor Dierenartsen

Postbus 90170

5000 LM Tilburg

E-mail: spd@achmea.nl

Telefoon: (013) 462 35 18

Internetsite: www.pensioenfondsdierenartsen.nl

INHOUDSOPGAVE

Pagina

A. BESTUURSVERSLAG

A	Voorwoord	4
B	Bestuursverslag	6
	1. Kerncijfers	7
	2. Karakteristieken van het pensioenfonds	9
	3. Hoofdlijnen	18
	4. Pensioenbeleid	28
	5. Beleggingen	39
	6. Financiële paragraaf	48
	7. Risicoparagraaf	50
	8. Toekomstparagraaf 2021	58
	9. Verantwoordingsorgaan	59
	10. Verslag van de visitatiecommissie	61

B. JAARREKENING

1	Balans per 31 december	68
2	Staat van baten en lasten	69
3	Kasstroomoverzicht	71
4	Algemene toelichting	72
5	Toelichting op de balans	79
6	Toelichting op de staat van baten en lasten	97

C. OVERIGE GEGEVENS

1	Statutaire resultaatbestemming	104
2	Actuariële verklaring	105
3	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	107

BIJLAGEN

1	Verloopstaat deelnemers	111
2	Pensioenregeling	112

A VOORWOORD

VOORWOORD

In 2020 was de Corona pandemie de meest ingrijpende gebeurtenis voor onze samenleving. Periodes van meer en minder besmettingen, en de daarmee gepaard gaande maatregelen, wisselden elkaar af. Gelukkig bleef voor onze beroepsgroep het uitoefenen van de werkzaamheden mogelijk en dus de economische schade over het algemeen beperkt of zelfs afwezig.

Nu, mei 2021, is Nederland volop aan het vaccineren en durven we weer te hopen op verdergaande versoepelingen van maatregelen en normalisering van onze levensstijl.

Economisch gezien is 2021 voor Stichting Pensioenfonds Dierenartsen (SPD) weer een goed jaar geweest met een mooi beleggingsresultaat tegen marktconforme kosten.

De dekkingsgraad klom weer op, zoals u in het jaarrapport kunt lezen, maar kwam helaas niet op een niveau waarop indexatie kon worden toegezegd. De onzekere economische toestand blijft van grote invloed op de mogelijkheid om te kunnen indexeren.

Hoe zich dit in de komende tijd zou kunnen ontwikkelen, in het licht van een nieuw in te voeren pensioenstelsel, hoop ik in de toekomst paragraaf verder toe te lichten.

SPD heeft in 2020 een (nieuw) Risico Bereidheid Onderzoek (RBO) uitgevoerd onder haar deelnemers. Hiervoor is een nieuwe methode gebruikt die kwantitatieve resultaten geeft. In deze enquête werd de deelnemers gevraagd om aan te geven hoeveel risico hij/zij bereid was te nemen voor een mogelijk hoger pensioenresultaat. Gebleken is dat de gemiddelde deelnemer eigenlijk meer risico durfde nemen dan het huidige beleggingsbeleid van SPD op dit moment aangaf. Vanwege de financiële positie van het fonds is dat onder de huidige regelgeving nog niet mogelijk. Het bestuur zal deze mening zeker meenemen in haar meerjarig beleggingsbeleid, wanneer dit mogelijk is.

In dit RBO werd ook de mening van de deelnemers gevraagd over Maatschappelijk Verantwoord Beleggen (MVB). SPD heeft al eerder aan haar deelnemers aangegeven het beleid op dit gebied verder uit te bouwen en heeft het MVB-convenant, met vele andere pensioenfonds, maatschappelijke organisaties (ngo's), vakbonden en de overheid, ondertekend.

De meerderheid van de deelnemers die het RBO hadden ingevuld gaven aan dat zij MVB belangrijk vonden en ervan uitgingen dat hun pensioenfonds hier rekening mee zou houden.

Het bestuur heeft dan ook stappen ondernomen om dit beter zichtbaar te kunnen maken.

De grootste verandering voor de deelnemers is de verhoging van de pensioenpremie geweest. Eind 2020 stond SPD voor de keuze om of de toekomstige pensioenopbouw te verlagen of de pensioenpremie te verhogen. De Deelnemersvereniging Pensioenfonds Dierenartsen (DPD) heeft deze keuze, statutair bepaald, voorgelegd aan haar leden.

Van de leden die hierover een uitspraak hebben gedaan bleek het overgrote deel voor het verhogen van de pensioenpremie en het gelijk houden van de opbouw.

Hoewel hierover meerdere malen gecommuniceerd is met de deelnemers bleek dit voor meerderen achteraf niet duidelijk genoeg te zijn geweest. DPD blijft hierover met de deelnemers in gesprek.

Graag wil het bestuur iedereen die heeft bijgedragen aan het functioneren van ons fonds hartelijk bedanken en spreekt hierbij de wens uit dat dit ook in 2021 weer even enthousiast en constructief mag gebeuren.

Hans Smit

Voorzitter Stichting Pensioenfonds Dierenartsen.

B BESTUURSVERSLAG

1. KERNCIJFERS

Deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden met uitstel ingang pensioen en pensioengerechtigden

	2020		2019		2018		2017		2016	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Deelnemers	4.357	58,3	4.168	57,8	4.014	57,6	3.883	57,4	3.786	57,7
Gewezen deelnemers	1.254	16,8	1.268	17,6	1.251	18,0	1.233	18,2	1.187	18,1
Pensioengerechtigden met uitstel ingang pensioen	60	0,8	54	0,8	30	0,4	31	0,5	29	0,4
Pensioengerechtigden	1.806	24,1	1.721	23,8	1.670	24,0	1.621	23,9	1.560	23,8
	<u>7.477</u>	<u>100,0</u>	<u>7.211</u>	<u>100,0</u>	<u>6.965</u>	<u>100,0</u>	<u>6.768</u>	<u>100,0</u>	<u>6.562</u>	<u>100,0</u>

Bijdragen van deelnemers, saldo waardeoverdrachten, pensioenuitkeringen en uitvoeringskosten (x € 1.000)

	2020	2019	2018	2017	2016
Bijdragen van deelnemers inclusief opslag termijnbetaling	26.361	24.533	23.456	22.134	21.626
Saldo overdrachten van rechten voor risico pensioenfonds	160	-324	-1.624	-5	-95
Pensioenuitkeringen	-33.609	-32.061	-30.664	-29.403	-28.080
Uitvoeringskosten	-2.494	-2.468	-2.219	-2.107	-2.043

Technische voorzieningen, algemene reserve, totaal vermogen (x € 1.000) en dekkingsgraad (%)

	31-12-2020	31-12-2019	31-12-2018	31-12-2017	31-12-2016
Technische voorzieningen					
- voor risico fonds	1.846.390	1.638.947	1.418.789	1.380.716	1.406.187
Algemene reserve	26.451	79.190	35.493	90.756	14.379
Beleggingen					
- voor risico fonds	1.868.923	1.713.695	1.463.616	1.483.528	1.419.966
Overige activa	1.745	1.248	1.649	3.465	651
Herverzekeringsdeel technische voorzieningen	4.362	4.769	5.191	5.798	6.037
Saldo overige vorderingen en schulden	-2.189	-1.575	-16.174	-21.319	-6.088
Totaal vermogen	<u>1.872.841</u>	<u>1.718.137</u>	<u>1.454.282</u>	<u>1.471.472</u>	<u>1.420.566</u>
Actuele dekkingsgraad	101,4	104,8	102,5	106,6	101,0
Beleidsdekkingsgraad	98,2	102,6	105,8	105,0	96,7
Reële dekkingsgraad	80,7	82,9	85,8	85,2	79,1
Vereiste dekkingsgraad	116,7	117,0	118,3	117,6	118,7
Minimaal vereiste dekkingsgraad	104,2	104,2	104,2	104,1	104,1

- De financiële positie wordt bepaald op basis van de beleidsdekkingsgraad. De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de actuele dekkingsgraad van de afgelopen 12 maanden.
- In de reële dekkingsgraad wordt de verwachte stijging van de prijzen meegenomen als pensioenverplichting. Een reële dekkingsgraad van 100% wil zeggen dat het pensioenfonds volledig kan indexeren met de prijsinflatie conform een toekomstbestendig indexatiebeleid.

Verdeling beleggingsportefeuille voor risico fonds (x € 1.000)

	31-12-2020		31-12-2019		31-12-2018		31-12-2017		31-12-2016	
		%		%		%		%		%
Vastgoedbeleggingen	258.792	13,9	250.951	14,7	219.759	15,2	130.033	8,9	135.891	9,6
Aandelen	498.389	26,7	424.465	24,8	341.549	23,6	432.145	29,5	427.010	30,3
Vastrentende waarden	825.496	44,2	880.786	51,4	829.540	57,2	871.698	59,6	799.438	56,7
Derivaten	245.403	13,1	132.489	7,7	-7.181	-0,5	-15.915	-1,1	2.818	0,2
Overige beleggingen	40.620	2,1	24.593	1,4	65.512	4,5	45.767	3,1	44.328	3,2
	<u>1.868.700</u>	<u>100,0</u>	<u>1.713.284</u>	<u>100,0</u>	<u>1.449.179</u>	<u>100,0</u>	<u>1.463.728</u>	<u>100,0</u>	<u>1.409.485</u>	<u>100,0</u>
Derivaten met een negatieve waarde, verantwoord onder overige schulden	223		411		14.437		19.800		10.481	
	<u>1.868.923</u>		<u>1.713.695</u>		<u>1.463.616</u>		<u>1.483.528</u>		<u>1.419.966</u>	

Beleggingsopbrengsten (x € 1.000)

	2020	2019	2018	2017	2016
Directe beleggingsopbrengsten	9.420	15.739	19.308	20.448	18.798
Indirecte beleggingsopbrengsten	156.663	259.945	-22.633	42.324	118.736
Kosten van vermogensbeheer	-2.034	-2.405	-3.011	-2.773	-2.968
	<u>164.049</u>	<u>273.279</u>	<u>-6.336</u>	<u>59.999</u>	<u>134.566</u>

Beleggingsrendement voor risico fonds

	2020	2019	2018	2017	2016
	%	%	%	%	%
Werkelijk (inclusief resultaat valuta- en rentehedge)*	10,0	18,8	-	4,5	10,8
Werkelijk (exclusief resultaat valuta- en rentehedge)	3,7	13,0	-0,3	4,4	7,2
Benchmark rendement	3,7	11,6	-0,2	3,9	6,8

*Lees bij 2018 voor -: 0,0%

2. KARAKTERISTIEKEN VAN HET PENSIOENFONDS

Profiel

Stichting Pensioenfonds voor Dierenartsen (SPD), statutair gevestigd te Utrecht is opgericht op 1 januari 1975. De laatste statutenwijziging was op 17 februari 2020. De stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41178388. SPD is een beroepspensioenfonds en is aangesloten bij de Pensioenfederatie.

De stichting voert de pensioenregeling uit die op verzoek van de beroepspensioenvereniging "Deelnemersvereniging Pensioenfonds Dierenartsen" door de Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid verplicht is gesteld voor iedere dierenarts die praktijk uitoefent in een in Nederland gevestigde praktijk. SPD heeft tot doel uitvoering te geven aan het pensioenreglement, zoals dat geldt voor de praktiserende dierenartsen (en gepensioneerde en gewezen dierenartsen). SPD beperkt haar activiteiten tot het uitvoeren van (een) pensioenregeling(en) en het verrichten van werkzaamheden die daar rechtstreeks verband mee houden en die het pensioenfonds in staat stellen zijn maatschappelijke functie - het behoeden van (gewezen) deelnemers voor de financiële gevolgen van pensionering, overlijden of (naar keuze) arbeidsongeschiktheid op basis van solidariteit en collectiviteit - zo goed mogelijk uit te voeren. Het pensioenfonds ontwikkelt géén activiteiten die niet behoren tot de kerntaken van een pensioenfonds en oefent geen nevenactiviteiten uit.

SPD heeft haar doelstellingen vertaald in een concrete missie, visie en strategie, zoals bedoeld in de Code Pensioenfondsen.

Missie

Het pensioenfonds voor dierenartsen draagt op een prudente wijze zorg voor een verplicht levenslang basispensioen (aanvullend op de AOW) voor praktiserende dierenartsen en hun eventuele nabestaanden. Het pensioenfonds streeft ernaar dat dit basispensioen waardevast blijft. Collectiviteit en solidariteit zijn de basiswaarden van het fonds en worden onderschreven door de deelnemers. De kosten voor de uitvoering van de regeling zijn marktconform.

Visie

Het fonds voert zelfstandig in de tweede pijler de verplichte pensioenregeling uit voor praktiserende dierenartsen. Het is een aan de wensen van de deelnemers getoetste regeling. Het fondsbestuur bestaat uit dierenartsen die bewezen voldoende geschikt zijn. Het bestuur houdt rekening met de ontwikkelingen binnen de veterinaire sector, de pensioensector en de politiek die van invloed zijn op het fonds. Er is voldoende draagvlak voor de pensioenregeling en de deelnemers onderschrijven daarmee de collectiviteits- en solidariteitskenmerken van het fonds. Maatschappelijk verantwoord beleggen is een belangrijke waarde in het beleggingsproces van het pensioenfonds voor dierenartsen.

Strategie

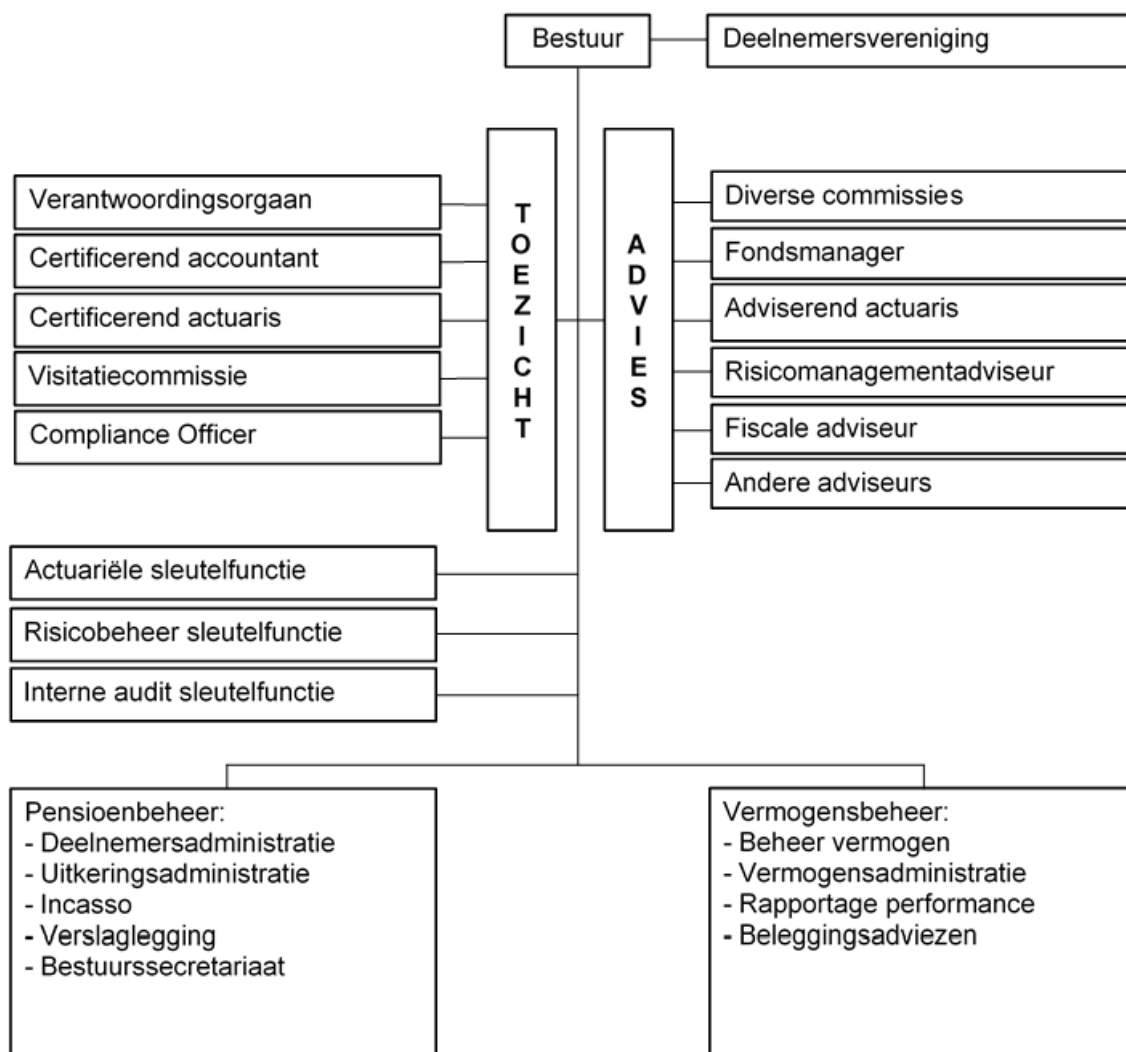
De deelnemer en diens pensioen staan bij het pensioenfonds voor dierenartsen centraal. Pensioen en vermogensbeheer moeten zijn afgestemd op de wensen van de deelnemers, waarbij kosten en opbrengsten in de juiste balans worden gebracht door het pensioenfondsbestuur.

Achtereenvolgens wordt hierna aandacht besteed aan de grootte van het fonds en de kosten per deelnemer, de pensioenleeftijd, de politieke besluitvorming (waaronder nieuw pensioenstelsel en verplichtstellingscontrole), het gebrek aan pensioeninteresse bij de deelnemers, de complexiteit van de regeling in samenhang met de robuustheid van de administratie en de kansen op het gebied van keuzemogelijkheden en maatschappelijk verantwoord beleggen. Tot slot wordt stilgestaan bij de redenen waarvan het bestuur vindt dat die het bestaan van een eigen zelfstandig pensioenfonds voor dierenartsen rechtvaardigen.

Organisatie van het pensioenfonds

Verdeling van taken, bevoegdheden en verantwoordelijkheden

In het vervolg van dit hoofdstuk beschrijven wij de huidige organisatie van ons fonds aan de hand van onderstaand schema.

Bestuur

Het bestuur is verantwoordelijk voor het beheer van het pensioenfonds en het uitvoeren van de pensioenregeling, waaronder het doen van pensioenuitkeringen aan pensioengerechtigden. Onderdeel van deze verantwoordelijkheid is het uitvoeren van interne controlemaatregelen gericht op de juiste en volledige registratie van de gegevens van het pensioenfonds. Het bestuur heeft, krachtens de statuten en reglementen, bevoegdheden tot het verrichten van betalingen en het aangaan van contractuele verplichtingen met derden.

Rooster van aftreden

Het bestuur van het pensioenfonds bestaat uit ten minste vijf en maximaal zeven leden. Maximaal vijf bestuursleden worden gekozen uit de deelnemers en gewezen deelnemers die lid zijn van Deelnemersvereniging Pensioenfonds Dierenartsen (DPD) en wel door de algemene vergadering van deze deelnemersvereniging. Eén bestuurslid wordt gekozen door de pensioengerechtigden uit de gepensioneerden die lid zijn van DPD. Een bestuurslid kan niet tevens bestuurslid zijn van DPD. Eén bestuurslid wordt voorgedragen door het bestuur van de Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Diergeneeskunde (KNMvD). Dit bestuurslid is aan het pensioenfonds verbonden als (gewezen) deelnemer of gepensioneerde, maar hoeft geen lid te zijn van DPD.

Aan het eind van het verslagjaar is de samenstelling van het bestuur als volgt:

	<i>In functie vanaf</i>	<i>Aftredend per</i>
De heer I.J.R. de Vries (secretaris)	23 november 2010	31 december 2021 (3 ^e termijn)
De heer M. Smit (voorzitter)	2 januari 2012	31 december 2022 (3 ^e termijn)
Mevrouw A.C.M van Heuven-van Kats	2 januari 2012	31 december 2022 (3 ^e termijn)
Mevrouw L.A.M. Stark (namens KNMvD)	2 januari 2012	31 december 2022 (3 ^e termijn)
De heer J.A.M. van Gils	31 maart 2015	31 december 2022 (2 ^e termijn)
Mevrouw D.C. Sonneveld	1 januari 2020	31 december 2023 (1 ^e termijn)
De heer P.C. Knijff (namens de pensioengerechtigden)	4 januari 2017	Op 31 december 2020 afgetreden (1 ^e termijn)
De heer M.H.J.J. Westerhof (aspirant bestuurslid)	1 oktober 2019	
Mevrouw I. van Gulik (aspirant bestuurslid)	1 september 2020	

Relevante nevenfuncties (aspirant) bestuursleden

I.J.R. de Vries	Lid Klantenraad Achmea Investment Management Lid Ledenraad Achmea Lid Commissie Ethiek van Achmea
De heer M. Smit	Voorzitter Auditcommissie Stichting Pensioenfonds voor Personeelsdiensten Voorzitter Klantenraad Achmea Pensioenservices
Mevrouw D.C. Sonneveld	Voorzitter Belangengroep voor Praktiserende dierenartsen in Loondienst
Mevrouw L.A.M. Stark	Benoemings-adviescommissie Pensioenfederatie

Mede met het oog op de toekomstige bestuurssamenstelling heeft het bestuur de heer Westerhof op 10 september 2019 benoemd tot aspirant bestuurslid. Het bestuur heeft hem aan de leden van DPD voordragen tot benoeming als bestuurslid van SPD. De Algemene Vergadering van DPD stemde in juni 2020 positief ten aanzien van de voorgenomen benoeming van de heer Westerhof als bestuurslid van SPD namens de pensioengerechtigden. Het bestuur heeft op 8 september 2020 een voorgenomen besluit genomen over de benoeming van de heer Westerhof tot bestuurslid met ingang van 1 januari 2021. De Nederlandsche Bank (DNB) heeft in december 2020 ingestemd met zijn benoeming.

Verder heeft het bestuur mevrouw Van Gulik per 1 september 2020 benoemd tot aspirant bestuurslid.

Het bestuur heeft mevrouw Stark benoemd tot sleutelfunctiehouder risicobeheer.

Het bestuur van SPD heeft de dagelijkse uitvoering van de werkzaamheden uitbesteed aan een uitvoeringsorganisatie. Deze werkzaamheden betreffen vermogensbeheer, pensioenadministratie en bestuursondersteuning. Uitgangspunt is dat het bestuur, conform de eisen van de Wet verplichte beroepspensioenregeling (Wvb), verantwoordelijk blijft voor de juiste uitvoering van de uitbestede taken.

Dagelijks beleid

De voorzitter en de secretaris zijn samen belast met de uitvoering van de besluiten van het bestuur van SPD. Zij vertegenwoordigen gezamenlijk SPD in en buiten rechte. Het bestuur heeft uitsluitend bevoegdheden conform de statuten en reglementen van SPD, in overeenstemming met de vastlegging in de ABTN.

Deelnemersvereniging

Om het draagvlak van de verplicht gestelde pensioenregeling te kunnen toetsen is in 2006 de beroepspensioenvereniging DPD opgericht. DPD bepaalt de opzet van de regeling en benoemt de bestuursleden van SPD. Het bestuur van SPD overlegt minimaal een maal per jaar (in de meeste jaren vaker) met het bestuur van DPD.

Het bestuur van DPD bestaat ultimo 2020 uit:

- mevrouw C. Buck, voorzitter
- de heer B. van der Heijden
- de heer F. Zwanenburg
- de heer R. Baltussen
- de heer G. Tacken

Verantwoordingsorgaan

Het bestuur legt jaarlijks verantwoording af over het gevoerde beleid aan het verantwoordingsorgaan. Het verantwoordingsorgaan is een orgaan van het pensioenfonds en is op 31 december 2020 als volgt samengesteld:

- de heer D. van der Meij
- de heer H. van Rossem
- mevrouw M.J. Wisse

Naar aanleiding van het aftreden van de heer Westerhof in 2019 is er een vacature ontstaan in het Verantwoordingsorgaan. De vacature had betrekking op een zetel namens de actieve deelnemers. Het bestuur had in 2019 een verkiezingsprocedure opgestart. Vier kandidaten hebben zich gemeld die in aanmerking kwamen voor deze zetel. De actieve deelnemers hebben mevrouw M.J. Wisse verkozen. Het bestuur heeft haar op basis hiervan benoemd tot lid van het Verantwoordingsorgaan.

Jaarlijks beoordeelt het verantwoordingsorgaan de werkwijze, het beleid en de keuzes van het bestuur van SPD. Het verantwoordingsorgaan geeft een schriftelijk en beargumenteerd oordeel. Vervolgens geeft het bestuur van SPD een schriftelijke en beargumenteerde reactie hierop. Zowel het oordeel van het verantwoordingsorgaan als de reactie van het bestuur is opgenomen in hoofdstuk A van dit jaarrapport.

Intern toezicht

Voor de inrichting van het intern toezicht heeft het bestuur gekozen voor intern toezicht door een visitatiecommissie. De visitatiecommissie bestaat uit drie leden die op bindend advies van het verantwoordingsorgaan door het bestuur zijn benoemd. In 2020 bestaat de visitatiecommissie uit de volgende leden:

- de heer J. van Dulst
- de heer H.W. Peters
- de heer A. van Coberen

Een samenvatting van het oordeel en de bevindingen van de visitatiecommissie is opgenomen in hoofdstuk A van dit jaarrapport.

Uitvoeringsorganisatie

Het bestuur heeft met inachtneming van de Beleidsregel uitbesteding pensioenfondsen ervoor gekozen om de uitvoering van het pensioenbeheer, de beleidsvoorbereiding en de ondersteuning van het bestuur uit te besteden. Het pensioenbeheer en de bestuursondersteuning zijn uitbesteed aan Achmea Pensioenservices te Tilburg (APS). De overeenkomst met APS loopt tot en met 2022. APS is voor de uitvoering van de werkzaamheden van het pensioenfonds in het bezit van een ISAE-3402 verklaring en een ISAE3000 type 2 rapport (SOC2).

Het vermogensbeheer en de vermogensadministratie zijn uitbesteed aan Achmea Investment Management te Zeist (Achmea IM). De overeenkomst met Achmea IM heeft een looptijd voor onbepaalde tijd (opzegtermijn drie maanden). Achmea IM is voor de uitvoering van de werkzaamheden van het pensioenfonds in het bezit van een ISAE-3402 verklaring. De verklaringen zijn rapportages van de onafhankelijke accountant van de uitvoeringsorganisatie, dat de betreffende organisatie de procedures volgt die deze moet volgen. Het bestuur neemt kennis van deze rapportage en bespreekt deze met de betreffende organisaties.

SPD heeft met alle uitvoeringsorganisaties overeenkomsten en Service Level Agreements (SLA's) vastgelegd. De afzonderlijke SLA's zijn zodanig ingericht dat het bestuur inzicht heeft in de wijze van inrichting en uitvoering van de uitbestede bedrijfsprocessen en de daarin door de uitvoeringsorganisatie verankerde maatregelen van interne controle en risicobeheersing inclusief maatregelen gericht op fraudepreventie. Handhaving van de getroffen maatregelen gericht op een beheerste en integere bedrijfsvoering vindt plaats via interne en/of externe audits bij de uitvoeringsorganisaties. Over de uitkomsten van deze audits wordt het bestuur geïnformeerd. De relevante bestuurscommissies beoordelen de ISAE-3402 verklaringen. Daarnaast heeft de externe accountant van SPD toegang tot alle gegevens en informatie betreffende de aan de pensioen- en vermogensbeheerders uitbestede werkzaamheden.

Commissies en werkgroepen

Om de werkzaamheden optimaal te kunnen uitvoeren heeft het bestuur commissies en werkgroepen ingesteld die onder meer tot taak hebben besluiten, die het bestuur moet nemen, voor te bereiden en genomen besluiten op verzoek van het bestuur uit te voeren. Zij kunnen ook toezien op de uitvoering van door het bestuur genomen besluiten. Het bestuur kan besluiten dat externe deskundigen en niet-bestuursleden deel uit maken van een commissie of werkgroep.

Op basis van actualiteit wordt gewerkt met werkgroepen (tijdelijke aard) en voor langdurige aandachtsgebieden met commissies (permanent). Op dit moment kent het bestuur de volgende vaste commissies, te weten:

- beleggingsadviescommissie;
- communicatiecommissie;
- commissie pension fund governance;
- risicoadviescommissie; en
- monitoringscommissie pensioenbeheer.

De commissies werken op basis van een reglement met daarin een vastgestelde taakopdracht. Deze commissies bestaan uit bestuursleden van het pensioenfonds en worden ondersteund door adviseurs vanuit APS en/of Achmea IM. De beleggingsadviescommissie kent twee externe leden. Verder heeft SPD nog één permanente commissie: de commissie van geschillen.

Beleggingsadviescommissie

Het pensioenfonds kent een beleggingsadviescommissie met als mandaat het:

- nader invullen van het strategische beleggingsbeleid;
- formuleren van beleidsvoorstellen ter besluitvorming voor het bestuur, in samenspraak met de vermogensbeheerder;
- monitoren van de uitvoering van het beleggingsbeleid door de vermogensbeheerder.

De commissie adviseert het bestuur over alle zaken die de beleggingen van SPD betreffen. De commissie is samengesteld uit leden van het bestuur, te weten de heren De Vries (voorzitter), Smit en Van Gils en twee externe leden, de heren L. Sibbing en A. Blezer.

Per 1 januari 2021 eindigde de zittingstermijn van de heer Sibbing. Per deze datum trad de heer K. Bakker toe aan de beleggingsadviescommissie als extern lid.

Relevante nevenfuncties externe leden commissie:

De heer L. Sibbing	Bestuurslid ABP
De heer A. Blezer	Chief Investment Officer Uninvest Company
De heer K. Bakker	Risicomanager vermogensbeheer en fondsbeleid bij het bestuursbureau van ABP

Communicatiecommissie

Het pensioenfonds kent een communicatiecommissie die aandacht besteedt aan alle vormen en middelen van communicatie rondom de pensioenregeling en het pensioenfonds. Mede in het kader van de uitvoerige eisen van de Wet verplichte beroepspensioenregeling (Wvb) is het bestuur van mening dat het thema 'communicatie' extra aandacht verdient en in de toekomst blijft verdienen. Het bestuur heeft een communicatiebeleid vastgesteld ten behoeve van (de verbetering van) de informatieverstrekking en vergroting van kennis en acceptatie van de pensioenregeling bij de deelnemers. De uitvoering van dit beleid is door het bestuur gedelegeerd aan de communicatiecommissie.

In de commissie hebben zitting de bestuursleden de heer Knijff (voorzitter), de heer De Vries en de heer Van Gils. Zij worden bijgestaan door een externe communicatieadviseur van APS. Vanaf 1 januari 2021 neemt de heer Van Gils de voorzittersrol over van de heer Knijff.

Commissie pension fund governance

De commissie pension fund governance adviseert het bestuur over alle zaken die te maken hebben met goed pensioenfondsbestuur, intern toezicht, verantwoording en compliance. In de commissie hebben zitting de bestuursleden mevrouw Van Heuven-van Kats (voorzitter), de heer Knijff en mevrouw Sonneveld. Zij worden bijgestaan door een bestuursadviseur van APS. Vanaf 1 januari 2021 neemt mevrouw Sonneveld de voorzittersrol over van mevrouw Van Heuven-van Kats. De commissie pension fund governance bestaat vanaf 1 januari 2021 uit de bestuursleden mevrouw Sonneveld, mevrouw Van Heuven-van Kats en de heer Westerhof.

Risicoadviescommissie

De risicobeheer sleutelfunctiehouder (tevens de voorzitter van de risicoadviescommissie) en risicoadviescommissie heeft als taak het bestuur te adviseren ten aanzien van het integraal risicomanagement en het formuleren van voorstellen om dit aan te passen. Daarnaast zijn ze verantwoordelijk voor de implementatie en werking van het integraal risicomanagement en het monitoren van beheersmaatregelen. De risicoadviescommissie bestaat uit de bestuursleden mevrouw Stark (voorzitter) en mevrouw Sonneveld. Zij worden ondersteund door adviseurs van APS en PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (PwC).

Monitoringscommissie Pensioenbeheer

De monitoringscommissie pensioenbeheer controleert de werkzaamheden die aan APS zijn uitbesteed en heeft hierover periodiek overleg. Verder heeft het bestuur de monitoringscommissie pensioenbeheer gemandateerd tot het beoordelen en besluiten inzake individuele deelnemersdossiers waarin sprake is van een betalingsachterstand en inzake verzoeken van belanghebbenden om in een specifiek geval in het voordeel van de belanghebbende af te wijken van het pensioenreglement of invulling te geven aan een situatie die niet wordt geregeld in het pensioenreglement. De monitoringscommissie pensioenbeheer bestaat uit de bestuursleden mevrouw Van Heuven-van Kast (voorzitter) en de heer Van Gils.

Commissie voor Geschillen

Het bestuur van SPD heeft een klachtenprocedure en geschillenregeling opgesteld. Deze documenten zijn ook op de website geplaatst zodat het voor alle belanghebbenden eenvoudig te vinden is hoe en waar men een klacht of geschil kan indienen.

Een belanghebbende kan bij een geschil met het pensioenfonds vanaf 2008 in beroep gaan bij de commissie voor geschillen, conform de bepalingen in het pensioenreglement. De commissie voor geschillen bestaat uit een jurist, een actuaaris en een dierenarts. Zo nodig kan de commissie, per individueel geschil, een deskundige benoemen. De commissie heeft een permanent karakter; de leden zijn voor onbepaalde tijd benoemd door het bestuur van SPD.

De commissie voor geschillen is in 2020 als volgt samengesteld:

- Mevrouw A.J. van Wulfften Palthe (voorzitter)
- Mevrouw M.C.M. Slabbers
- De heer T. de Graaf

Aan de commissie is een griffier verbonden, die geen deel uitmaakt van de commissie. De leden van de commissie worden benoemd en ontslagen door het bestuur van het pensioenfonds. Met inachtneming van de bepalingen in de statuten, de reglementen en de betreffende geschillenregeling is de commissie bevoegd tot het doen van uitspraak in geschillen tussen het pensioenfonds en een bezwaarmaker. De commissie van geschillen oordeelt in volstrekte onafhankelijkheid.

Werkgroepen

De werkgroepen hebben, in tegenstelling tot de hiervoor genoemde commissies, een tijdelijk karakter en voeren een door het bestuur geformuleerde opdracht uit. Naast bestuursleden kunnen (externe) adviseurs deel uitmaken van de werkgroepen. De navolgende werkgroepen waren in het verslagjaar actief.

<i>Werkgroep</i>	<i>Leden</i>	<i>Opdracht</i>
Werkgroep Contracten	De heer De Vries De heer Smit Aangevuld met een ander bestuurslid uit een relevante bestuurscommissie	Het voeren van contractsonderhandelingen; resultaten worden ter definitieve goedkeuring voorgelegd aan het bestuur
Werkgroep Sollicitatie 2020	De heer Van Gils De heer Smit De heer Knijff	Het opzetten van een sollicitatietraject waarbij de leden van de werkgroep gesprekken voeren met sollicitanten die hun interesse kenbaar hebben gemaakt voor een vacante functie en voldoen aan het gewenste profiel. Uit deze gesprekken selecteren de leden van de werkgroep een kandidaat waarna deze aan het bestuur wordt voorgesteld.

Compliance officer

Ernst-Jan Mante en Frenkel Drevers (van Charco & Dique) zijn als externe compliance officer voor het pensioenfonds aangesteld. Als onderdeel van compliance wordt de naleving van de gedragscode van het fonds gecontroleerd. De compliance officer toetst jaarlijks of de gedragscode wordt nageleefd en ziet toe op de uitvraag naar meldingen omtrent de gedragscode in elke bestuursvergadering. De compliance officer is op basis van de ontvangen informatie van oordeel is dat er geen signalen zijn dat zich in 2020 situaties met een (schijn) van belangenverstremgeling hebben voorgedaan, zoals bedoeld in de gedragscode. De compliance officer heeft een compliancerapportage opgeleverd over het verslagjaar 2020. Het bestuur heeft deze rapportage in de bestuursvergadering op 26 januari 2021 besproken.

Daarnaast zijn onder meer de volgende zaken door de compliance officer opgepakt: (gedeeltelijk) bijwonen van commissie- en bestuursvergaderingen, ad-hoc beantwoording compliance vragen vanuit bestuur en commissie pension fund governance, evaluatie en actualisatie van de systematische integriteitsrisico-analyse, opstellen van compliance rapportages aan het pensioenfondsbestuur, monitoring van de gedragscodes van de uitbestedingspartners en periodiek overleg met de compliance officers van uitbestedingspartners vanuit de regie rol.

Externe deskundigen

Het bestuur laat zich bijstaan door externe adviseurs op actuariel, juridisch en fiscaal terrein. Het bestuur blijft evenwel te allen tijde eindverantwoordelijk voor alle activiteiten van het pensioenfonds. SPD heeft een overeenkomst met enkele externe deskundigen.

Actuaris

Adviserend actuaris: de heer J.K. van Putten van Willis Towers Watson te Apeldoorn

Certificerend actuaris: de heer D. Kleinloog van Sprenkels & Verschuren

Sleutelfunctiehouder actuariële functie: de heer D. Kleinloog van Sprenkels & Verschuren

De certificerend actuaris rapporteert jaarlijks over de financiële positie van SPD en geeft een actuariële verklaring af. De onafhankelijke accountant controleert de jaarrekening en de verslagstaten ten behoeve van DNB en doet verslag van zijn werkzaamheden in de vorm van een controleverklaring van de onafhankelijke accountant en een verslag aan het bestuur. Hierin zijn opmerkingen en aanbevelingen over de administratieve organisatie en interne controle van SPD opgenomen. Sprenkels & Verschuren vervult naast de rol van certificerend actuaris ook de actuariële sleutelfunctiehouder.

De adviserend actuaris, verder in dit verslag aangeduid als actuaris, geeft het bestuur advies rondom uiteenlopende onderwerpen, gerelateerd aan zijn werkgebied.

Interne audit

De heer D.N. Brouwer is als externe deskundige benoemd tot de interne audit sleutelfunctiehouder. 4PP Audit is vervuller op het gebied van interne audit.

Onafhankelijke accountant

De onafhankelijke accountant van SPD is PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. te Amsterdam, vertegenwoordigd door de heer M. Ferwerda. APS stelt het jaarrapport op en de onafhankelijke accountant controleert dit rapport.

Herverzekering

Het overlijdensrisico en het arbeidsongeschiktheidsrisico zijn via een stop-loss-verzekering ondergebracht bij Zwitserleven.

3. HOOFDLIJNEN

Financiële positie

Vanaf 1 januari 2015 is het gewijzigde Financieel Toetsingskader (FTK) van toepassing. Met deze regelgeving beoogt de wetgever het Nederlands pensioenstelsel minder gevoelig voor dagkoersen en daarmee stabiel te maken. De regels voor indexeren zijn sinds 2015 strenger geworden. Indexaties moeten vanaf 2015 toekomstbestendig zijn.

Toekomstbestendig betekent dat niet alleen het komende jaar, maar ook naar verwachting de daaropvolgende jaren de betrokken indexatie kan worden toegekend.

Beleidsdekkingsgraad

Onder het FTK is de beleidsdekkingsgraad leidend voor alle beleidsmaatregelen. De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de actuele dekkingsgraad van de afgelopen 12 maanden en is daarmee minder afhankelijk van de dagkoersen dan de actuele dekkingsgraad. Daar staat tegenover dat fluctuaties op de financiële markten 12 maanden zullen doorwerken. Op 31 december 2020 was de actuele dekkingsgraad 101,4% en de beleidsdekkingsgraad 98,2%.

Het is belangrijk dat de beleidsdekkingsgraad waarop het bestuur stuurt, wordt berekend op basis van de juiste tussentijdse financiële informatie. Juiste en tijdige informatie is tevens van wezenlijk belang voor de maand- en kwartaalrapportages aan DNB. Daarom zijn afspraken gemaakt tussen SPD en APS over de manier van vaststelling van de beleidsdekkingsgraad en de verantwoording hierover in de ISAE 3402 type II-rapportage.

Financiële positie van SPD

Sinds het ontstaan van de financiële crisis in 2008 verkeert SPD in een tekort.

Per 31 december 2020 was de beleidsdekkingsgraad van SPD 98,2% en lag daarmee onder het minimaal vereist eigen vermogen van 104,2%. SPD heeft daarom in maart 2021 opnieuw een actualisatie van het herstelplan ingediend bij DNB. Uit het verloop van het herstelplan blijkt dat SPD binnen de gestelde termijnen uit herstel zal zijn.

Indien de beleidsdekkingsgraad van een pensioenfonds op zes achtereenvolgende meetmomenten lager is dan de dekkingsgraad bij het minimaal vereist eigen vermogen én voorts de actuele dekkingsgraad op dat moment eveneens lager is dan de dekkingsgraad bij het minimaal vereist vermogen dient het fonds op grond van artikel 135 van de Wvb een korting door te voeren. Per 31 december 2018 was de beleidsdekkingsgraad hoger dan het minimaal vereist vermogen. Per 31 december 2019 was de beleidsdekkingsgraad helaas wederom lager dan het minimaal vereist vermogen. Een dergelijke maatregel zou voor het fonds voor het eerst per 31 december 2024 van toepassing kunnen zijn als de beleidsdekkingsgraad de komende jaren onder deze grens blijft.

Wijziging pensioenregeling

Elke vijf jaar adviseert de Commissie Parameters de overheid over de maximale parameters waarmee pensioenfondsen hun berekeningen maken. In juni 2019 kwamen er nieuwe parameters. Door de nieuwe parameters moeten pensioenfondsen uitgaan van een lagere minimale prijs- en looninflatie en lagere verwachte rendementen. Veel pensioenfondsen stonden hierdoor voor de keuze de premie te verhogen of een lager pensioen op te bouwen. De nieuwe parameters van de overheid golden vanaf 2020. Pensioenfondsen mochten bij de vaststelling van de premies voor 2020 nog rekening houden met oude parameters. Dit heeft SPD ook gedaan.

In 2020 hebben SPD en DPD onderzocht wat de gevolgen waren van de wijziging van deze wettelijk voorgeschreven parameters op de pensioenregeling. SPD heeft een beschikbare premieregeling met directe pensioeninkoop. De hoogte van de pensioenpremie is leeftijdsafhankelijk. De betaalde pensioenpremie wordt direct omgezet in pensioenaanspraken voor de deelnemer. De hoogte van de premie en de rekenfactoren voor de omzetting in pensioenaanspraken zijn afgestemd op de vooruitzichten van het fonds waarbij rente, parameters en een verwacht rendement van belang zijn. Met de rekenrente die pensioenfondsen moeten gebruiken berekent SPD hoeveel pensioen het kan toezeggen voor de premie die dierenartsen betalen. Deze rekenrente is lager geworden. Daarnaast moest het pensioenfonds voor de beleggingen met minder opbrengst rekenen dan eerder het geval was. Door wettelijke wijzigingen mag het fonds dus niet meer zoveel pensioen toezeggen als in het verleden. Dit betekent dat er een keuze moest worden gemaakt of het pensioenfonds een hogere premie moest heffen of het pensioenfonds minder pensioen moest toezeggen voor even veel premie. Deze keuze heeft geen gevolgen voor de pensioenaanspraken die tot en met 2020 zijn opgebouwd.

DPD heeft een bijzondere algemene vergadering gehouden over deze vraag. Deze keuze van de leden tijdens de algemene vergadering is vervolgens in een referendum voorgelegd aan alle leden van DPD. De vraag was of de leden een hogere premie wilden betalen zodat de pensioenopbouw gelijk zou blijven of dezelfde premie wilden betalen waardoor de pensioenopbouw lager zou gaan worden. Van de 4.103 stemgerechtigde leden deden er 1.373 mee aan het referendum waarbij 72% van de stemgerechtigden koos voor behoud van de pensioenopbouw en verhoging van de premie per 1 januari 2021. 22% van de stemmers was tegen verhoging van de premie en 6% stemde blanco. Het merendeel van de leden dat gestemd heeft, heeft dus gekozen om meer premie te gaan betalen zodat de huidige opbouw gehandhaafd wordt. Voor een jongere deelnemer betekent dit een fors hogere premie, voor een oudere deelnemer is de toename van de premie minder hoog. Dit heeft te maken met de tijd dat de ingelegde premie kan renderen. Vanaf 1 januari 2021 hanteert het pensioenfonds deze hogere premie.

Governance

Zorgvuldig bestuur

Het pensioenfondsbestuur is zich bewust van zijn verantwoordelijkheden. Daarnaast weet het bestuur hoe het deze verantwoordelijkheden moet dragen en aan wie het verantwoording aflegt. Onder de verantwoordelijkheden van het bestuur valt het naleven van de statuten, de reglementen, de relevante wet- en regelgeving en het beheersen van de risico's. Daarbij stelt het bestuur zich onafhankelijk op en werkt naar de principes van evenwichtige belangenbehartiging. De eindverantwoordelijkheid voor de administratieve organisatie en de externe uitvoerders ligt bij het bestuur.

Klachtenprocedure en geschillenregeling

Het pensioenfonds beschikt over een klachtenprocedure en geschillenregeling en over een reglement voor de commissie van geschillen. Zowel de klachtenprocedure als de geschillenregeling zijn op de website gepubliceerd. Op de website staat een uitgebreide toelichting om het voor deelnemers zo eenvoudig mogelijk te maken om hun ongenoegen te uiten.

Als de deelnemer het niet eens is met de uitspraak van het bestuur, kan hij/zij zich wenden tot de Ombudsman Pensioenen. De Ombudsman Pensioenen behandelt klachten en geschillen over de uitvoering van de pensioenregeling en doet dat als onafhankelijke instelling. De Ombudsman Pensioenen probeert door bemiddeling te komen tot een redelijke en billijke oplossing. Het bestuur zal het advies van de Ombudsman Pensioenen in overweging nemen, maar kan daar gemotiveerd van afwijken.

Geschillen	Aantallen:	
Geschillen in behandeling 1 januari 2020:		0
Ingediende geschillen 2020:		1
• Bij de Ombudsman Pensioenen	1	
• Bij de bevoegde rechter	0	
• Bij de Commissie van Geschillen	0	
Afgewikkelde geschillen 2020:		1
• Waarvan aanpassing besluit	0	
• Waarvan handhaving besluit	0	
• Waarvan ingetrokken door deelnemer	1	
• Waarvan niet ontvankelijk	0	
In behandeling 31 december 2020:		0

Klachten	Aantallen:	
Klachten in behandeling 1 januari 2020:		0
Ingediende klachten 2020:		24
• In behandeling genomen door de administrateur	24	
• Waarvan daarna in behandeling genomen door het bestuur	0	
• Waarvan daarna in behandeling genomen door de Ombudsman Pensioenen	0	
Afgehandeld in 2020:		24
• Door de administrateur	24	
• Door het bestuur	0	
• Door de Ombudsman Pensioen	0	
In behandeling 31 december 2020:		0

Intern toezicht

Op 16 en 18 februari 2021 heeft de visitatie over het jaar 2020 plaatsgevonden. Van het rapport is de samenvatting in dit jaarrapport opgenomen.

Beoordeling van functioneren van bestuurders

Het bestuur bespreekt jaarlijks zijn eigen functioneren en het functioneren van de door het bestuur ingestelde commissies. Elk jaar vindt onder begeleiding van een externe deskundige een aparte bestuursevaluatie plaats binnen het bestuur als geheel. Tevens worden functioneringsgesprekken met de individuele bestuursleden gevoerd.

Op 7 juli 2020 heeft het bestuur de bestuursevaluatie gehouden waarbij het functioneren van het bestuur als geheel is besproken.

Gedragcode

Ter voorkoming van belangenconflicten, misbruik en oneigenlijk gebruik van de bij SPD aanwezige informatie heeft SPD een gedragscode opgesteld. Deze gedragscode geldt voor de bestuursleden, leden van het verantwoordingsorgaan, externe leden van de beleggingsadviescommissie en overige door het bestuur aangewezen verbonden personen. De compliance officer ziet toe op de naleving van de gedragscode. De compliance officer heeft in de bestuursvergadering van 26 januari 2021 zijn compliancejaarrapportage over 2020 gepresenteerd. In 2020 hebben zich geen compliance-incidenten voorgedaan.

Naleving wet- en regelgeving

In 2020 zijn geen dwangsommen of bestuurlijke boeten opgelegd. De toezichthouder heeft geen verplichting gegeven aan SPD middels een aanwijzing om binnen een door de toezichthouder gestelde redelijke termijn ten aanzien van in de aanwijzingsbeschikking aangegeven punten een bepaalde gedragslijn te volgen. De ondernemingskamer van het gerechtshof Amsterdam heeft geen bewindvoerder aangesteld.

Voor zover bekend bij het bestuur en de compliance officer zijn geen overtredingen van wet- en regelgeving die het pensioenfonds betreffen, voorgekomen.

Privacy versterkt met Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)

De wet- en regelgeving aangaande privacy voor pensioenfondsen is geregeld via de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG), de Uitvoeringswet AVG en de Gedragslijn Verwerking persoonsgegevens pensioenfondsen.

Met ingang van 2020 dient SPD over de naleving van de Gedragslijn te rapporteren. Het fonds heeft ervoor gekozen om dat te doen via dit jaarrapport. Ter waarborging van de naleving van deze Gedragslijn heeft het pensioenfonds verschillende maatregelen getroffen: verwerkingsovereenkomsten met de verwerkers van het pensioenfonds, waarbij de verwerkers een verwerkingsregister bijhouden. Het pensioenfonds heeft naar aanleiding van de AVG een privacybeleid opgesteld, welke laatstelijk gewijzigd is op 10 december 2019.

Tevens beschikt het fonds over een privacyverklaring of privacy statement, te raadplegen via de homepage van de website van het pensioenfonds. De privacy officer adviseert het pensioenfonds en monitort de naleving van de Gedragslijn.

Door het gebruik maken van bestaande interne controlemethodes bij het fonds zoals ISAE 3402-rapportages van APS en Achmea IM, de ISAE-3000 rapportage van APS, de privacy rapportage van APS en de niet-financiële risicorapportages van beide dienstverleners wordt door het bestuur getoetst of de Gedragslijn wordt nageleefd. Het bestuur verklaart ten aanzien van 2020 dat SPD de Gedragslijn naleeft. Hiervoor heeft het bestuur voldoende assurance gekregen.

In 2020 werd één datalek geconstateerd. Dit datalek is aan de Autoriteit Persoonsgegevens gemeld. Het datalek had betrekking op het volgende: een deelnemer meldde dat hij, naar aanleiding van de notificatie van de pensioneringsbrief, persoonsgegevens van een andere deelnemer had ontvangen. Naar aanleiding van dit datalek zijn maatregelen genomen om herhaling te voorkomen.

Code Pensioenfondsen

De Code Pensioenfondsen (hierna de Code) heeft tot doel het functioneren van de besturen van pensioenfondsen te verbeteren en inzichtelijker te maken. Hiertoe zijn door de Pensioenfederatie en de Stichting van de Arbeid 83-normen voor 'goed pensioenfondsbestuur' geformuleerd. De Code is gebaseerd op het 'pas toe of leg uit'-beginsel. Bepalend voor de werking van de Code is hoe de pensioenfondsen met de intenties van de Code omgaan, niet de mate waarin ze die naar de letter naleven. Dit betekent dus dat er ruimte is om af te wijken van de Code, mits dit weloverwogen gebeurt. De Monitoringcommissie Code Pensioenfondsen ziet toe op de naleving van de Code.

In slechts één geval wijkt SPD in 2020 (nog) af van de normen uit de Code Pensioenfondsen; namelijk:

- norm 33: "In het bestuur en het verantwoordingsorgaan zitten ten minste één man en één vrouw en zowel mensen van boven als onder 40 jaar. Het bestuur stelt een stappenplan op om diversiteit in het bestuur te bevorderen". Het bestuur is van mening dat geschiktheid boven diversiteit gaat. SPD heeft een leeftijdsgrens van 45 jaar opgesteld. Bij de selectie van nieuwe kandidaat-bestuursleden wordt hier extra aandacht aan besteed. Dit is ook vastgelegd in het stappenplan diversiteit. Per 1 januari 2020 heeft het bestuur een bestuurslid onder 45 jaar benoemd. Het nieuwe bestuurslid is jonger dan 40 jaar. Hierdoor voldoet het bestuur aan deze norm. In 2020 werd via verkiezing een vrouwelijke kandidaat (boven 45 jaar gekozen) als nieuw lid van het verantwoordingsorgaan gekozen. Alle kandidaten waren vrouw en sommige kandidaten waren jonger dan 45 jaar.

In de onderstaande tabel ziet u de vindplaatsen van de rapportagenormen:

Rapportagenorm	Voldoet het fonds aan de	Vindplaats toelichting bestuursverslag of website
<p>Norm 5 Het bestuur legt verantwoording af over het beleid dat het voert, de gerealiseerde uitkomsten van dit beleid en de beleidskeuzes die het eventueel voor de toekomst maakt. Het bestuur weegt daarbij de verschillende belangen af van de groepen die bij het pensioenfonds betrokken zijn. Ook geeft het bestuur inzicht in de risico's van de belanghebbenden op korte en lange termijn, gerelateerd aan het overeengekomen ambitieniveau.</p>	Ja	Het bestuur rapporteert in het hoofdstuk 'Hoofdpijnen' van het bestuursverslag over het beleid dat het in 2020 voerde, de gerealiseerde uitkomsten van dat beleid en de beleidskeuzes die het bestuur maakte.
<p>Norm 31 De samenstelling van fondsorganen is wat betreft geschiktheid, complementariteit, diversiteit, afspiegeling van belanghebbenden en continuïteit, vastgelegd in beleid. Zowel bij de aanvang van een termijn, als ook tussentijds bij de zelfevaluatie vindt een check plaats.</p>	Ja	Het bestuur rapporteert in het hoofdstuk 'Karakteristieken' en 'Hoofdpijnen' van het bestuursverslag over de samenstelling van fondsorganen en de diversiteit van de leden. De samenstelling is ook opgenomen op de website.
<p>Norm 33 In zowel het bestuur als in het verantwoordingsorgaan of het belanghebbendenorgaan is er ten minste één vrouw en één man. Er zitten zowel mensen van boven als van onder de 40 jaar in. Het bestuur stelt een stappenplan op om diversiteit in het bestuur te bevorderen.</p>	Ja	Het bestuur rapporteert in het hoofdstuk 'Hoofdpijnen' van het bestuursverslag over de samenstelling van fondsorganen, de doelen ten aanzien van diversiteit en de stappen voor het bevorderen van diversiteit.
<p>Norm 47 Het intern toezicht betreft deze Code bij de uitoefening van zijn taak.</p>	Ja	Een samenvatting van het oordeel en de bevindingen van de visitatiecommissie is opgenomen in hoofdstuk A van dit jaarrapport.
<p>Norm 58 Het bestuur geeft publiekelijk inzicht in missie, visie en strategie.</p>	Ja	In het hoofdstuk 'Karakteristieken' beschrijft het bestuur de missie en visie van het fonds. De strategie van het fonds wordt beschreven in het hoofdstuk 'Hoofdpijnen'. De missie en visie zijn ook opgenomen in de abtn. De abtn is op de website gepubliceerd.
<p>Norm 62 Het bestuur legt zijn overwegingen omtrent verantwoord beleggen vast en zorgt ervoor dat deze beschikbaar zijn voor belanghebbenden.</p>	Ja	Het bestuur licht in de 'Beleggingenparagraaf' de overwegingen toe om maatschappelijk verantwoord te beleggen.
<p>Norm 64 Het bestuur rapporteert in het jaarverslag over de naleving van de interne gedragscode (zoals bedoeld in de normen 15 en 16) en deze Code, net als over de evaluatie van het functioneren van het bestuur.</p>	Ja	In het hoofdstuk 'Hoofdpijnen' rapporteert het bestuur over de naleving van de integriteitregeling en over de evaluatie van het functioneren van het bestuur.
<p>Norm 65 Het bestuur zorgt voor een adequate klachten- en geschillenprocedure die voor belanghebbenden eenvoudig toegankelijk is. In het jaarverslag rapporteert het bestuur over de afhandeling van klachten en de veranderingen in regelingen of processen die daaruit voortvloeien.</p>	Ja	In het hoofdstuk 'Hoofdpijnen' wordt gerapporteerd over de klachten en geschillen. Op de website wordt de procedure in begrijpelijke taal uitgelegd.

De normen die betrekking hebben op het Belanghebbendenorgaan en de Raad van Toezicht zijn voor SPD niet van toepassing.

Op 13 november 2018 heeft het bestuur van het pensioenfonds ook besloten het IMVB-convenant van de Pensioenfederatie te ondertekenen. IMVB staat voor Internationaal Maatschappelijk Verantwoord Beleggen. Met het ondertekenen van dit convenant geeft het pensioenfonds aan te willen toewerken naar een beter maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid. Het bestuur heeft eerder de deelnemers van het pensioenfonds ondervraagd op het gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen en hieruit is geconcludeerd dat maatschappelijk verantwoord beleggen voor de deelnemers wenselijk is en dat hierbij wordt uitgegaan van een beleggingsresultaat dat vergelijkbaar zal zijn met een beleggingsbeleid zonder deze scope. Het bestuur komt voor de deelnemers, onder andere met het ondertekenen van het IMVB-convenant, aan deze wens tegemoet.

Strategie

De deelnemer en diens pensioen staan bij het pensioenfonds voor dierenartsen centraal. Pensioen en vermogensbeheer moeten zijn afgestemd op de wensen van de deelnemers, waarbij kosten en opbrengsten in de juiste balans worden gebracht door het pensioenfondsbestuur. Het bestuur zal dit, rekening houdend met het veranderende politieke landschap, blijven doen.

Achtereenvolgens wordt hierna aandacht besteed aan de grootte van het fonds en de kosten per deelnemer, de pensioenleeftijd, de politieke besluitvorming (waaronder nieuw pensioenstelsel, brexit en verplichtstellingscontrole), het gebrek aan pensioeninteresse bij de deelnemers, de complexiteit van de regeling in samenhang met de robuustheid van de administratie en de kansen op het gebied van keuzemogelijkheden en maatschappelijk verantwoord beleggen. Tot slot wordt stilgestaan bij de redenen waarvan het bestuur vindt dat die het bestaan van een eigen zelfstandig pensioenfonds voor dierenartsen rechtvaardigen.

Relatief klein pensioenfonds

Als gekeken wordt naar deelnemersaantallen is het pensioenfonds voor dierenartsen een relatief klein fonds. Met de omvang van het belegd vermogen behoort SPD tot de 100 grootste fondsen van Nederland. Deze grootte (zowel qua aantallen als vermogen) maken dat de bestuurders een grote verantwoordelijkheid hebben. Prudent beleggen en duidelijk communiceren zijn van essentieel belang voor de financiële toekomst van de deelnemers. De rendementen zijn goed geweest in de afgelopen jaren en het is van belang om de rendementen ook zo hoog mogelijk te houden. Op welke wijze de kennis in het pensioenfondsbestuur, die daarvoor nodig is, kan worden vastgehouden en verbeterd, is in het geschiktheidsplan opgenomen. Jaarlijks wordt het geschiktheidsplan geëvalueerd en waar nodig herzien. De mate van risico die het fonds mag lopen om tot het gewenste rendement te komen is onder meer afhankelijk van de gemiddelde risicohouding van de deelnemers die in 2020 is bepaald. Deze risicohouding is een van de uitgangspunten voor de ALM die in 2020 is uitgevoerd.

Een van de beleggingsbeginselen heeft te maken met het kostenaspect van beleggingen. Kosten zijn zeker en rendementen niet. Het is altijd van groot belang om de uitvoeringskosten per deelnemer en de beheerkosten als deel van het belegd vermogen zo laag mogelijk te houden. SPD tracht dit te bereiken met behoud van kwaliteit en door ten minste onder het landelijk gemiddelde te blijven vergeleken met vergelijkbare fondsen. Onder andere door van actief beleggen over te gaan naar passief beleggen (tenzij actief duidelijk voordelen biedt) heeft SPD de vermogensbeheerkosten aanzienlijk verlaagd.

Door het wegvallen van de btw-koepelvrijstelling voor pensioenfondsen enkele jaren geleden zijn de kosten gestegen. SPD trekt samen met de Kring van Beroepspensioenfondsen binnen de Pensioenfederatie op om het wegvallen van de btw-vrijstelling ongedaan te maken en heeft ook op eigen initiatief hiervoor juridische stappen ondernomen.

Ook de kosten voor de uitvoering van de pensioenadministratie en de bestuursondersteuning, die zijn uitbesteed, worden scherp in de gaten gehouden. Kwaliteit en kosten zijn daarbij beide belangrijk. De kwaliteit van de uitvoering moet hoog zijn en voldoen aan de verwachtingen van de deelnemer. SPD monitort uiteraard voortdurend de kwaliteit van de uitvoering aan de hand van diverse rapportages. Het bestuur van SPD is tot nu toe tevreden over de pensioenuitvoerder. SPD evalueert in jaarlijkse gesprekken de samenwerking met de uitbestedingspartners aan de hand van een standaard evaluatieformulier.

Het nieuwe pensioenstelsel

De opzet van het nieuwe pensioenstelsel heeft lange tijd op zich laten wachten. Inherent aan het poldermodel dat we in Nederland hebben, is er veel en lang gediscussieerd over de verschillende mogelijkheden. Uiteindelijk is het mogelijk gebleken om tot consensus te komen en ligt er een nieuw pensioenakkoord. In het akkoord is afgesproken dat de doorsneepremie moet verdwijnen. De premie zal in het nieuwe stelsel een vaste premie worden. Dit systeem zal mogelijk een dalend effect hebben op het uiteindelijk te bereiken pensioen van mensen die al enige tijd deelnemen in onze regeling. Het SPD bestuur zal in de aanloop naar de transitie naar het nieuwe pensioencontract goed blijven monitoren in hoeverre de gemaakte keuzes effect hebben op de pensioenresultaten van alle deelnemers en de evenwichtigheid van de regeling.

Door het netwerk in de pensioensector goed te onderhouden en de communicatie vanuit ministerie en Pensioenfederatie op de voet te volgen, blijft het pensioenfondsbestuur op de hoogte van nieuwe ontwikkelingen en kan het als er aanpassingen nodig zijn snel schakelen. De detailuitwerking van het pensioenakkoord zal ongetwijfeld nog enige tijd in beslag nemen. Tot die tijd is niet helemaal duidelijk wat er mogelijk en nodig is. Het streven is om niet over één nacht ijs te gaan. Het bestuur kijkt eerst in samenwerking met de deelnemersvereniging naar beschikbare opties alvorens DPD de deelnemers een keuze voor zal leggen.

Verplichtstellingscontrole

Tot slot nog enkele overwegingen met betrekking tot de verplichtstellingscontrole: SPD probeert door het uitvoeren van verplichtstellingscontroles de beroepsgenoten zoveel mogelijk te wijzen op de verplichtstelling. Sinds meer dan een jaar levert deze controle problemen op. In het verleden werd voor de verplichtstellingscontrole gebruik gemaakt van een bestand van de beroepsvereniging. Sinds de invoering van de Algemene Verordening Gegevensbescherming heeft de beroepsvereniging aangegeven dat geen gebruik meer kan worden gemaakt van het bestand. Daarnaast is dit bestand verre van volledig nu de organisatiegraad van de praktiserende dierenartsen aan het afnemen is en dierenartsen niet meer vanzelfsprekend lid van de beroepsvereniging zijn.

In tegenstelling tot bij humane (para-)medische beroepen is er bij praktiserende dierenartsen geen actueel register van practici. De openbare gegevens van het CIBG (veterinaire variant van het BIG-register) zijn onvoldoende specifiek. In 2019 en 2020 is de verplichtstellingscontrole uitgevoerd aan de hand van de openbare CIBG-gegevens. De controle is grotendeels onmogelijk gebleken en onnodig complex. SPD heeft, in samenwerking met de Pensioenfederatie (via de Kring van Beroepspensioenfondsen) aan SZW duidelijk gemaakt dat er sprake is van een gerechtvaardigd belang om toegang tot relevante registers te kunnen krijgen in het kader van de wettelijk verplichte verplichtstellingscontrole. SZW was het daar niet mee eens. Waar de andere beroepspensioenfondsen via de verplichte registratie van de facturen aan hun klanten van een ander systeem gebruik kunnen en mogen maken, is SPD nog niets opgeschoten. SPD blijft, naast het zoeken naar een langjarige oplossing in samenwerking met de Pensioenfederatie, ervoor pleiten dat er sprake is van een gerechtvaardigd belang om op korte termijn een oplossing te krijgen voor deze problematiek.

Pensioeninteresse

Al jaren is een van de grotere communicatie-uitdagingen voor de hele pensioensector het gebrek aan pensioeninteresse bij de deelnemers. Doordat de gemiddelde deelnemer meer interesse heeft in het heden en minder geïnteresseerd is in de toekomst, is het moeilijk om de informatie die we als pensioenfonds verstrekken, tussen de oren van de deelnemers te krijgen. SPD streeft naar een hoge deelnemerstevredenheid. Het blijft een gezamenlijk speerpunt van het fondsbestuur en de deelnemersvereniging om de toegevoegde waarde van de collectiviteit en solidariteit onder de aandacht van de deelnemers te brengen. Daartoe wordt jaarlijks het communicatiebeleid geëvalueerd en zo nodig aangepast.

Complexiteit, regeling en robuuste administratie

Het pensioenfonds voor dierenartsen bestaat sinds 1975. De regeling is destijds gemaakt voor een deelnemersbestand dat totaal anders was dan het huidige. Het vak van dierenarts is onderhevig aan demografische veranderingen. Er zijn meer vrouwelijke collega's en zowel mannen als vrouwen willen meer parttime werken dan in het verleden het geval was.

Daarnaast kiezen dierenartsen er steeds vaker voor om niet meer als ondernemer hun vak uit te oefenen. Waar vroeger mensen na enkele jaren loondienst vrijwel altijd tot een maatschap toetraden, is tegenwoordig het grootste deel van de deelnemers in loondienst in de praktijk werkzaam. In de afgelopen jaren hebben private investeerders een groot deel van de Nederlandse praktijken overgenomen, waardoor enkele heel grote werkgevers zijn ontstaan. Dat is een nieuwe ontwikkeling in diergeneeskundig Nederland waaraan ook SPD zich zal moeten aanpassen. In 2020 en de jaren daarna zal SPD door in gesprek te blijven met de grote werkgevers er alles aan doen om ook de deelnemers bij die werkgevers zo goed mogelijk te ondersteunen.

In de diergeneeskunde wordt van oudsher 2/3 deel van de pensioenpremie door de werkgever betaald. Voor een deelnemer, die in loondienst is bij verschillende werkgevers in een jaar of bij verschillende werkgevers tegelijk, blijft de persoonlijke pensioenadministratie complex, ondanks de doorgevoerde wijzigingen en verbeteringen bij de pensioenadministratie.

Tot slot is ondanks de voorwaardelijke indexatie-ambitie (ten gevolge van het economische klimaat in het laatste decennium en de lage rente) de laatste jaren helaas geen toeslag mogelijk geweest. De impliciete verlaging van de pensioenen, in de vorm van een verminderde koopkracht, maakt de regeling soberder. Mede daarom en omdat in de scenarioanalyse naar voren is gekomen dat de moderne deelnemer andere en meer flexibele wensen heeft dan zijn/haar voorganger uit de vorige eeuw, is een werkgroep opgericht. Deze werkgroep "Regeling" heeft in 2018 en 2019 gekeken welke eventuele aanpassingen of flexibiliseringen voor SPD haalbaar zouden kunnen zijn. Het verhogen van het maximum beroepsinkomen waarover pensioen mag worden opgebouwd en een eventuele vrijwillige bijspaarregeling maken daar deel van uit. In 2020 zijn de opties door de besturen van SPD en DPD besproken maar in afwachting van het nieuwe pensioenstelsel zijn er voorlopig geen verdere acties ondernomen. De pensioenadministratie wordt al sinds het eerste jaar door dezelfde uitbestedingspartner uitgevoerd, waardoor er op professioneel en persoonlijk niveau bij de deelnemersadministratie ervaring is met het deelnemersbestand en de beroepsgroep. Ondersteuning van de deelnemer vanuit de deelnemersadministratie gebeurt zowel schriftelijk, digitaal (inclusief mail) als telefonisch. Binnen het kader van "digitaal tenzij" wil het pensioenfonds voor dierenartsen de deelnemer zoveel mogelijk ondersteunen. Een deelnemer kan zich online inschrijven en lid worden van de deelnemersvereniging. In het deelnemersportaal zijn de afgelopen jaren de digitale mogelijkheden uitgebreid (nieuwe digitale klantbediening (NDK)), waardoor het portaal gebruikersvriendelijker is geworden en de deelnemers minder complexiteit ervaren. In 2020 is de ontwikkeling van NDK verder gegaan en is er een pilot voor een chatfunctie gestart.

SPD maakt deel uit van de klanten van de pensioenuitvoerder die innovatie ondersteunen en heeft vanuit die activiteit in 2020 een pilot gedaan die digitaal betalen mogelijk maakt.

Keuzemogelijkheden en maatschappelijk verantwoord beleggen

In de landelijke pers worden keuzemogelijkheden genoemd als methode om de betrokkenheid van deelnemers bij een pensioenfonds te verhogen. Bij SPD is al een aantal keuzemogelijkheden in de regeling opgenomen (uitruil partnerpensioen, vervroegen/ uitstellen, hoog-laag regeling, keuze voor deeltijdpensioen, keuze voor premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid). Op basis van het nieuwe pensioenakkoord kunnen deze mogelijkheden worden uitgebreid met bijvoorbeeld het opnemen van een deel van het bereikte pensioenbedrag in één keer op het moment van pensioneren.

De communicatieve uitdaging wordt ook hierin door SPD onderkend. Tot nu toe lijken de meeste deelnemers zich echt pas aan het einde van hun carrière met keuzes bezig te houden. Op het gebied van risicohouding is in de huidige regeling van SPD geen ruimte voor keuzemogelijkheden. In het verleden waren de deelnemers van SPD minder risicomijdend dan gemiddeld in Nederland werd gemeten.

Daarnaast heeft het fonds de afgelopen jaren van een klein aantal deelnemers het verzoek gekregen om een meer maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid te voeren.

In 2020 is in de deelnemersenquête naast de risicohouding ook de houding van de deelnemers op het gebied van verantwoord beleggen opgenomen. Deelnemers gaven daarin aan dat verantwoord beleggen gewenst was, mits het niet ten koste zou gaan van het rendement. Het bestuur van het fonds is en was van mening dat maatschappelijk verantwoord beleggen onderdeel is van een duurzaam pensioenfonds met een goede lange termijnvisie. Ook de trend in de pensioensector om meer maatschappelijke verantwoordelijkheid te nemen wordt door SPD ondersteund. SPD is echter een kleine speler en zoekt, vooral in samenwerking met de sector, naar invulling van die verantwoordelijkheid. Het bestuur heeft in 2018 het IMVB-convenant ondertekend dat door de Pensioenfederatie is uitgewerkt. In 2020 heeft SPD onder andere gewerkt aan de rapportagevereisten die daar onderdeel van uitmaken.

Een eigen, zelfstandig fonds

Jaarlijks kijkt het bestuur van het pensioenfonds tijdens de bestuursevaluatie onder andere naar de rechtvaardiging van het onderhouden van een eigen beroepspensioenfonds. Het bestuur ziet voornamelijk meer voordelen dan nadelen. De omvang van het fonds (zowel qua deelnemersaantallen als qua belegd vermogen) en de kosten per deelnemer geeft geen directe aanleiding voor het zoeken naar alternatieven, ook de huidige uitvoeringskosten niet. De solidariteit onder de beroepsgenoten is naar de mening van de bestuurders meer dan voldoende om een zelfstandig fonds te rechtvaardigen.

Het bestuurlijk risico wordt door nieuwe (Europese) wetgeving de IORP 2-richtlijn sinds 2019 vergroot. Met name de invulling van de sleutelfunctieposities die in IORP2 worden beschreven wordt als een uitdaging gezien voor een fonds met een governancestructuur en omvang zoals SPD. SPD heeft de invulling van de sleutelfunctiehouders interne audit, actuariael en risicobeheer bij DNB aangemeld en DNB heeft de invulling goedgekeurd.

Om de governance passend te houden bij het fonds en tegelijkertijd te voldoen aan de deskundigheidseisen, is in het geschiktheidsplan rekening gehouden met een langere inwerktijd voor nieuwe (aspirant) bestuurders. In die inwerktijd wordt door de aspirant bestuurders ook een opleiding op deskundigheidsniveau A gevolgd.

In de scenarioanalyse is het samengaan met andere fondsen als mogelijke implicatie gezien van het scenario waarbij een collectieve regeling in economisch zwaar weer het hoofd boven water moet houden. De huidige alternatieven van het fonds zoals samengaan met een vergelijkbaar fonds tot een groter fonds of het deelnemen aan een algemeen pensioenfonds zijn voor SPD op dit moment geen reële opties. Het is belangrijk deze mogelijkheden wel steeds voor ogen te houden. De verdere uitwerking van het nieuwe pensioencontract wordt uiteraard op de voet gevolgd.

Binnen de Kring van Beroepspensioenfondsen, waar mogelijk fondsen met vergelijkbare kenmerken in vertegenwoordigd zijn, worden ervaringen en kennis uitgewisseld op het gebied van de ontwikkelingen in de pensioensector. Het is gebleken dat ook andere beroepspensioenfondsen zich beraden op de toekomst als gevolg van de hogere regeldruk die in de laatste jaren is ontstaan. Voornamelijk is het fonds van mening, alle huidige ontwikkelingen in de pensioensector beschouwend, dat zelfstandigheid toegevoegde waarde heeft voor de deelnemers.

Communicatie

In 2020 lag de focus van het pensioenfonds op het bewustmaken van deelnemers over de wijzigingen rondom hun pensioen. Samen met DPD voerde het pensioenfonds een informatiecampagne over de wijziging van de regeling.

Wijziging regeling

Medio maart werd duidelijk dat in 2020 een belangrijke beslissing over de pensioenregeling genomen moest worden. Hiervoor heeft het pensioenfonds samen met DPD een campagneplan opgesteld en uitgevoerd. Dit alles met als doel deelnemers inzicht te geven in welke opties er waren en welk effect welke optie op het basispensioen zou hebben. De campagne is afgesloten met een referendum van DPD in het vierde kwartaal.

Coronapandemie

Een belangrijk onderwerp voor het pensioenfonds in 2020 was de coronapandemie. SPD heeft als uitvoerder van de regeling nauw in contact gestaan met haar deelnemers over welk effect de eerste lockdown op hen had. Via de e-SPD en de website is veelvuldig gecommuniceerd over de stappen die SPD zette voor wat betreft de effecten van de pandemie. Een speciale landingspagina is prominent op de website geplaatst met daarop alle relevante informatie voor de (oud)deelnemers.

Vergroten draagvlak

Het draagvlak bij de dierenartsen zit boven de minimumgrens. Het pensioenfonds heeft in 2020 de ontwikkeling van het draagvlak samen met DPD strak gemonitord. Er is een stagnering te zien in de daling van het draagvlakcijfer. In de eerste helft van 2020 koos bijna 70% van de nieuwe deelnemers voor een lidmaatschap van DPD. In de tweede helft van 2020 lag dit percentage lager, namelijk rond 55%. Het draagvlakcijfer blijft een zorg voor het pensioenfonds en voor DPD. Om meer inzicht te krijgen in waarom mensen geen lid willen worden, is een extra vraag in het aanmeldformulier ingebouwd. In 2021 is het de bedoeling op basis van die inzichten binnen de campagne Draagvlak deelnemers, potentiële leden van DPD, te gaan benaderen.

Onderzoek

In 2020 besteedden we wederom aandacht aan onderzoek. Luisteren is immers een onmisbaar onderdeel van communiceren. In februari kregen deelnemers een uitnodiging tot een tweede online panelonderzoek. 421 dierenartsen namen deel aan dit onderzoek, dat is 12% van de aangeschreven groep. Het onderzoek geeft inzicht in wat de interessegebieden van de diverse groepen deelnemers zijn, welke informatiebehoefte er is en hoe zij de communicatie van DPD en SPD beoordelen (gemiddeld 7,0).

De website

De website blijft een belangrijk middel in de communicatiemix van SPD. De website bevat naast alle relevante informatie over de pensioenregeling ook Pensioen 1-2-3. Elke maand waren er één of meer nieuwsberichten over relevante pensioenonderwerpen, zoals over de financiële situatie van SPD. Ook werden er via de website regelmatig vacatures binnen SPD of DPD gepubliceerd.

Ons Pensioen

Met Ons Pensioen proberen we het pensioen dichterbij de deelnemer te brengen. Ons Pensioen is de pensioenkrant met een naam die recht doet aan de collectieve en solidaire principes van het pensioenfonds. De inhoud van dit medium komt tot stand door gezamenlijk overleg tussen SPD en DPD en door naast aandacht voor nieuws rondom pensioen en de pensioenregeling, ook ruimte te creëren voor verhalen, vragen en opvattingen van deelnemers en interviews met bestuursleden over belangrijke onderwerpen.

Digitaal communiceren

Digitale communicatie is ook in 2020 de standaard voor pensioencommunicatie. Naast de digitale nieuwsbrief e-SPD, werden ook een uitnodiging voor de panelenquête, een oproep voor een verkiezing voor een lid van het verantwoordingsorgaan en een Algemene Vergadering van DPD per e-mail verzonden. Daarnaast kregen de relevante deelnemers e-mailberichten over het moment van pensioneren, pensioen & inkomstenbelasting, pensioen en over samenwonen. In deze e-mails stonden steeds linkjes naar meer informatie op de website. We brachten via e-mailings ook vacatures binnen het bestuur onder de aandacht, nodigden mensen uit voor de panelenquête en deelden de uitslag van de enquête en referendum via mail.

Overige communicatie

Het verkort jaarverslag is uitgevoerd in een infographic, met daarin de belangrijkste gegevens van het jaar overzichtelijk uitgebeeld. Deze deelden we met de deelnemers via een e-SPD. In het Tijdschrift voor Diergeneeskunde zijn negen columns gepubliceerd namens DPD (en SPD).

4. PENSIOENBELEID

Pensioenregeling

SPD is een beroepspensioenfonds als bedoeld in artikel 1 lid 1 sub j van de Wet verplichte beroepspensioenregeling (Wvb). De pensioenregeling is van kracht sinds 1 januari 1975 en is vastgelegd in het pensioenreglement. Het pensioenreglement is voor het laatst gewijzigd per 8 december 2020. De door SPD uitgevoerde pensioenregeling wordt gekarakteriseerd als een premieregeling in de zin van de Wvb.

Deelnemerschap

Deelnemer is iedere dierenarts die als zodanig - hetzij zelfstandig, hetzij in dienstverband -praktijk uitoefent in een in Nederland gevestigde praktijk, op 31 december 2006 nog geen 60 jaar was, en de vijftigjarige leeftijd nog niet heeft bereikt. Ook wanneer een dierenarts werkt als invaller, waarnemer of uitzendkracht voldoet hij aan de voorwaarden van deelname.

Premieregeling

De door SPD uitgevoerde pensioenregeling wordt gekarakteriseerd als een premieregeling in de zin van de Wvb. Dat betekent dat de hoogte van de pensioenpremie het uitgangspunt is voor de berekening van de pensioenopbouw van de individuele deelnemer. De door de actieve deelnemer betaalde premie wordt in eerste instantie aangewend voor de inkoop van ouderdomspensioen, ingaande bij het bereiken van de 65-jarige leeftijd, partnerpensioen (70% van het ouderdomspensioen) en wezenpensioen (20% van het partnerpensioen, tot 21 jaar).

Arbeidsongeschiktheid

Per 1 januari 2015 is de verzekering voor premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid niet meer verplicht, maar een vrijwillig element in de pensioenregeling van SPD. Dit is een direct gevolg van de gewijzigde fiscale wetgeving voor beroepspensioenfonds. De belastingdienst stelt zich op het standpunt dat premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid alleen mag worden verleend als er sprake is van een loonvervangende uitkering. Er is geen arbeidsongeschiktheidspensioen in de pensioenregeling, dus het hangt van de persoonlijke omstandigheden af of deelnemers aan deze fiscale eis voldoen. De leden van DPD hebben zich uitgesproken voor een vrijwillige regeling.

In 2015 hebben alle nieuwe en bestaande deelnemers de mogelijkheid gekregen om hun keuze kenbaar te maken. Per 31 december 2020 is ongeveer 40% van alle deelnemers (vrijwillig) verzekerd voor premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid. Hierbij is geen significant verschil te zien tussen zelfstandigen en dierenartsen in loondienst. Ook verschillen de percentages nauwelijks per leeftijdscategorie.

Hieronder is een overzicht van de stand per 31 december 2020 weergegeven:

LOONDIENST	premiervrijstelling verzekerd?				
	ja	%	nee	%	totaal
Jonger dan 30	247	38%	396	62%	643
30 tot 40	454	38%	734	62%	1.188
40 tot 50	250	43%	327	57%	577
50 tot 60	130	45%	158	55%	288
60 en ouder	45	42%	62	58%	107
	1.126	40%	1.677	60%	2.803

ZELFSTANDIG	premiervrijstelling verzekerd?				
	ja	%	nee	%	totaal
Jonger dan 30	4	44%	5	56%	9
30 tot 40	71	45%	87	55%	158
40 tot 50	176	40%	267	60%	443
50 tot 60	231	43%	301	57%	532
60 en ouder	85	39%	133	61%	218
	567	42%	793	58%	1.360

Premiebeleid

Jaarlijks vooraf worden door het bestuur van het pensioenfonds nieuwe pensioeninkoopfactoren vastgesteld op grond van een advies van en berekend door de adviserend actuaire van het pensioenfonds. Deze pensioeninkoopfactoren gelden ongewijzigd vanaf 1 januari van een boekjaar voor dat gehele jaar. De uitgangspunten en/of berekeningsgrondslagen staan opgenomen in de actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN) van het pensioenfonds.

Bedragen x € 1.000	2020	2019
Kostendekkende premie	48.816	37.229
Conform ABTN vastgestelde minimale vereiste premie	24.965	22.611
Feitelijke premie	25.971	24.170

Met de kostendekkende premie wordt de zuiver kostendekkende premie bedoeld. De kostendekkende premie 2020 is bepaald op basis van de DNB-curve ultimo 2019. Deze DNB-curve is fors gedaald ten opzichte van de DNB-cursus ultimo 2019; hierdoor de kostendekkende premie in 2020 fors gestegen ten opzicht van 2019.

De feitelijke premie wordt bepaald op basis van de premiestaffel, welke in 2020 nog gebaseerd was op een vast percentage van 3%. De gedaalde rekenrente had dus geen invloed op de hoogte van de feitelijke premie in 2020.

De samenstelling van de kostendekkende premie is als volgt:

Nominaal pensioeninkoop op marktwaarde	40.597	30.433
Opslag voor uitvoeringskosten	1.318	1.227
Solvabiliteitsopslag (Vereist Eigen Vermogen)	6.901	5.569
	<hr/>	<hr/>
	48.816	37.229

De samenstelling van de conform ABTN vastgestelde minimale vereiste premie is als volgt:

Nominaal pensioeninkoop op marktwaarde	13.916	12.647
Opslag voor uitvoeringskosten	1.318	1.227
Solvabiliteitsopslag (Vereist Eigen Vermogen)	2.366	2.314
Voorwaardelijke onderdelen	7.365	12.647
	<hr/>	<hr/>
	24.965	22.611

De samenstelling van de feitelijke premie is als volgt:

Premie volgens beschikbare premiestaffel	25.325	23.566
Premie voor vrijwillige verzekering PVI	646	604
	<hr/>	<hr/>
	25.971	24.170

Toeslagbeleid

SPD heeft een voorwaardelijk toeslagbeleid, gebaseerd op het streven om de pensioenen waardevast te houden. Indien het bestuur een toeslag toekent, wordt deze per 1 januari van het jaar toegekend. De daarbij gehanteerde maatstaf is de prijsinflatie op basis van de consumenten prijsindex (afgeleid) over de direct voorafgaande periode juli - juli.

De mate van toeslagverlening wordt jaarlijks vastgesteld door het bestuur en is afhankelijk van de financiële positie van het pensioenfonds. Voor de toeslag per 1 januari van het jaar wordt gekeken naar de financiële positie ultimo september van het daaraan voorafgaande jaar. Er bestaat geen recht op toeslagen en er wordt hiervoor geen reserve aangehouden. Er zal alleen toeslagverlening plaats kunnen vinden, voor zover dit toekomstbestendig is. Dat wil zeggen dat de financiële positie van het pensioenfonds zodanig is dat het te verlenen toeslagpercentage ook naar verwachting in de toekomst uitgekeerd zal kunnen worden.

Het bestuur hanteert voor een besluit over de feitelijke toekenning de onderstaande beleidsstaffel als leidraad:

Beleidsdekkingsgraad	Toeslagverlening
Lager dan 110%	Nihil
Tussen 110% en bovengrens	Naar rato
Boven de bovengrens	Volledige toeslagverlening + eventueel inhaaltoeslagen en herstel van kortingen

De bovengrens wordt jaarlijks vastgesteld zodanig dat deze voldoet aan de eis van toekomstbestendigheid. De vaststelling van de bovengrens is als volgt.

- Contante waarde toeslagen (CWT) = de contante waarde van de kasstromen behorende bij de toeslagen indien de volledige maatstaf in elk jaar in de toekomst over de op de berekeningsdatum opgebouwde aanspraken wordt verleend. De contante waarde wordt bepaald op basis van het verwachte netto meetkundige rendement op zakelijke waarden;
- De technische voorziening (TV) wordt bepaald op basis van de per de berekeningsdatum door het fonds gehanteerde actuariële grondslagen, inclusief de door DNB per die datum gepubliceerde rentetermijnstructuur;
- Bovengrens toeslagbeleid = $110\% + \text{CWT} / \text{TV}$.

Bovenstaande beleidsstaffel is een leidraad, wat betekent dat het bestuur jaarlijks vaststelt of een toeslag zal worden verleend en wat de hoogte is van de toeslag. Het bestuur houdt zich het recht voor om het toeslagbeleid aan te passen. Toekomstige wijzigingen zijn bindend voor alle deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden. Per 1 januari 2020 en per 1 januari 2021 is er geen toeslag toegekend.

De historische indexatieachterstand ziet er als volgt uit (sinds de aanpassing van het indexatiebeleid in 2015):

- Gemiste indexatie 1 januari 2016: 0,8%
- Gemiste indexatie 1 januari 2017: 0,0%
- Gemiste indexatie 1 januari 2018: 1,1%
- Gemiste indexatie 1 januari 2019: 1,3%
- Gemiste indexatie 1 januari 2020: 1,6%
- Gemiste indexatie 1 januari 2021: 1,4%

Deze gemiste indexaties zullen zodra de financiële situatie dit toelaat op basis van de datum van de gemiste toeslagen worden ingehaald.

Haalbaarheidstoets

Met een haalbaarheidstoets kijkt het pensioenfonds of de afgesproken ambities worden gerealiseerd, of het premiebeleid voldoende realistisch en haalbaar is en of het pensioenfonds voldoende herstelcapaciteit heeft. Bij grote veranderingen zoals de invoering van het nieuwe FTK, een nieuwe pensioenregeling of een andere significante wijziging voert het pensioenfonds een aanvangshaalbaarheidstoets uit. Vervolgens doet het pensioenfonds ieder jaar de jaarlijkse haalbaarheidstoets en rapporteert uiterlijk 30 juni van het lopende boekjaar aan DNB.

De haalbaarheidstoets wordt uitgevoerd als monitor van gestelde normen en beoordeelt of het verwachte pensioenresultaat en het pensioenresultaat in het slechtweerscenario in lijn zijn met de door het pensioenfonds zelf gekozen ondergrenzen. Deze zelfgekozen ondergrenzen moeten passen binnen de risicohouding van het pensioenfonds. In 2015 voerde het fonds de aanvangshaalbaarheidstoets uit op basis van de scenario'set van DNB. Het pensioenfonds stelde drie grenzen vast:

- 1 Een ondergrens voor het verwacht pensioenresultaat vanuit de situatie dat precies aan de vereisten van het vereist eigen vermogen wordt voldaan. Deze is door het pensioenfonds vastgesteld op 77%. Dit is gelijk aan een jaarlijkse aanpassing van de pensioenen met 50% van de prijsinflatie;
- 2 Een ondergrens voor het verwacht pensioenresultaat vanuit de feitelijke financiële positie. Deze is ook vastgesteld op 77%;
- 3 Een maximale afwijking van het pensioenresultaat in het slechtweerscenario. Het bestuur heeft deze vastgesteld op 35%.

Uitkomsten haalbaarheidstoets 2021

De haalbaarheidstoets 2021 geeft de volgende uitkomsten:

Het verwacht pensioenresultaat op fondsniveau startend vanuit de feitelijke dekkinggraad bedraagt 99%. Dit is ruim boven de ondergrens. De afwijking van het verwacht pensioenresultaat op fondsniveau startend vanuit de feitelijke dekkinggraad bedraagt in slecht weer (5% percentiel) 31%. Dit is minder dan de door het bestuur vastgestelde maximale afwijking.

Kostentransparantie

Pensioenuitvoeringskosten

Bedragen x € 1.000	2020	2019
Administratiekosten	1.589	1.699
Adviseurs- en controlekosten m.u.v. controlekosten accountant	227	163
Controlekosten accountant	67	66
Bestuurskosten	341	296
Porti- en drukwerkkosten	18	25
Bijdragen toezichthouders	52	47
Overige kosten	200	172
Totale pensioenuitvoeringskosten	2.494	2.468
	2020	2019
Deelnemers	4.357	4.168
Gewezen deelnemers	1.254	1.268
Pensioengerechtigden met uitstel ingang pensioen	60	54
Pensioengerechtigden	1.806	1.721
	7.477	7.211
	2020	2019
Bedragen x € 1	2020	2019
Pensioenuitvoeringskosten per deelnemer:		
- exclusief gewezen deelnemers	€ 401	€ 415
- inclusief gewezen deelnemers	€ 334	€ 342

Beheerkosten vermogensbeheer

	2020	2019
Gemiddeld belegd vermogen	€ 1.768 miljoen	€ 1.629 miljoen
Totale kosten (excl. transactiekosten)	€ 7,4 miljoen	€ 7,3 miljoen
Transactiekosten	€ 1,3 miljoen	€ 1,4 miljoen
Totale kosten (incl. transactiekosten)	€ 8,7 miljoen	€ 8,7 miljoen
Kosten % (excl. transactiekosten)	0,42%	0,45%
Transactiekosten	0,07%	0,09%
Kosten % (incl. transactiekosten)	0,49%	0,53%

De totale kosten vermogensbeheer in bovenstaande tabel zijn gebaseerd op de kosten die worden gerapporteerd aan de Toezichthouder (jaarstaat J402*). Bij het transparant maken van de kosten vermogensbeheer 2020 zijn de aanbevelingen en definities van de Pensioenfederatie in acht genomen. Dat wil zeggen dat de cijfers zijn gebaseerd op werkelijke kosten (indien aanwezig), hetzij een resultaat zijn van schattingen welke qua methodiek minimaal voldoen aan de vereisten van de Pensioenfederatie.

De kosten vermogensbeheer zijn te onderscheiden naar de kostencomponenten: beheerkosten, performance gerelateerde kosten en transactiekosten.

Transactiekosten zijn de kosten die gemaakt worden om effectentransacties tot stand te brengen en uit te voeren. Deze kosten zijn veelal op basis van een schatting tot stand gekomen, omdat er, bijvoorbeeld bij transacties in de categorie vastrentende waarden, geen separate kosten in rekening worden gebracht, maar deze zich uiten in het verschil tussen de bied- en laatprijs.

De kosten omvatten naast de kosten, zoals gerapporteerd in de staat van baten en lasten, ook een uitsplitsing van de "onzichtbare" kosten voor beheer van onderliggende beleggingsfondsen, waarvan de kosten zijn verwerkt in het beleggingsrendement, en de schatting van de kosten van de individuele transacties. In de staat van baten en lasten worden alleen (directe) kosten getoond die SPD op factuurbasis betaalt aan de tegenpartijen, waardoor deze cijfers niet aansluiten bij de totale kosten vermogensbeheer in deze toelichting. Het doel van deze paragraaf is om extra inzicht in de kosten vermogensbeheer te verschaffen.

De volgende paragrafen gaan dieper in op de kosten over het afgelopen jaar 2020, waarbij een vergelijking wordt gemaakt ten opzichte van kosten over 2019 en eventuele verschillen ten opzichte van het jaar daarvoor worden toegelicht. Hierbij wordt ook meer inzicht gegeven in factoren die de hoogte van de kosten in belangrijke mate beïnvloeden.

*Na het opleveren van de J402 over 2020 zijn additionele data beschikbaar gekomen. Deze vielen binnen de grens van materialiteit van de accountant en zijn daarom niet verwerkt in een aangepaste J402. Deze data zijn wel verwerkt in bovenstaande tabel en de cijfers hieronder.

Vergelijking kosten uitvoering Vermogensbeheer 2020 met 2019

Onderstaande tabellen geven een overzicht per beleggingscategorie van de totale kosten voor het vermogensbeheer over 2020 en 2019 uitgesplitst naar beheerkosten, performance gerelateerde kosten en transactiekosten.

Tabel 1. Kosten vermogensbeheer (in € x 1.000) in 2020

	Beheerkosten	Performance gerelateerde kosten	Transactiekosten (waarvan aan- en verkoopkosten)	Totaal
Vastrentende waarden	2.040	-	743 (157)	2.783
Aandelen	219	-	86	305
Vastgoed	2.873	395	74	3.342
Alternatieve beleggingen	138	-50	5	93
Overige beleggingen	108	-	15 (15)	123
Derivaten	771	-	341(155)	1.112
Overige vermogensbeheerkosten	949	-	-	949
Totaal	7.098	345	1.264 (330)	8.707

Tabel 2. Kosten vermogensbeheer (in € x 1.000) in 2019

	Beheerkosten	Performance gerelateerde kosten	Transactiekosten (waarvan aan- en verkoopkosten)	Totaal
Vastrentende waarden	1.968	-	849 (134)	2.817
Aandelen	262	-	75 (22)	337
Vastgoed	2.817	150	-	2.967
Alternatieve beleggingen	217	24	4	245
Overige beleggingen	117	-	-	117
Derivaten	787	-	463	1.250
Overige vermogensbeheerkosten	962	-	-	962
Totaal	7.130	174	1.391 (156)	8.695

Inzicht in beheerkosten

Er zijn meerdere factoren die van invloed zijn op de hoogte van kosten. Onderstaand wordt een algemene beschouwing gegeven op factoren die in belangrijke mate impact hebben op de kosten.

Beleggingsmix

Het type belegging is in belangrijke mate bepalend voor de omvang van de beheerkosten. De belangrijkste drivers tussen verschillende type beleggingen zijn afwegingen tussen zakelijke waarden en vastrentende waarden, liquide versus illiquide beleggingen, traditionele versus alternatieve beleggingen en beleggingen in ontwikkelde markten versus opkomende markten. Bepaalde categorieën zijn weliswaar duurder, maar opgenomen in de beleggingsportefeuille omdat ze naar verwachting bijdragen aan een betere rendement-ricoverhouding van de totale portefeuille.

Schaalgrootte

Wanneer er door SPD of door de fiduciaire beheerder schaalvoordelen behaald kunnen worden, vallen de kosten doorgaans lager uit.

Actief / passief beleggen

Bij actief beheer krijgt de manager de doelstelling mee om de relevante benchmark te verslaan, wat een hoger verwacht rendement betekent. Hiertegenover staan hogere kosten omdat er veel tijd en energie gestoken wordt in onder andere het beleggingsproces, research en analisten.

Overige factoren

Het beheren middels een enkele manager of juist meerdere managers heeft impact op de kosten. Daarnaast kan de keuze tussen een discretionaire oplossing en/of een beleggingsfonds invloed hebben op de hoogte van de kosten.

Marktvergelijking vermogensbeheerkosten SPD en oordeel bestuur

In 2020 heeft SPD Sprenkels & Verschuren opdracht gegeven om de vermogensbeheerkosten van SPD te toetsen op marktconformiteit. Hiertoe zijn de management fees van de vermogensbeheerders van SPD vergeleken met de benchmarks hiervan. Uit deze toets kwam naar voren dat sommige fees hoger uitkwamen dan de benchmark en sommige lager, per saldo waren de vermogensbeheerkosten lager dan de gehanteerde benchmark hiervoor. Hierbij werd opgemerkt dat bij het bepalen van de benchmark veel aandacht is besteed aan de vergelijkbaarheid hiervan, maar dat er vrijwel altijd verschillen in de exacte dienstverlening die wordt aangeboden of in de complexiteit van het product zijn. Kosten dienen daarom niet in isolement te worden beoordeeld. Op basis hiervan heeft het bestuur beoordeeld dat de vermogensbeheerkosten van SPD passend zijn bij de aangeboden dienstverlening van de vermogensbeheerders van SPD.

Beheerkosten

Onderstaand wordt per categorie inzicht gegeven in de hoogte van de kosten aan de hand van bovenstaande factoren, hierbij wordt ook gekeken naar de kosten ten opzichte van het voorgaande jaar. De totale beheerkosten in 2020 bedroegen ca. € 7,1 miljoen en zijn daarmee praktisch gelijk gebleven ten opzichte van deze kosten in 2019, dit ondanks de stijging van het totaal gemiddeld vermogen met circa 9%.

Vastrentende waarden

De beheerkosten van vastrentende waarden bedroegen in 2020 circa € 2,0 miljoen, een stijging van circa € 0,1 miljoen ten opzichte van 2019. Deze stijging werd met name veroorzaakt door de verschuiving binnen de vastrentende waardenportefeuille van beleggingscategoriën met lagere beheerkosten (zoals staatsobligaties) naar hogere beheerkosten (zoals high yield en schulden opkomende markten). Het gemiddeld belegd vermogen van vastrentende waarden bleef praktisch gelijk in 2020.

Aandelen

De beheerkosten van de categorie aandelen bedroegen in 2020 circa € 0,2 miljoen, een daling ten opzichte van 2019. Deze daling werd veroorzaakt door lagere fondskosten in de aandelenbeleggingsfondsen waarin SPD belegt.

Vastgoed

De beheerkosten van de categorie vastgoed bedroegen in 2020 circa € 2,9 miljoen, dit is een stijging van circa € 0,1 miljoen ten opzichte van 2019. Deze stijging wordt met name veroorzaakt door de stijging van het gemiddeld belegd vermogen van vastgoed in 2020 en daarmee hogere beheerkosten.

Alternatieve beleggingen

De beheerkosten van de categorie alternatieve beleggingen bedroegen in 2020 circa € 0,1 miljoen, een daling van circa € 0,1 miljoen ten opzichte van 2019. Deze daling wordt met name veroorzaakt door de daling van het gemiddeld belegd vermogen van alternatieve beleggingen in 2020. Deze daling is het gevolg van de keuze van SPD om deze beleggingen af te bouwen.

Overige beleggingen

De beheerkosten van de categorie overige beleggingen bedroegen in 2020 circa € 0,1 miljoen en zijn daarmee praktisch gelijk gebleven ten opzichte van 2019.

Derivaten

De beheerkosten van de categorie derivaten bedroegen in 2020 circa € 0,8 miljoen. Ondanks dat het gemiddeld belegd vermogen in de LDI-fondsen sterk is gestegen, zijn de totale beheerkosten praktisch gelijk gebleven. Dit is te danken aan de kostenbesparing die bereikt is door de transitie in april 2019 van een discretionaire rentehedge portefeuille naar LDI-fondsen.

Overige vermogensbeheerkosten

De beheerkosten van de categorie overige vermogensbeheerkosten bedroegen in 2020 ca. € 0,9 miljoen en zijn daarmee licht gedaald ten opzichte van 2019. Binnen deze kosten zijn met name de kosten fiduciair beheer (met name door hogere BTW hierover), de kosten vermogensbeheer van het pensioenfonds en het bewaarloon gestegen, echter hiertegenover stond een teruggave van te veel betaalde BTW over voorgaande jaren in 2020.

Performance gerelateerde kosten

De performance gerelateerde kosten bedroegen in 2020 circa € 0,3 miljoen, dit is een stijging van circa € 0,1 miljoen ten opzichte van 2019. Dit werd met name veroorzaakt door de performance gerelateerde kosten van vastgoed in 2020. De negatieve performance gerelateerde kosten bij alternatieve beleggingen werden veroorzaakt door een bijstelling van de performance fee bij private equity.

Transactiekosten

Transactiekosten zijn de kosten die aan de beurs of aan een broker betaald moeten worden om een transactie tot stand te brengen en uit te voeren. Deze kosten zijn niet altijd direct helder zichtbaar omdat ze onderdeel kunnen zijn van een prijs waarin de transactiekosten reeds zijn meegenomen. De transactiekosten zijn dan onderdeel van de zogenaamde nettoprijs. Vermogensbeheerders zijn vanuit toezichtwetgeving verplicht om te komen tot een beste uitvoeringprijs. Hierdoor wordt per transactie bijgedragen aan het bereiken van lage kosten. De (deels) geschatte transactiekosten in 2020 bedroegen irc. € 1,3 miljoen, een daling van circa € 0,1 miljoen ten opzichte van 2019. Uitgedrukt als percentage van het totaal gemiddeld vermogen komt dit neer op 0,07% (2019: 0,09%).

Vastrentende waarden

De transactiekosten van vastrentende waarden namen af met circa € 0,1 miljoen, van circa € 0,8 miljoen in 2019 naar circa € 0,7 miljoen in 2020. Deze daling werd met name veroorzaakt door lagere transactiekosten bij hypotheek en schulden opkomende markten.

Aandelen

De transactiekosten van aandelen stegen licht in 2020 tot circa € 0,1 miljoen. Ook het gemiddeld belegd vermogen van aandelen steeg in 2020.

NB

SPD moet voldoen aan de vereisten van de Shareholders' rights directive (Duurzaamheidswetgeving). Deze wet vraagt van pensioenfondsen dat zij betrokken zijn bij de bedrijven waarin zij via aandelen genoteerd aan een reguliere beurs in de Europese Unie beleggen. De beleggingen in deze aandelen moeten aansluiten bij de lange termijn doelstelling van het pensioenfonds. Om die reden wordt de prestatie van deze aandelenportefeuille jaarlijks beoordeeld waarbij specifiek wordt gemonitord op de omloopsnelheid van de portefeuille en de daaraan verbonden beheer- en transactiekosten.

SPD belegt passief in aandelen. De doelstelling van een passieve strategie is het zo nauwkeurig mogelijk volgen van het rendement van de geselecteerde benchmark. Bij passief beleggen zou de omloopsnelheid vergelijkbaar moeten zijn met die van de benchmark. Afwijkingen ten opzichte van omloopsnelheid van de benchmark zou verklaard moeten kunnen worden door aan- of verkopen en aanvullende beleggingsrestricties zoals bijvoorbeeld uitsluitingen. In 2020 liggen de omloopsnelheid en de daarbij behorende transactiekosten van deze aandelenportefeuille in lijn met de lange termijn doelstelling van SPD.

Vastgoed

De transactiekosten van vastgoed bedroegen in 2020 circa € 0,1 miljoen, over 2019 waren er geen transactiekosten vastgoed.

Alternatieve beleggingen

In 2020 waren er vrijwel geen transactiekosten van alternatieve beleggingen, zoals ook in 2019 het geval was. Dit is in lijn met de afbouw van deze beleggingen.

Overige beleggingen

De transactiekosten van Overige beleggingen (liquide middelen) bedroegen in 2020 circa € 15k, in 2019 waren hier geen kosten over opgenomen. Door verdere transparantie (doorbelasting) van transactiekosten liquide middelen ten opzichte van 2019 zijn die over 2020 wel zichtbaar.

Derivaten

De transactiekosten van derivaten bedroegen in 2020 circa € 0,3 miljoen, circa € 0,1 miljoen minder dan in 2019.

Aansluiting met de jaarrekening

De aanbevelingen uitvoeringskosten van de Pensioenfederatie nemen naast de directe kosten ook de indirecte kosten mee en maken expliciet onderscheid tussen de vermogensbeheerkosten en transactiekosten. In de jaarrekening zijn alleen de kosten die direct bij SPD (€ 2,0 miljoen) in rekening zijn gebracht opgenomen. De deels geschatte direct toe te rekenen beleggingskosten binnen de beleggingsfondsen en transactiekosten van € 7,1 miljoen maken in de jaarrekening onderdeel uit van de waardeveranderingen van de beleggingen. In voorgaande opstelling van de vermogensbeheerskosten zijn daarnaast de kosten opgenomen van advisering inzake vermogensbeheer.

5. BELEGGINGEN

Terugblik economie en financiële markten

Pandemie houdt wereld in zijn greep

Niet sinds de Tweede Wereldoorlog heeft één onderwerp de wereldwijde media zo gedomineerd als de coronacrisis. De uitbraak van het coronavirus begon eind 2019 in China en verspreidde zich in korte tijd over de hele wereld. Medio februari 2020 werd Italië getroffen door het coronavirus. Het land ging daardoor als eerste Europese land in lockdown: het reizen werd beperkt en winkels en kantoren gingen dicht. Al snel volgden andere Europese landen met een enorme daling van de economische activiteit tot gevolg. Het IMF verwachtte dat de wereldeconomie in 2020 met ruim 4% zou krimpen. De hoop is dat de in allerijl ontwikkelde vaccins in 2021 verlichting zullen brengen.

Beleidsmakers ondersteunen economie met zwaar geschut

De economische gevolgen van het coronavirus en de maatregelen om het virus te beteugelen zijn verstrekkend. Grote delen van de economie draaiden niet of op halve kracht. Beleidsmakers namen ongekennde maatregelen om de negatieve economische effecten van de coronacrisis te bestrijden. Overheden gaven garanties af, zorgden voor uitkeringen en introduceerden diverse stimuleringspakketten. Wereldwijd bedroegen de begrotings-stimulansen circa 7% à 8% van het bruto binnenlands product. In combinatie met de economische krimp stegen de schuldquotes hierdoor afgelopen jaar fors. Ook centrale banken trokken alles uit de kast. De Fed verlaagde de beleidsrente naar nagenoeg 0%, begon op grote schaal een breed scala aan obligaties op te kopen en nam nog diverse andere noodmaatregelen. De ECB liet het rentewapen ongemoeid, maar introduceerde het pandemic emergency purchase programme (PEPP). Dit is een opkoopprogramma voor staats- en bedrijfsobligaties. Ook andere centrale banken kochten op grote schaal beleggingen op.

Amerikaanse presidentsverkiezingen en brexit op de achtergrond

De coronacrisis verdrong andere gebeurtenissen naar de achtergrond. Joe Biden won de Amerikaanse presidentsverkiezingen in november. Ondanks de overwinning van Biden blijft de verdeeldheid in de Amerikaanse samenleving groot. In Europa sleepten de onderhandelingen over een handelsakkoord tussen de Europese Unie en het Verenigd Koninkrijk voort. Pas de dag voor Kerst werd een handelsakkoord overeengekomen. In 2020 speelden ook de nodige geopolitieke strubbelingen. De relatie tussen de Verenigde Staten en China stond onder druk, mede door de invoering van de Chinese veiligheidswet in Hongkong.

Een turbulent jaar met sterk herstel

In het eerste kwartaal 2020 klaptten de koersen van risicovolle beleggingen in elkaar en de volatiliteit liep fors op. De wereldwijde aandelenmarkt verloor binnen een maand een derde van haar waarde. Risico-opslagen van kredietobligaties en perifere eurolanden liepen fors uit. De olieprijs duikelde omlaag na de enorme vraaguitval. Nadat monetaire autoriteiten fors ingrepen, herstelden de financiële markten. Aandelenmarkten veerden op en risico-opslagen kwamen in. De rest van het jaar was sprake van een overwegend positief sentiment. De vloedgolf aan liquiditeit en de waarschijnlijkheid van een langdurig lage rente waren belangrijke oorzaken hiervan. Maar ook het zicht op economisch herstel droeg bij aan de rally van risicovolle beleggingen. Rentenniveaus bleven laag, ondanks het risk-on sentiment. Centrale banken gaven expliciet aan de beleidsrentes voor langere tijd laag te houden en via de opkoopprogramma's worden de lange rentes gedrukt.

Gevoerd beleid

De belangrijkste thema's en de ontwikkelingen op het gebied van portefeuillebeheer in 2020 waren:

Normportefeuille gehandhaafd en ALM-studie

SPD sluit de beleggingsportefeuille zoveel mogelijk aan bij de strategische portefeuille. In 2020 is de normportefeuille gehandhaafd zoals die in 2019 is vastgesteld. Hiermee blijft de portefeuille in lijn met de strategische portefeuille.

De benchmark en portefeuille worden elk jaar op 1 april gerebalanced naar de vaste normgewichten (fixed benchmark). Mocht in de periode vóór de datum waarop wordt gerebalanced de volatiliteit op de markten scherp oplopen, dan komt de vermogensbeheerder met een alternatief rebalancing voorstel. Dit was afgelopen jaar het geval in verband met de coronacrisis. Door de beperkte liquiditeit in de markt is de rebalancing uitgesteld en heeft die plaatsgevonden op 17 april 2020 en 1 mei 2020.

In 2020 heeft SPD een ALM-studie uit laten voeren met als doel om het strategische beleggingsbeleid te herijken. Uit dit proces kwam dat het toevoegen van Inflation Linked Bonds mogelijk toegevoegde waarde kan bieden. Dit wordt in 2021 verder onderzocht. In de ALM-studie is ook de renteafdekking van SPD geëvalueerd, mede naar aanleiding van de nieuwe UFR-methodiek vanaf 2021. Naar aanleiding hiervan is besloten het huidige beleid (een 60% dekkingsgraadafdekking) te continueren.

Aanpassingen portefeuille en benchmark

Gedurende 2020 zijn er geen aanpassingen geweest binnen de portefeuille van SPD. Per 1 januari 2020 is wel de benchmark voor liquiditeiten aangepast van EONIA naar €STR. Hiermee wordt voldaan aan de Europese Benchmark Regulering en wordt voorgesorteerd op de verdwijning van EONIA.

Brexit

Eind januari 2020 heeft het Verenigd Koninkrijk de Europese Unie (EU) verlaten. In 2020 was er sprake van een overgangsregeling. Eind 2020 waren er nog niet voor alle financiële diensten afspraken. SPD was hier juridisch en operationeel op voorbereid. Waar nodig zijn de contracten met Britse tegenpartijen overgegaan naar EU-entiteiten.

Portefeuillewaarde

De waarde van de portefeuille en de verdeling van het vermogen over de verschillende beleggingscategorieën aan het einde van het jaar ten opzichte van de situatie aan het begin van het jaar wordt weergegeven in onderstaande tabel:

Bedragen x € 1.000.000	2020		2019	
	Bedrag	Percentage	Bedrag	Percentage
Vastgoed	259	14%	251	15%
Aandelen	498	27%	424	25%
Vastrentende waarden	826	44%	881	51%
Overige beleggingen	41	2%	25	1%
Derivaten en LDI*	245	13%	132	8%
Totaal	1.869	100%	1.713	100%

Aansluiting met de jaarrekening

In bovenstaande opstelling zijn de derivaten gesaldeerd weergegeven; in de jaarrekening zijn de negatieve derivaten verantwoord onder overige schulden conform RJ 610 van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving.

Rendementen

Onderstaande tabel geeft de performance weer uitgesplitst naar de verschillende categorieën waarin door SPD wordt belegd.

	2020		2019	
	Portefeuille	Benchmark	Portefeuille	Benchmark
Vastgoed	-2,1%	-0,6%	10,8%	7,0%
Aandelen	8,4%	6,8%	29,3%	28,5%
Vastrentende waarden	2,6%	2,7%	8,0%	7,1%
Alternatieve beleggingen	-3,5%	2,3%	3,6%	2,7%
Totaal	3,7%	3,7%	13,0%	11,6%
Totaal incl. derivaten en LDI*	10,0%		18,8%	

*LDI staat voor Liability Driven Investment

Afdekking renterisico

Het renterisico is één van de grootste en belangrijkste risico's op de balans van een pensioenfonds. SPD beheerst dit risico door te beleggen in vastrentende waarden (staatsobligaties euro, bedrijfsobligaties euro en hypotheken) en LDI-fondsen. SPD maakt gebruik van een strategie waarbij 60% van renterisico van de rentegevoeligheid van de dekkingsgraad op basis van de door DNB gepubliceerde rekenrente wordt afgedekt. Het beleid en afdekkingspercentage zijn in 2020 niet aangepast.

De swaprente daalde gedurende 2020. De 30-jaars swaprente daalde in 2020 bijvoorbeeld van 0,63% naar -0,02%. SPD dekt het renterisico niet volledig af. Hierdoor had de rentedaling een negatieve impact op de dekkingsgraad aangezien de waarde van de technische voorziening sterker in waarde toenam dan de waarde van de beleggingen.

Afdekking valutarisico

SPD belegt in verschillende beleggingen die in buitenlandse valuta genoteerd zijn. Hierdoor loopt SPD valutarisico. Valutarisico is het risico dat de buitenlandse valuta's dalen en de beleggingen omgerekend in euro in waarde dalen. De belangrijke buitenlandse valuta waarin belegd wordt, zijn de Amerikaanse dollar, Japanse yen en Britse pond. Het valutarisico van deze valuta binnen de portefeuille aandelen wereld wordt voor 75% afgedekt naar de euro. Voor de beleggingscategorieën vastgoed internationaal, global high yield, obligaties in opkomende markten (in harde valuta) en infrastructuur wordt het valutarisico volledig afgedekt. Andere valuta worden niet afgedekt.

Per saldo droeg de valuta afdekking positief bij aan het resultaat van de portefeuille over 2020. De valuta afdekking beschermt namelijk tegen een daling van de afgedekte valuta's. Als deze valuta's dalen levert de valuta afdekking dus waarde op. Dit was voor alle valuta's het geval in 2020. De Amerikaanse dollar, Britse pond en Japanse yen daalden allemaal in meer of mindere mate ten opzichte van de euro. De daling van de Amerikaanse dollar, met 8,9%, was bepalend voor het resultaat van de valuta afdekking, omdat dit de grootste valutapositie is.

Vastrentende waarden

Euro staatsobligaties

SPD belegt alleen in staatsobligaties van de Europese kernlanden. Het jaar 2020 stond voornamelijk in het teken van corona. De kapitaalmarktrentes daalden in 2020 tot nieuwe laagterecords. De Duitse kapitaalmarktrente daalde van -0,19% naar -0,57%. Het absolute rendement van de portefeuille was 4,3% voor kosten. De portefeuille heeft over 2020 0,4% meer rendement dan de benchmark behaald. De outperformance kwam onder andere door de overwogen renteposities in de Verenigde Staten en Duitsland. Ook de overwogen positie in Oostenrijk droeg positief bij.

Bedrijfsobligaties

Door de coronacrisis was 2020 voor de creditmarkten een ware achtbaanrit. Vanaf eind februari liepen risico-opslagen van bedrijfsobligaties in enkele weken meer dan 150 basispunten op toen het coronavirus Europa bereikte. Nadat monetaire autoriteiten en overheden fors ingrepen, herstelden de financiële markten. Aan het eind van het jaar leek in termen van risico-opslagen of 2020 een gewoon jaar was, zonder corona. Want, bedrijfsobligaties eindigden 2020 net één basispunt krappert dan zij het jaar begonnen. Bij de hoog gerate segmenten semistaat en gedekte obligaties was de daling zelfs nog wat sterker: zes en negen basispunten. De portefeuille behaalde met een rendement van 3,4% versus een benchmarkrendement van 2,7% een outperformance van 0,7%.

Hypotheek

Vanuit het perspectief van een institutionele belegger is er in tijden van lage/negatieve (risicovrije)rente op obligaties een zoektocht naar alternatieve 'veilige havens'. Het beleggen in Nederlandse hypotheek is hierop een goed antwoord vanwege:

- Het geringe kredietrisico bij het beleggen in hypotheek.
- Beperkte risico's, ondanks de onzekerheid met betrekking tot het macro-economische klimaat.
- Lage achterstanden en defaults op woninghypotheek, hypotheek is een robuuste categorie.
- De aantrekkelijke marge.
- Stijgende huizenprijzen.
- Aanhoudende tekort aan woningen.
- De impact van corona op de hypotheekmarkt is tot nu toe heel beperkt.

2020 was een recordjaar wat betreft omzet op de hypotheekmarkt. Waar in 2018 en 2019 de hypotheekomzet ongeveer € 100 miljard bedroeg, was het in 2020 ongeveer € 130 miljard. Dit is vooral te verklaren door de impact van corona en de oversluitingen op de hypotheekmarkt. Door corona is de consument massaal gaan oversluiten. Er is een stijging in het aantal oversluitingen van 48,5% ten opzichte van 2019. Consumenten sluiten hun hypotheek over in anticipatie op een stijgende hypotheekrente. Daarnaast zijn verkopen naar voren gehaald als gevolg van een verwachte omslag op de woningmarkt die uitbleef. Daarbij is de gemiddelde woningprijs gestegen met 11,6% naar € 365.000. De hoogte van de gemiddelde hypotheeksom steeg met 7,9% naar € 312.000.

De spreads (verschil tussen hypotheekrente en swaprente) zijn over geheel 2020 gestegen met gemiddeld 40 basispunten. Hypotheekrentes zijn aan het eind van 2020 gemiddeld met 7 basispunten gedaald. De gemiddelde hypotheekrentedaling hield de daling van de swaprentes niet bij waardoor de spreads fors zijn gestegen.

De portefeuille van SPD heeft een positieve absolute performance laten zien door met name de rente-inkomsten. In 2020 hebben de hypotheekrentes de daling van de swaprentes (de benchmark) niet bijgehouden waardoor de relatieve performance negatief was. Dit effect is zichtbaar bij zowel AEGON, SAREF als Dynamic Credit.

High yield obligaties

In 2020 behaalden wereldwijde high yield obligaties een positief rendement. Dat is opmerkelijk, aangezien de benchmark vanwege het uitbreken van de Coronacrisis aan het einde van het eerste kwartaal op -15% stond. Keerpunt was de bekendmaking van het opkoopprogramma van de Amerikaanse centrale bank. Naast investment grade bedrijfsobligaties, vielen ook de meest veilige leningen binnen het high yield spectrum onder dit programma.

Over het jaar gemeten presteerden de minst risicovolle obligaties dan ook beter dan de meest risicovolle obligaties. Qua rendement bleven Europese high yield obligaties in 2020 achter bij Amerikaanse high yield obligaties.

Doordat vier van de vijf externe managers binnen het fonds de eigen regionale benchmarks ruimschoots wisten te verslaan, behaalde het fonds als geheel een outperformance. De netto outperformance was 0,3%. Het absolute rendement van het fonds over 2020 kwam uit op 4,0%.

Schulden opkomende markten

Obligaties in opkomende landen kenden in 2020 een turbulente jaar. De schuld van opkomende markten had enorm te lijden onder de ongunstige economische corona-effecten in combinatie met de scherpe olieprijsdalingen in maart. De toename van de spread voor obligaties in opkomende landen genoteerd in Amerikaanse dollar (EMD HC) liep fors uit. Deze toename zorgde voor een fors negatief rendement wat slechts deels teniet werd gedaan door het positieve rendement door de dalende Amerikaanse rente.

Vanaf mei herstelde de markt. Door de sterke stijging van de euro ten opzichte van de Amerikaanse dollar sloot de benchmark het jaar af met een negatief rendement in euro's van 3,4%. De opwaartse druk in euro ten opzichte van de Amerikaanse dollar ontstond in juni nadat VS te maken had met maatschappelijke onrust in het land en het niet onder controle krijgen van het coronavirus. Door in te spelen op nieuwe uitgiftes presteerde de manager 0,7% beter dan de benchmark.

Obligaties opkomende landen genoteerd in lokale valuta daalde in euro's met 5,8%. Een leeuwendeel hiervan is toe te schrijven aan het achterblijven van de Turkse Lira, Russische Roebel en Braziliaanse real. De combinatie van de twee managers in portefeuille leverde een beter resultaat op dan de benchmark.

Per saldo heeft de vastrentende waarden portefeuille over 2020 een rendement behaald van 2,6% hiermee presteerde de portefeuille iets onder de benchmark die een rendement behaalde van 2,7%.

Aandelen

Voor aandelenbeleggers was het kalenderjaar 2020 een prima beleggingsjaar. Ondanks de wereldwijde pandemie wist de MSCI index voor ontwikkelde en opkomende landen in euro's gemeten een positief rendement te behalen.

Aandelenportefeuilles met een MVB-tilt presteerden over het algemeen beter. Het rendement in de ontwikkelde markten werd vooral gedreven door technologie-aandelen die profiteerden van de coronacrisis. Ook aandelen in de defensieve consumptiegoederen presteerden goed. Het rendement in opkomende markten werd vooral gedreven door Chinese aandelen.

Per saldo heeft de aandelenportefeuille in 2020 een rendement behaald van 8,4%. De benchmark behaalde een rendement van 6,8%.

Alternatieve beleggingen

Private equity

Omdat aan deze categorie geen strategisch gewicht is toegekend worden er geen nieuwe commitments hiervoor afgegeven, deze categorie bevindt zich in een afbouwfase. Naar verwachting keert het private equity fonds waarin SPD belegt in 2022 volledig uit. Het rendement bedroeg over 2020 -9,0%.

Infrastructuur

Ook deze categorie wordt afgebouwd. De infrastructuurportefeuille bestaat uit een pool met 4 onderliggende fondsen. Twee fondsen hebben alle investeringen verkocht en zijn opgeheven of in liquidatie. De twee andere fondsen zijn in een vergevorderd stadium van het verkoopprogramma. Door het coronavirus en de brexit zijn markten voorzichtig wat zorgt voor vertraging bij de verkoop. De verwachting is dat eind 2021 de resterende posities verkocht zullen zijn. De beheerder van de pool heeft in 2020 de looptijd met opnieuw één jaar verlengd tot februari 2022. De omvang van de portefeuille infrastructuur is in 2020 afgenomen met name door afwaarderingen bij de grootste onderliggende positie. Op de portefeuille infrastructuur is in 2020 een rendement behaald van -15,9%.

Fagoed

Ook aan deze categorie wordt geen gewicht toegekend in de strategische portefeuille van SPD. Nadat de verkoop van Fagoed in 2019 niet is gelukt is in 2020 eerst afgewacht wat de impact van corona op het fonds is. In de tweede helft van 2020 zijn verschillende scenario's uitgewerkt om Fagoed te beëindigen. Echter, die hebben tot dusver niet tot een bevredigende oplossing geleid. Over 2020 werd een positief rendement behaald van 4,2%.

Per saldo heeft de portefeuille alternatieve beleggingen in 2020 een rendement behaald van -3,5%. De benchmark haalde een rendement van 2,3%. De underperformance werd met name behaald door de negatieve bijdrage van infrastructuur.

Vastgoed CBRE

De portefeuille is verdeeld in Nederlands vastgoed, ca. 25% (inclusief gecommiteerde beleggingen) en internationaal vastgoed, ca. 75%. Per jaareinde heeft SPD vier holdings in de portefeuille. De gerealiseerde spreiding Nederland en internationaal is respectievelijk 27,3% en 72,7%. De lichte afwijking van de verdeling tussen Nederlands en internationaal vastgoed vergeleken met de streefverdeling komt doordat de Nederlandse portefeuille sterker in waarde is gegroeid in 2020. De Nederlandse portefeuille is voornamelijk belegd in woningen, een sector die nauwelijks is geraakt door de pandemie, terwijl wereldwijd het vastgoedrendement over 2020 werd getemperd door de pandemie.

De Nederlandse allocatie (ca. € 67 miljoen) is gericht op het defensieve deel van de portefeuille en wordt met name belegd in woningen (twee holdings in de portefeuille). Daarnaast is SPD sinds augustus 2019 belegd in een fonds dat zich toelegt op zorgvastgoed: een strategie die met de typische lange huurcontracten een stabiel rendement genereert, zonder daarbij gebruik te maken van vreemd vermogen. Deze strategie past goed binnen het lage risicoprofiel van de Nederlandse portefeuille en geeft daarbij ook invulling aan het actuele vraagstuk van maatschappelijk investeren. De Nederlandse portefeuille behaalde over 2020 een totaalrendement van 6,6%. De Nederlandse woningmarkt liet over het algemeen een stabiel jaar zien ondanks de corona-pandemie.

Voor het internationaal vastgoed belegt SPD in het CBRE Global Alpha Fund, een internationaal gespreid vastgoedfonds (ca. € 178 miljoen). Het Global Alpha fonds belegt wereldwijd in kantoren, winkels, woningen en industrieel vastgoed. Per jaareinde had het fonds 50 investeringen in de portefeuille met ruim 2.600 onderliggende vastgoedobjecten verspreid over 24 landen en vier continenten, en weet daarmee een sterke diversificatie op portefeuilleniveau te behalen. De performance van het fonds over 2020 van 2,2% was ruim 2,1% hoger dan de benchmark van internationaal vastgoed. Ook in 2020 leverden de logistieke investeringen wereldwijd de belangrijkste bijdrage aan het rendement. Koploper waren de logistieke investeringen in de Asia Pacific regio. Daarnaast leverden ook de Amerikaanse woninginvesteringen een sterke bijdrage.

Het geconsolideerde totaalrendement van de vastgoedportefeuille over 2020 was -2,1%, 1,5% lager dan het benchmarkrendement. NB Dit betreft het rendement berekend door de fiduciair beheerder, dit wijkt af van het rendement berekend door CBRE waarop de hierboven gegeven toelichting is gebaseerd. Deze afwijking ontstaat doordat de berekening hiervan op een ander moment plaatsvindt en daardoor herwaarderingen van fondsen wel of niet zijn meegenomen zijn daarin.

Verantwoord Beleggingsbeleid

SPD is zich bewust van haar maatschappelijke functie en verantwoordelijkheden. SPD vindt het daarom belangrijk invulling te geven aan maatschappelijk verantwoord beleggen (MVB). Om de beoogde pensioenuitkeringen op korte en lange termijn veilig te stellen, wil SPD de toevertrouwde middelen op een verantwoorde en solide wijze beleggen (lange termijn waarde creatie). Centrale doelstelling is om het risico dat niet aan de verplichtingen kan worden voldaan (risico op onderdekking) en het risico op reservetekort te beheersen.

Internationale normen set als uitgangspunt voor verantwoord beleggen

Als uitgangspunt voor het verantwoord beleggen beleid kiest SPD voor de principes van het UN Global Compact, de OESO richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de guiding principles on Business and Human Rights. Daarvoor gebruikt SPD onder andere het OESO-richtsnoer voor institutionele beleggers als leidraad. Met deze uitgangspunten houdt SPD rekening met milieu en klimaat, mensenrechten en sociale verhoudingen.

MVB uitgangspunten

SPD heeft voor het verantwoord beleggen uitgangspunten opgesteld (MVB-investment beliefs). Het bestuur evalueert jaarlijks de beleggingen van SPD op basis van deze uitgangspunten. SPD ziet het als haar taak om het vermogen op maatschappelijk verantwoorde wijze te beleggen. Daarnaast kan maatschappelijk verantwoord beleggen een positieve invloed hebben op de rendements-risicoverhouding. SPD houdt bij het invullen van het beleggingsbeleid rekening met ESG-factoren (Environment, Social, Governance). SPD wil een bijdrage leveren die passend is bij de omvang van het pensioenfonds en de daarvoor beschikbare middelen. SPD legt periodiek verantwoording af over het MVB-beleid aan de deelnemers.

Het MVB-beleid wordt als volgt ingevuld:

- SPD vindt het belangrijk om ESG-factoren mee te nemen bij de invulling van het beleggingsbeleid, in het bijzonder op die delen van de portefeuille waarbij die toepassing relatief eenvoudig is.
- SPD onderschrijft de Principles of Responsible Investment (PRI) en heeft het IMVB-convenant medeondertekend.
- SPD verlangt van vermogensbeheerders dat deze tenminste de Principles of Responsible Investment onderschrijven.

Reikwijdte van het MVB-beleid

Gezien haar omvang en beperkte middelen maakt SPD een keuze voor haar ambitieniveau. Er worden MVB-instrumenten ingezet bij de verschillende beleggingsfondsen waarin SPD belegt. SPD past op de vastgoed en staatsobligaties geen maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid toe (naast eventueel eigen MVB-beleid van de managers hiervan).

Externe vermogensbeheerders

SPD verlangt van vermogensbeheerders dat zij bij hun beleggingsbeslissingen criteria voor duurzaamheid in overweging nemen, zoals van de UN Global Compact, OESO-richtlijnen en de Guiding Principles on Business en Human Rights. Daarnaast verwacht SPD dat de externe vermogensbeheerders de Principles for Responsible Investment hebben getekend. Bij het selecteren van vermogensbeheerders houdt SPD rekening met haar uitgangspunten. Bij de selectie van vastgoedfondsen wordt rekening gehouden met de duurzaamheidsbenchmark GRESB (Global Real Estate Sustainability Benchmark).

Achmea IM Wereldwijd High Yield fonds: uitsluitingen worden vormgegeven vanuit het maatschappelijk verantwoord beleggen beleid van Achmea IM. De uitsluitingen hebben betrekking op producenten van controversiële wapens, op ondernemingen die de structureel internationale normen schenden, tabaksproducenten en ondernemingen die een substantiële omzet genereren uit het delven of gebruik van steenkolen en teerzanden. De lijst van uitgesloten ondernemingen wordt per jaar of half jaar herzien en is terug te vinden op de website van Achmea IM.

BlackRock Wereldwijd Aandelenfonds ESG screened: naast uitsluitingen op het gebied van controversiële wapens sluit de manager van dit fonds ook aandelen uit van bedrijven die mensenrechten en arbeidsnormen schenden, die betrokken zijn bij corruptie en bedrijven die onvoldoende begaan zijn met het milieu. Verder maakt BlackRock gebruik van het stemrecht op aandeelhoudersvergaderingen voor de aandelen in het beleggingsfonds. Op de website van SPD is in 2020 een link geplaatst worden waarin staat hoe BlackRock heeft gestemd op de aandeelhoudersvergaderingen.

Binnen de niet-staatsobligatieportefeuille dat door Achmea IM wordt uitgevoerd, wordt ESG-integratie toegepast. Dat betekent dat er binnen het beleggingsproces rekening wordt gehouden met E (Environmental) S (Social) en G (Governance) informatie om zo tot een betere beleggingsbeslissing te komen. Daarnaast heeft SPD in 2020 besloten om een eigen uitsluitingenbeleid te hanteren voor de niet-staatsobligatie portefeuille. Zo wordt de portefeuille elk jaar gescreend op ondernemingen die de internationale normen schenden, zoals op de onderwerpen mensenrechten, arbeidsnormen, milieu en anticorruptie. Wanneer er een schending is vastgesteld en deze langer duurt dan 2 jaar, wordt de onderneming uitgesloten van beleggingen.

Binnen de staatsobligatieportefeuille dat door Achmea IM wordt beheerd, wordt met name belegd in de kernlanden. Daardoor heeft het sturen op ESG-scores geen significant effect. Bij de beleggingsanalyse wordt overigens wel rekening gehouden met ESG ontwikkelingen.

Sinds 2020 publiceert SPD een lijst van alle beleggingen op de website.

Vooruitblik 2021

Economisch herstel met langetermijnuitdagingen in het verschiet

De economische verwachtingen voor 2021 zijn gunstig, ondanks dat de coronacrisis nog volop woedt in het begin van het jaar. Het monetaire beleid blijft ruim, overheden stimuleren de economie en in diverse landen zijn de vaccinatieprogramma's gestart. De inflatie blijft naar verwachting laag in 2021, vanwege de aanwezige overcapaciteit. We verwachten dat de renteniveaus laag blijven omdat centrale banken de beleidsrentes de komende jaren laag houden en de opkoopprogramma's in 2021 voortgezet worden. De monetaire impulsen werken ook positief uit op de risicovollere beleggingen, zeker in combinatie met het verwachte economische herstel. De rendementsverwachtingen voor de middellange termijn zijn echter voor de meeste beleggingscategorieën gematigd door de opgelopen waarderingen en de lage renteniveaus. De grootste bedreiging op de korte termijn is dat de coronapandemie niet onder controle komt waardoor economieën voor langere tijd ten dele op slot blijven. Ondanks de vaccinaties zal het waarschijnlijk nog geruime tijd duren voordat de pandemie is overwonnen. Tot die tijd blijft corona een bron van onzekerheid voor het economisch herstel.

Langetermijneffect steunmaatregelen ongewis

De gevolgen van de coronapandemie zullen nog lang voelbaar blijven. De effecten op de overheidsfinanciën, het monetaire beleid en het (economisch)beleid zijn omvangrijk. Door de pandemie en de beleidsreactie daarop zijn de overheidsschulden sterk gestegen. We verwachten niet dat hier snel verbetering in komt. De prioriteit van de autoriteiten ligt bij het bevorderen van het economisch herstel en het bestrijden van de negatieve economische effecten van de pandemie, niet bij het op orde brengen van de overheidsfinanciën. Zowel de Amerikaanse als Europese centrale bank hebben aangegeven dat ze het stimulerende overheidsbeleid voorlopig blijven faciliteren. Een normalisatie van het monetaire beleid is daardoor voorlopig niet aan de orde. Dit betekent dat voor de voorzienbare toekomst de beleidsrentes laag blijven en dat centrale banken doorgaan met het opkopen van obligaties. De coronacrisis is daarmee een breuk met het recente verleden. Het heeft de terugkeer ingeluid van een overheid die zich activistisch opstelt en bereid is in te grijpen in de economie om haar doelstellingen te bereiken. Een voorbeeld daarvan zijn de plannen in onder meer de EU om de steungelden in te zetten om de energietransitie te faciliteren en de economie duurzamer te maken.

Met klimaatverandering wacht de wereldeconomie een nog grotere uitdaging

Terwijl de meeste aandacht momenteel uitgaat naar de coronapandemie, speelt op de achtergrond een thema dat de komende jaren naar verwachting een nog grotere impact op de economie zal hebben: klimaatverandering. De Europese Commissie heeft wetgeving voorgesteld waarin de EU ernaar streeft om in 2050 klimaatneutraal te zijn. De Europese Green Deal dwingt landen, bedrijven en beleggers te laten verduurzamen. Ook de nieuwe Amerikaanse president, Joe Biden, heeft meermaals aangegeven weer toe te treden tot het akkoord van Parijs en heeft eveneens de ambitie uitgesproken om de Verenigde Staten in 2050 klimaatneutraal te laten zijn. De schattingen van de impact van de veranderingen op de economie lopen uiteen. De consensus is echter dat de benodigde investeringen vele malen groter zijn dan de economische impact die de coronacrisis tot nu toe heeft gehad.

6. FINANCIËLE PARAGRAAF

Bij de beoordeling van de financiële positie door de certificerend actuaire is de mate van waarschijnlijkheid dat het pensioenfonds kan voldoen aan de verplichtingen aangegeven tot balansdatum bepalend. Daarbij wordt in aanmerking genomen het streven inzake voorwaardelijke toeslagen, zoals aan de actieven en niet-actieven gecommuniceerd en de in wet- en regelgeving opgenomen criteria.

De actuaire heeft verklaard dat de vermogenspositie van het pensioenfonds naar haar mening onvoldoende is, vanwege het reservetekort. De beleidsdekkingsgraad is ook lager dan de minimaal vereiste dekkingsgraad. Daardoor is tevens sprake van een situatie van dekkingstekort.

Dekkingsgraad

	31-12-2020	31-12-2019	31-12 2018	31-12 2017	31-12 2016
	%	%	%	%	%
Actuele dekkingsgraad	101,4	104,8	102,5	106,6	101,0
Beleidsdekkingsgraad	98,2	102,6	105,8	105,0	96,7
Reële dekkingsgraad	80,7	82,9	85,8	85,2	79,1
Vereiste dekkingsgraad	116,7	117,0	118,3	117,6	118,7
Minimaal vereiste dekkingsgraad	104,2	104,2	104,2	104,1	104,1

- De financiële positie wordt bepaald op basis van de beleidsdekkingsgraad. De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de actuele dekkingsgraad van de afgelopen 12 maanden.
- Daarnaast moet ook de reële dekkingsgraad per jaareinde worden gerapporteerd aan De Nederlandsche Bank. In de reële dekkingsgraad wordt de verwachte stijging van de prijzen meegenomen als pensioenverplichting. Een reële dekkingsgraad van 100% wil zeggen dat het pensioenfonds volledig kan indexeren met de prijsinflatie conform een toekomstbestendig indexatiebeleid.

Actuariële analyse van het resultaat

De samenstelling van het resultaat blijkt uit het volgende overzicht (x € 1.000):

	2020	2019
Rendement en wijziging rentetermijnstructuur	-50.355	50.990
Premies	-15.974	-7.518
Waardeoverdrachten	45	47
Kosten	-2	-120
Uitkeringen	-60	-30
Kanssystemen	1.503	-254
Wijziging actuariële grondslagen	12.150	-
Andere oorzaken	-46	582
Resultaat	<u>-52.739</u>	<u>43.697</u>

Rendement en wijziging rentetermijnstructuur

Het beleggingsresultaat is het saldo van de beleggingsopbrengsten en de benodigde intresttoevoeging aan de technische voorzieningen (169.803) en het saldo uit hoofde van wijziging RTS (-220.158). Dit leidt tot een jaarresultaat beleggingsopbrengsten van -50.355.

Premie

Het resultaat op premie is het verschil tussen de feitelijke premie en het voor de tijdsevenredige opbouw van de pensioenaanspraken benodigde bedrag. Aangezien de feitelijke premie lager is dan de zuiver kostendeekkende premie (waarin tevens een solvabiliteitsbuffer begrepen is) is het resultaat -15.974.

Waardeoverdrachten

Het resultaat op inkomende waardeoverdrachten (261) bedraagt 24 ; het resultaat op uitgaande waardeoverdrachten (101) bedraagt 21 . Per saldo een positief resultaat op waardeoverdrachten van 45.

Kosten

De werkelijke uitvoeringskosten bedroegen 2.494 in het boekjaar. Voor uitvoeringskosten kwam 1.318 beschikbaar uit de benodigde premie en 1.174 uit de technische voorziening. Per saldo een resultaat van -2.

Uitkeringen

Het resultaat op uitkeringen bedraagt -60 en bestaat uit het verschil in gedane uitkeringen (33.609) en de vrijval uit de voorziening ten behoeve van de uitkeringen (33.549).

Kanssystemen

Het resultaat op kanssystemen is 1.503. Dit is een combinatie van resultaat op sterfte (1.070), het resultaat op arbeidsongeschiktheid (-441) en het resultaat op mutaties (874).

Wijziging actuariële grondslagen

In 2020 is een aantal grondslagen gewijzigd. Dit betreft de overgang naar de Prognosetafel AG2020, de fondsspecifieke ervaringssterfte en de fondsspecifieke partnerfrequenties. Totaal een resultaat van 12.150.

Andere oorzaken

Het resultaat op andere oorzaken ad -46 bestaat uit de overige lasten uit de resultatenrekening.

7. RISICOPARAGRAAF

Het bestuur heeft integraal risico management (IRM) verankerd in de organisatie, processen en de planning van het fonds. Door middel van vastlegging in het IRM-beleidsdocument en opzet van een Risicoadviescommissie laat het bestuur het risicomangement integraal onderdeel uit maken van alle processen en besluiten binnen het pensioenfonds.

Het IRM-beleidsdocument beschrijft de invulling van de governancestructuur, de doelstellingen en overall risicobereidheid van SPD. Ook is er een risk assessment, control assessment, een implicatieprocedure en een incidentenprocedure. Daarnaast bevat het document een risicoregister: dit is een lijst van de geïdentificeerde risico's inclusief beheersmaatregelen.

Jaarlijks worden de risicocategorieën en de beheersmaatregelen door de verschillende bestuurscommissies geëvalueerd. De input van de verschillende bestuurscommissies wordt verzameld en getoetst door de Risicoadviescommissie en samen met de risicoanalyse verwerkt in het IRM-beleidsdocument. Vervolgens stelt het bestuur de inhoud van het risicoregister vast. Op 26 januari 2021 heeft het bestuur het IRM-beleidsdocument geactualiseerd.

Sinds 2016 hebben het bestuur en de Risicoadviescommissie tijdens een aantal bijeenkomsten jaarlijks gekeken naar de rollen, taken en verantwoordelijkheden van het bestuur, de diverse commissies, adviseurs en dienstverleners. De uitkomst wordt jaarlijks vastgelegd volgens de RACI-methodiek (Responsible, Accountable, Consulted en Informed). Verder heeft het bestuur in 2020 ten aanzien van de volgende risico's vastgesteld dat het risico (kans en/of impact) in 2020 hoog was of hoger is geworden:

- Marktrisico aandelen
- Tegenpartijrisico
- Valutarisico
- Renterisico
- Inflatierisico
- Omgevingsrisico
- Toezichtsrisko
- IT-risico

Het bestuur heeft als gevolg van de coronapandemie geen nieuwe risicocategorieën geïdentificeerd.

Risicomangement proces niet-financiële risico's

Strategische niet-financiële doelstellingen

SPD heeft een lage risicobereidheid met betrekking tot de risico's die de tevredenheid van deelnemers kunnen verlagen en meet deze tevredenheid middels een tevredenheidsonderzoek dat periodiek herhaald wordt. SPD accepteert in beperkte mate restrisico's die het draagvlak voor en de reputatie van het pensioenfonds kunnen verminderen.

SPD accepteert in principe alleen risico's waarbij beheersmaatregelen tegen aanvaardbare kosten uitvoerbaar zijn. SPD accepteert in principe alleen risico's die transparant zijn voor het bestuur, in voldoende mate beheerst kunnen worden en die uit te leggen zijn aan belanghebbenden. SPD accepteert minimale risico's met betrekking tot het niet kunnen voldoen aan wet- en regelgeving.

De evaluatie door het bestuur en de verschillende bestuurscommissies kan een aanleiding vormen voor aanpassing van de beheersmaatregelen voor de niet-financiële risico's. Als onderdeel van het standaard proces kunnen het bestuur en de bestuurscommissies door het jaar heen continu nieuwe maatregelen nemen ten aanzien van de verschillende risico's.

Omgevingsrisico

Het risico als gevolg van buiten de instelling of groep komende veranderingen op het gebied van politieke besluitvorming, belanghebbenden, reputatie en ondernemingsklimaat met als mogelijk gevolg financiële of reputatieschade.

Draagvlakrisico en sectorrisico maken hier ook onderdeel van uit.

Beheersmaatregelen:

- SPD is aangesloten bij de Pensioenfederatie en daarbinnen bij de Kring van Beroepspensioenfondsen, met als doel om (maatschappelijk/ politiek) invloed te kunnen uitoefenen.
- SPD en DPD proberen de aanmeldprocedure bij DPD zo eenvoudig mogelijk te maken.
- Twee keer per jaar vindt er reguliere afstemming plaats tussen SPD en DPD.
- Eens per jaar wordt het draagvlak berekend en bekend gemaakt door DPD.
- Eens in de vijf jaar moet DPD een draagvlaktoets uitvoeren.
- SPD heeft een strategisch beleidsplan inclusief scenarioanalyse.

Toezichtsrisico

Het risico dat het fonds aan zwaardere toezichtseisen moet voldoen van de toezichthouders DNB en AFM met als gevolg meer werkzaamheden, een groter beroep op adviseurs, hogere kosten en verhoging van het risico op non compliance met als mogelijk gevolg financiële en reputatieschade.

Beheersmaatregelen:

- SPD bekijkt periodiek de thema's zoals gepubliceerd door DNB. Op basis hiervan maakt SPD een plan van aanpak en welke thema's prioriteit hebben. SPD neemt deel aan de informatiebijeenkomsten van DNB over toezichtthema's en andere onderwerpen.
- De compliance officer heeft een signaleringsfunctie.
- Evaluatie tijdens de jaarlijkse bestuursevaluatie.

IT-risico

Het risico dat automatiseerde bedrijfsprocessen en informatievoorzieningen onvoldoende integer, niet continue of onvoldoende beveiligd worden uitgevoerd en ondersteund met als mogelijk gevolg financieel nadeel of reputatieschade.

- SPD zorgt op de hoogte te zijn van de geldende en aanstaande wet en regelgeving door berichtgeving vanuit de pensioensector goed te volgen. SPD vraagt in dat kader actief aan de administrateur APS en fiduciaire manager Achmea IM of de wettelijke eisen worden geïmplementeerd en houdt daar toezicht op. Bij APS is een speciale projectgroep wettelijk ingericht. Maandelijks wordt er een overzicht wettelijke wijzigingen gestuurd met daarin de status en voortgang. Dit overzicht staat steeds op de agenda van de bestuursvergadering van SPD.
- Monitoring van de rapportages niet-financiële risico's en de ISAE3402 door de monitoringscommissie pensioenbeheer en de beleggingsadviescommissie. Op deze manier ontvangt SPD informatie over het IT risico. Het informatiebeveiligingsbeleid en het IT-beleid moet voldoen aan algemeen geaccepteerde standaarden en richtlijnen.
- De risicoadviescommissie heeft de BIV-classificatie met APS besproken.
- In het ISAE3000 type 2 rapport dat jaarlijks wordt opgemaakt geeft APS inzicht in IT-organisatie, IT-dienstverlening, IT-governance, IT-uitgangspunten.
- Jaarlijks verstrekt Achmea Internal Audit 'Assurance' bij de beheersing van de IT-dienstverlening van Achmea IM&IT aan APS.
- IT-beleid SPD (inclusief) BIV-classificatie laten toetsen bij uitbestedingsrelaties.

Risicomanagement proces financiële risico's

Het risicomanagement proces is erop gericht het algehele balansrisico van SPD te beheersen. Hierbij wordt het actuele risicoprofiel van de portefeuille vergeleken met het lange termijn risicoprofiel, zoals vastgesteld in ALM-studie en portefeuilleconstructie. Dit kan afwijken als gevolg van marktontwikkelingen en/of ontwikkelingen in de (samenstelling van de) portefeuille.

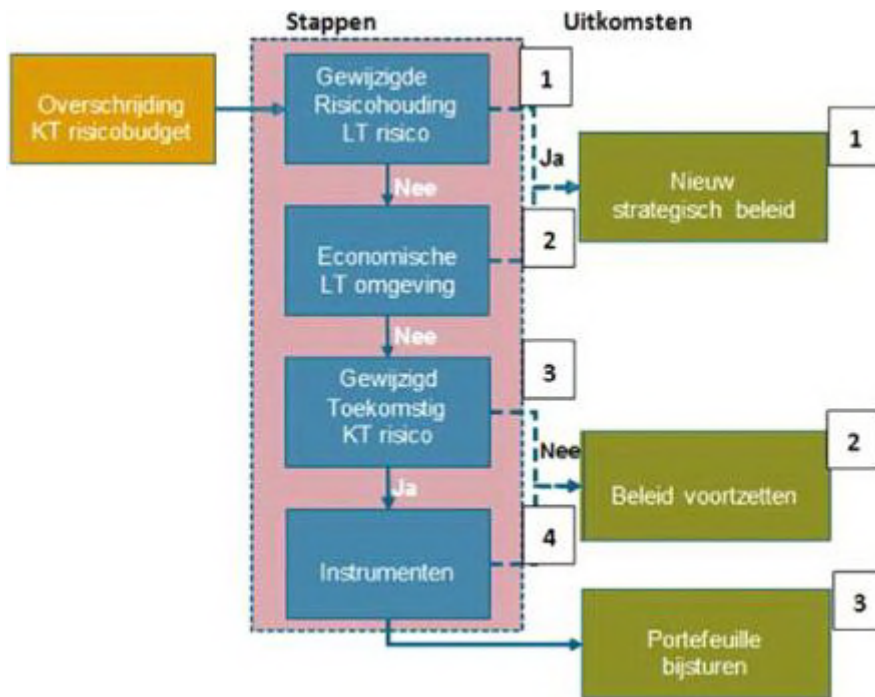
Zie voor meer informatie ten aanzien van de effecten van risico's die zich in het jaar hebben voorgedaan, het hoofdstuk 'Beleggingen'.

Risicomaatstaf en bandbreedte balansrisico

SPD heeft gekozen voor de tracking error (TE) ten opzichte van de verplichtingen als centrale risicomaatstaf. Dit is een maatstaf voor de volatiliteit van de beleggingsportefeuille ten opzichte van de verplichtingen, oftewel de beweeglijkheid van de dekkingsgraad. Door het vaststellen van een bandbreedte rondom het strategisch vastgestelde risicoprofiel wordt het risicoprofiel op korte termijn beheerst. De bandbreedte is vastgesteld aan de hand van de beschikbare actieve beleidsruimte zoals in het beleggingsbeleid gedefinieerd. Zo is de bovengrens gebaseerd op het risicoprofiel van de portefeuille in het geval de actieve beleidsruimte maximaal is benut. De actieve beleidsruimte is gedefinieerd als bandbreedtes rondom de beleggingscategorieën en door de ruimte die de actieve managers hebben om af te wijken van hun benchmark.

Op maandbasis wordt gemeten of de portefeuille zich binnen de bandbreedtes bevindt. Een overschrijding van de bandbreedte betekent dat het feitelijke risicoprofiel van de portefeuille niet meer in lijn is met het strategische beoogde risicobudget. In een aantal stappen wordt beredeneerd of het huidige beleid moet worden aangepast.

De navolgende grafiek geeft dit risicomanagementproces schematisch weer.

Bij een overschrijding van het korte termijn risicobudget, zoals weergegeven in de risicorapportage, doorloopt SPD verschillende stappen om te bepalen welke acties nodig zijn om het lange termijn beoogde risicoprofiel te beheersen.

1 Toetsing lange termijn risicohouding

Allereerst stelt SPD vast of de lange termijn risicohouding van het fonds is veranderd. Als hiervan sprake is, voert SPD een nieuwe ALM-studie uit. Deze studie zal tot nieuw strategisch beleid leiden met als gevolg dat de risicodoelstelling en -bandbreedtes opnieuw bepaald worden.

2 Toetsing economische lange termijn verwachting

Indien de overschrijding is ontstaan omdat de lange termijn financieel-economische verwachtingen zijn veranderd, wordt eveneens een nieuwe ALM-studie uitgevoerd. Deze studie zal tot nieuw strategisch beleid leiden met als gevolg dat de risicotargets en -bandbreedtes opnieuw bepaald worden.

3 Korte termijn risicoverwachting

Wanneer de korte termijn risicomaat buiten de risicobandbreedte valt, kan dit komen doordat het korte termijnrisico sterk is toe- of afgenomen. Wanneer de verwachting is dat het risico op korte termijn weer terugkeert binnen de bandbreedte, kan SPD besluiten om de portefeuille niet aan te passen. Bij deze analyse zullen meerdere scenario's kunnen worden beoordeeld.

4 Beschikbaarheid instrumenten

Indien een overschrijding is vastgesteld en een aanpassing noodzakelijk is, wordt geanalyseerd of het korte termijn risico kan worden bijgestuurd en met welke instrumenten - derivaten of fysieke instrumenten - dit bijgestuurd kan worden. Tevens wordt bekeken op welke termijn dit mogelijk is.

Bij overschrijding van de bandbreedte zal SPD aandacht besteden aan het lange termijn risico, de korte termijn vooruitzichten en de mogelijk te nemen acties.

Risicobeheersing financiële risico's

In alle stappen van het beleggingsproces heeft SPD beheersmaatregelen vastgelegd, die SPD in staat stelt de verschillende financiële risico's te monitoren en te beheersen. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen harde limieten en waarschuwingssignalen.

- Harde limieten (limieten) zijn vastgelegd in de beleggingsrichtlijnen en worden op dagbasis gemonitord. Hierop is het breachbeleid van toepassing. Dit betekent dat overschrijding van een limiet per direct wordt gemeld en dat de fiduciair beheerder uiterlijk 10 werkdagen na constatering van de overschrijding een schriftelijk advies opstelt.
- Waarschuwingssignalen (signalen) worden maandelijks gemonitord en gerapporteerd in de risicorapportage en dienen als signaalfunctie zonder dat directe bijsturing van de portefeuille vereist is. Door middel van de vaststelling van limieten krijgt SPD een indicatie of bepaalde risico's (in historisch perspectief) hoog of laag zijn. Deze limieten dienen als managementinformatie en als input ter bespreking in de beleggingsadviescommissie vergadering.

Met de risicobeheersingsmaatregelen zoals beschreven in deze paragraaf wordt gewaarborgd dat het risicoprofiel van het beleggingsbeleid aansluit bij de governance structuur, doelstellingen en overall risk appetite van SPD zoals dat is geformuleerd in het Risk Control Framework.

Belangrijkste financiële risico's

Onderstaand zijn de belangrijkste financiële risico's vermeld, de risicobereidheid ten aanzien van deze risico's, de beheersingsmaatregelen om deze risico's af te dekken of te mitigeren en de impact van het risico. Dit maakt onderdeel uit van het risicomanagementsysteem zoals hierboven beschreven.

Renterisico

Het risico dat rentefluctuaties - als gevolg van ontoereikende afstemming tussen rentegevoelige activa en passiva op het gebied van rentelooptijden en rentevoet - leiden tot ongewenste effecten op balans en resultaat met als gevolg een mogelijk financieel nadeel voor SPD.

Beheersmaatregelen:

- Het renterisico wordt gemitigeerd door het renterisico voor 60% van de dekkinggraad (o.b.v. UFR-curve) af te dekken middels vastrentende waarden (staats- en niet-staatsobligaties en hypotheek) en renteswaps. Dit wordt op kwartaalbasis bijgestuurd als het afdekkingpercentage buiten de daarvoor vastgestelde bandbreedte valt (op totaal- en looptijdniveau).
- De Beleggingsadviescommissie (BAC) bekijkt periodiek de ontvangen rapportages en beoordeelt of het gehanteerde rente afdekkingbeleid in lijn is met het gedefinieerde beleid in het beleggingsplan en de beleggingsrichtlijnen. De BAC monitort overschrijdingen van de verschillende karakteristieken zoals gesignaleerd door Achmea IM en bespreekt mogelijke acties. Dit wordt vervolgens door de BAC teruggekoppeld aan Achmea IM en het bestuur.

Marktrisico

Het risico van veranderingen in de waarde van beleggingen binnen de portefeuille als gevolg van wijzigingen in marktprijzen of waarderingen.

Beheersmaatregelen:

- Dit risico wordt gemitigeerd door diversificatie over verschillende beleggingen (categorieën, regio's, sectoren en valuta's).
- Bij het sturen op risico wordt op basis van het dekkinggraadrisico beoordeeld of het risico van het pensioenfonds binnen de bandbreedtes beweegt. Door middel van een bandbreedte rondom het strategisch vastgestelde risicoprofiel wordt het balansrisico beheerst doordat wordt gesignaleerd wanneer het risicoprofiel op korte termijn significant afwijkt van het beoogde risicobudget. Bij overschrijding van de analyse bandbreedte ontvangt het pensioenfonds van haar fiduciair beheerder een advies over het (middel)lange termijn risico, de korte termijn vooruitzichten en de mogelijk te nemen acties.
- Met behulp van een stress indicator wordt het marktrisico gemonitord. Het pensioenfonds heeft een limiet vastgesteld wat als waarschuwingssignaal moet dienen ter indicatie van een hoog marktrisico en krachtige trend in marktbevingen. Het raken van de trigger geeft een signaal dat analyse van de economische situatie en beoordeling van het balans- en beleggingsbeleid gewenst is.
- Het pensioenfonds monitort de gevoeligheid van de dekkinggraad in stress scenario's door middel van inzicht in de dekkinggraadimpact bij marktschokken op zakelijke waarden en rente. Als de dekkinggraad in een stress scenario onder de kritische ondergrens zakt wordt een waarschuwingssignaal gegeven en ontvangt het pensioenfonds een advies van de fiduciair beheerder over de mogelijk te nemen acties.
- De BAC bekijkt periodiek de ontvangen risico- en beleggingsrapportages waar bovengenoemde beheersmaatregelen worden gemonitord en zo nodig aangepast. Jaarlijks in het beleggingsplan beoordeelt de BAC of bijsturing van de portefeuille nodig is.

In de navolgende tabel (opgesteld ultimo 2020) wordt de gevoeligheid van de dekkinggraad weergegeven door de impact van specifieke marktbevingen. Enerzijds worden zakelijke waarden (aandelen) geschokt, anderzijds de rente. Dit geeft een goed inzicht van het effect van bepaalde marktbevingen op de dekkinggraad, waardoor eventuele aanpassingen in het beleid of uitvoering hiervan binnen de gestelde bandbreedtes overwogen kan worden.

		Zakelijke waarden						
		-50 %	-30 %	-10 %	0 %	10 %	30 %	50 %
Rente	+150bp	84	96	108	114	120	132	144
	+100bp	82	93	104	110	115	126	137
	+50bp	80	90	100	106	111	121	131
	0bp	78	88	97	102	106	115	125
	-50bp	77	85	94	98	102	111	119
	-100bp	75	83	91	95	98	106	114
	-150bp	74	81	88	91	95	102	109

N.B.

De start dekkingsgraad in bovenstaande tabel kan afwijken van de dekkingsgraad ultimo 2020. De tabel toont een schok over een periode van één jaar. Dit heeft gevolgen voor de gebruikte Ultimate Forward Rate waardoor de dekkingsgraad bij onveranderde marktomstandigheden toch kan wijzigen.

Valutarisico

Valutarisico

Het risico dat het fonds wordt blootgesteld aan verliezen als gevolg van onvoldoende afstemming tussen activa en passiva op het gebied van vreemde valuta met als gevolg financieel nadeel.

Beheersmaatregelen:

- De valuta's GBP, JPY en USD worden afgedekt. Voor aandelen wereld (ontwikkelde markten) gebeurt dit voor 75%, voor direct vastgoed internationaal, infrastructuur, high yield obligaties en obligaties opkomende landen (EMD) in harde valuta (HC) gebeurt dit voor 100%. Voor valuta in EMD in lokale valuta (LC) wordt het valutarisico niet afgedekt omdat dit naar verwachting op lange termijn een positieve bijdrage aan het rendement oplevert."
- Er wordt gebruik gemaakt van fx-forward- en spot contracten met verschillende tegenpartijen om het valutarisico te mitigeren. Looptijden tot maximaal 1 jaar zijn toegestaan. Er vindt spreiding over meerdere looptijden plaats om het liquiditeitsrisico te beheersen. Aansturing vindt plaats op maandbasis.
- De BAC bekijkt periodiek de ontvangen beleggingsrapportages en risicorapportages. SPD ontvangt rapportages van Achmea IM waarin de posities van de valutatermijncontracten worden uitgesplitst. SPD ontvangt op kwartaalbasis de waardeontwikkeling van de valutacontracten.
- De BAC evalueert de mandaatrichtlijnen jaarlijks aan de hand van de uitkomsten van de meest recente ALM-studie.

Tegenpartijrisico

Het risico dat een tegenpartij contractuele of andere overeengekomen verplichtingen bij derivatencontracten niet nakomt met als gevolg dat het fonds financieel nadeel ondervindt.

Beheersmaatregelen:

- Kredietwaardigheid tegenpartijen. Bij bestaande en nieuw af te sluiten derivaten wordt gekeken naar de kredietwaardigheid van de tegenpartij. Achmea IM monitort de kredietwaardigheid van tegenpartijen op dagelijkse basis en kan een tegenpartij op een watchlist plaatsen wanneer er aanwijzingen zijn dat die tegenpartij een downgrade zal krijgen naar een rating lager dan A-. Onderstaande tabel geeft het beleid aan per rating. De rating die wordt gebruikt is de Achmea IM composite rating.

Rating tegenpartij	Bilaterale Derivaten
A- of hoger en staat niet op de watchlist	Transacties zijn mogelijk
BBB-, BBB, BBB+ of staat op de watchlist	Geen exposure verhogende transacties*
BB+ of lager	Binnen 10 Werkdagen komt Achmea IM met een voorstel hoe hiermee om te gaan

* Slechts toegestaan zijn vervangende transacties, of het doorrollen van valutaderivaten. Bij (vermoeden van) een default van een tegenpartij, zal Achmea IM handelen conform haar Default Procedure.

- Spreiding. Bij een faillissement van een tegenpartij worden posities in derivaten en de bijbehorende zekerheden vroegtijdig beëindigd, waarbij rechten en plichten die partijen uit de transacties jegens elkaar hebben, worden gesaldeerd. Vervolgens wordt de gewenste exposure bij andere tegenpartijen opgebouwd. Deze vervangingsperiode kan enige werkdagen duren. Binnen het door Achmea IM gehanteerde model voor tegenpartijrisico wordt het mogelijke verlies voor het pensioenfonds, als gevolg van marktbevingingen gedurende deze vervangingsperiode ingeschat. Dit ingeschatte verlies wordt aangeduid als 'Potential Future Exposure' ("PFE"). Om de PFE per tegenpartij te mitigeren wordt namens het pensioenfonds de transacties in derivaten over meerdere tegenpartijen verspreid. Voor het afsluiten van OTC-Derivaten door Achmea IM namens het pensioenfonds geldt dat de PFE per tegenpartij niet meer mag bedragen dan het percentage van het totaal belegd vermogen van het pensioenfonds vermeld in onderstaande.

PFE-limieten voor bilaterale OTC-Derivaten als percentage van het belegd vermogen*

Rating tegenpartij	Limiet bilaterale Derivaten
AAA	4,0%
AA-, AA of AA+	3,5%
A+ en lager	3,0%

*De limieten in deze tabel moeten in samenhang gezien worden met de tabel "Credit ratingbeleid voor bilaterale OTC-Derivaten".

Maandelijks zal Achmea IM monitoren of er wordt voldaan aan bovenstaande spreidingsnormen. In geval van overschrijding van een PFE-limiet zal Achmea IM binnen 10 Werkdagen na constatering van die overschrijding met een voorstel komen om de ontstane situatie zo goed mogelijk te beheersen. In de tussentijdse periode mag een transactie die Achmea IM namens het Pensioenfonds afsluit, niet leiden tot een vergroting van de reeds ontstane overschrijding.

- Onderpand. Bij het afsluiten van documentatie door Achmea IM in naam van het pensioenfonds ten behoeve van het beheer van bilaterale valutaderivaten, hanteert Achmea IM de volgende uitgangspunten met betrekking tot onderpand:
  - Cash wordt als onderpand geaccepteerd;
  - Euro-gedeneerde staatsobligaties met een minimale AA- kredietstatus (gebaseerd op de kredietstatus afgegeven door minimaal één van de volgende instellingen: Moody's, S&P en Fitch) uitgegeven door een van de eurozone landen worden als onderpand geaccepteerd;
  - Waardering van derivatenposities en onderpand en uitwisseling van onderpand dienen elke werkdag plaats te vinden.
  - De Minimum Transfer Amount (MTA; i.e. de minimale uitwisselingswaarde) mag maximaal € 250.000 zijn.
- In de risicorapportage staan de posities van de verschillende tegenpartijen weergegeven. De BAC monitort overschrijdingen van de verschillende karakteristieken zoals gesignaleerd door Achmea IM en bespreekt mogelijke acties.

Inflatierisico

Het risico dat het fonds onvoldoende in staat is om (toenemende) verplichtingen als gevolg van (verwachte aanpassing aan) inflatie te financieren waardoor het fonds niet volledig kan indexeren. Hiertoe behoort ook het risico dat andere pensioenfondsen wel indexatie verlenen en SPD dit niet doet.

Beheersmaatregelen:

- De indexatie ambitie wordt in de ALM getoetst.
- De kans op indexatie wordt per kwartaal inzichtelijk gemaakt in de risicorapportage.
- Het pensioenfonds heeft beleggingscategorieën in de portefeuille waarvan het rendement gevoelig is voor scherpe toenames van de inflatie.
- Het inflatierisico wordt niet actief afgedekt.
- SPD communiceert over de inflatie, de indexatieambitie en de indexatieverwachtingen in het Pensioen123 en via het Uniform Pensioenoverzicht.

8. TOEKOMSTPARAGRAAF 2021

In 2021 mogen we verwachten dat door de steeds stijgende vaccinatiegraad het maatschappelijke leven in 2021 weer verder zal normaliseren. Wat hiervan de economische ontwikkelingen zullen zijn, wanneer de steunmaatregelen zullen worden afgebouwd, valt nog niet goed te voorspellen. Blijft de werkgelegenheid op peil, blijven de beurzen optimistisch en blijven de vastgoedwaarderingen zo hoog? Aan de vele, elkaar vaak tegensprekende, voorspellingen valt wel af te lezen dat dit nog geen uitgemaakte zaak is.

Waar SPD de komende jaren zeker mee te maken krijgt is het invoeren van een nieuw pensioenstelsel. Uiteindelijk is het de bedoeling dat elk pensioenfonds per 2026 overgegaan is op een nieuwe regeling. Helaas is de wet- en regelgeving op dit moment (mei 2021) nog niet zover gereed dat al volledig inzichtelijk is hoe deze nieuwe regeling dan vormgegeven zou kunnen worden.

Wel zijn hiervan contouren opgesteld waaruit blijkt dat er straks door de leden van DPD fundamentele keuzes gemaakt moeten worden om die nieuwe regeling in te richten.

Grofweg lijken deze keuzes neer te komen op; meer of minder individuele keuzemogelijkheden en meer of minder solidariteit (het gezamenlijk delen van risico's).

Ook is bekend dat het pensioenresultaat in de toekomst minder zeker wordt, maar er ook sneller gereageerd mag worden bij economische voor/tegen spoed. Indexeren, maar dus ook korten, zal meer aangesloten op de marktontwikkelingen mogen plaatsvinden.

Algemeen wordt verondersteld dat dit het eindresultaat, een waardevast pensioen, beter mogelijk zal maken.

De besturen van SPD, DPD en het Verantwoordingsorgaan (VO), die allen bestaan uit collega dierenartsen, hebben besloten om hier gezamenlijk aan te gaan werken en zoveel mogelijk samen op te trekken. Op de keuzemomenten zal elk bestuur zijn eigen rol moeten spelen en, op basis van de wensen van de leden van DPD, een nieuwe regeling vorm moeten geven.

Er valt dus voor de leden van DPD echt iets te kiezen en te bepalen. Het bestuur van SPD hoopt van ganser harte dat zoveel mogelijk collega's zich hierover willen uitspreken!

Verder heeft het bestuur van SPD stappen ondernomen om haar Maatschappelijk Verantwoord Beleggen beleid te herijken en zal hierover in het komende jaar met de deelnemers in gesprek gaan.

Gelukkig merkt het bestuur dat de betrokkenheid van deelnemers bij hun pensioenregeling toeneemt en graag zal zij eraan meewerken om deze betrokkenheid te vergroten.

Hiervoor wordt jaarlijks een communicatieplan opgesteld.

Boven alles hoopt het bestuur op een gezond en zo mogelijk coronavrij jaar voor iedereen.

Houten, 11 mei 2021

Stichting Pensioenfonds voor Dierenartsen
Het bestuur

De heer M. Smit
Voorzitter

De heer I.J.R. de Vries
Secretaris

Mevrouw A.C.M. van Heuven-van Kats

Mevrouw L.A.M. Stark

De heer J.A.M. van Gils

De heer M.H.J.J. Westerhof

Mevrouw D.C. Sonneveld

9. VERANTWOORDINGSORGAAN

Verslag Verantwoordingsorgaan over het jaar 2020

Overeenkomstig onze wettelijke opdracht hebben wij als Verantwoordingsorgaan (VO) van de Stichting Pensioenfonds voor Dierenartsen (SPD) het beleid van het SPD-bestuur namens alle deelnemers in 2020 beoordeeld. Alle voor ons oordeel benodigde documenten inclusief de verslagen van de bestuurs-en commissievergaderingen zijn aan ons verstrekt.

Ook voor SPD was 2020 een zeer hectisch jaar vanwege de Covid-19 pandemie. Vooral tijdens het begin van de uitbraak traden veel veranderingen op. Al snel waren fysieke vergaderingen niet meer mogelijk en werden vervangen door digitale bijeenkomsten. Een wereldwijde financiële crisis dreigde waarop door het SPD-bestuur op moest worden gereageerd. Wekelijks vergaderde het SPD-bestuur digitaal met haar adviseurs. De dekkingsgraad van SPD maakte een geweldige sprong naar beneden tijdens het begin van de crisis. Eind januari 2020 bedroeg deze 102,4%. Het dieptepunt werd eind maart 2020 bereikt met een dekkingsgraad van 94,2%. Gedurende het jaar 2020 bereikte de dekkingsgraad eind december de stand van 101,4%. Eind maart 2021 steeg de dekkingsgraad naar 107%, als gevolg van de licht gestegen rente op de kapitaalmarkt en sterk gestegen beurskoersen. Uit eindelijk bedroeg het werkelijk beleggingsrendement van het fonds in 2020 10%. Ondanks het gestegen belegd vermogen van het fonds toonden de kosten van het vermogensbeheer per deelnemer in 2020 een geringe afname. Uit een onderzoek van Sprenkels&Verschuren kwam naar voren dat deze kosten grotendeels marktconform waren.

Onze activiteiten

Als VO hebben wij drie vergaderingen gehouden met ondersteuning van een medewerker van Achmea Pensioenservices (APS). De stukken die wij nodig hadden voor het vormen van een oordeel over het functioneren van het SPD-bestuur werden tijdens deze bijeenkomsten besproken. Een groot aantal vragen werden door ons opgesteld, welke tijdens overleg met het SPD-bestuur naar tevredenheid werden beantwoord. Tijdens de tweede vergadering in mei maakten we kennis met het nieuw benoemde VO-lid Ineke Wisse. Ook werd tijdens deze bijeenkomst de heer A.W. van Coberen door ons bindend voorgedragen als nieuw lid van de Visitatiecommissie (VC) als opvolger van mevrouw Horsmeier. Het overleg met de VC in februari 2021 werd als erg nuttig ervaren. Veel aandacht werd besteed aan ons advies betreffende de premieverhoging per 1 januari 2021. In het najaar van 2020 werd een begin gemaakt met informatie over het nieuwe pensioenstelsel. Webinars van de Pensioenfederatie en van Sprenkels en Verschuren maakten ons wegwijs in deze moeilijke materie. In januari volgden we de eerste kennissessie over het nieuwe pensioenstelsel, welke vanuit APS georganiseerd werden voor het SPD-en DPD-bestuur en het VO. In het jaar 2021 zullen meerdere sessies volgen. Op deze wijze kunnen alle geledingen de benodigde kennis over het nieuwe pensioenstelsel vergaren.

Premieverhoging

Minimaal eens per vijf jaar dient het fonds de premiestaffel, het inkooptarief en de premie voor de arbeidsongeschiktheidsverzekering vast te stellen. De stijging van het premiepercentage is voor jongere deelnemers aanmerkelijk hoger dan voor oudere deelnemers. Op basis van rente en verwacht rendement werd de premiestaffel aangepast. Voor het behouden van de huidige opbouw dient een hogere premie betaald te worden. Door de deelnemersvereniging is aan haar leden de vraag voor gelegd wat de voorkeur van haar leden had of lagere opbouw met gelijkblijvende premie of gelijke opbouw met hogere premie. Na uitgebreide informatie kozen de DPD-leden in grote mate voor gelijk blijvende opbouw. Als VO adviseerden wij positief over deze keuze. Wel waren wij van mening dat ook de premie van de arbeidsongeschiktheidsverzekering in 2021 aangepast diende te worden, zodat deze weer kostendekkend zou worden in verband met de evenwichtige belangenbehartiging.

Klachten en geschillen

Gedurende het jaar 2020 kwamen bij APS 20 onterechte en 4 terechte klachten binnen. De klachten werden door APS zo snel mogelijk afgewerkt. Door een deelnemer werd de ombudsman pensioenen ingeschakeld. Nadat de premie verhoging per 1 januari 2021 tot de deelnemers was door gedrongen werd er door meerdere deelnemers contact met APS opgenomen. Dit ondanks de uitgebreide communicatie en voorlichting welke door DPD en SPD had plaats gevonden gedurende de tweede helft van 2020.

Tot slot

Het jaar 2020 was voor SPD een enerverend jaar vooral vanwege de Covid-19 pandemie, maar ook vanwege nieuwe eisen van de toezichthouder De Nederlandsche Bank. De functies van de verschillende sleutelfunctiehouders moesten worden ingevuld. Hopelijk kijkt het SPD-bestuur in de toekomst nogmaals samen met het DPD-bestuur naar een vrijwillige bijspaarregeling, immers het SPD pensioen is nog steeds een basisregeling. Als VO hebben wij ook in 2020 op een prettige manier kunnen samen werken met het SPD-bestuur en de medewerkers van APS waarvoor onze dank.

Grave, 15 april 2021

Harold van Rossem

Ineke Wisse

Douwe van der Meij

Reactie van het bestuur

Het bestuur bedankt het Verantwoordingsorgaan voor de constructieve en prettige samenwerking in de afgelopen periode en voor het uitbrengen van een verslag over 2020. Het bestuur zal aandacht blijven besteden aan de door het VO genoemde onderwerpen, zoals de vrijwillige bijspaarregeling en de evenwichtigheid van de premie voor de vrijwillige verzekering voor premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid. Het VO heeft in 2020 wederom vragen gesteld aan het bestuur. Deze vragen worden twee keer per jaar schriftelijk naar het bestuur gestuurd. De bespreking van de antwoorden op deze vragen tijdens de gezamenlijke vergadering heeft, naast het afleggen van verantwoording door het bestuur aan het VO en de deelnemers, een positieve bijdrage aan discussies over de beleidskeuzes die op de toekomst betrekking hebben. Het bestuur hecht grote waarde aan de vragen van het VO.

10. VERSLAG VAN DE VISITATIECOMMISSIE

Samenvatting visitatierapport

De taak van de Visitatiecommissie (hierna VC) bestaat uit het toezicht houden op het beleid van het bestuur van Stichting Pensioenfonds voor Dierenartsen (hierna het fonds), op de algemene gang van zaken in het fonds en het toezien op adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging door het bestuur. Met het bestuur is afgestemd dat voor de visitatie over 2020 als specifiek onderwerp aandacht wordt besteed aan het functioneren van het bestuur tijdens de Covid-19-pandemie en -crisis.

De VC heeft de periode januari 2020 tot en met december 2020 onderzocht. De VC volgt bij het uitvoeren van haar rol de toezichtcode van de Vereniging Intern Toezichhouders Pensioensector (hierna VITP). De VC is door het bestuur benoemd, nadat het verantwoordingsorgaan (hierna VO) een bindende voordracht heeft gedaan voor de benoeming van de leden van de VC. De VC legt jaarlijks haar bevindingen vast in een rapport en legt verantwoording af aan het VO en aan het bestuur.

Het functioneren van de governance

Oordeel

De VC vindt dat de organen van het fonds naar behoren zijn ingericht en statutair zijn verankerd. De VC is van oordeel dat de organen van het fonds in zijn algemeenheid goed functioneren en onderling goed en positief-kritisch samenwerken met respect voor elkaars rollen. De inrichting daarentegen van het risicomanagement op de beleggingen bleek uit het DNB-onderzoek niet voldoende adequaat, maar wordt inmiddels in opzet adequater ingericht. Verder heeft het bestuur een plan van aanpak opgesteld om met de bevindingen uit het DNB-onderzoek voortvarend aan de slag te gaan. De reglementen en diverse fonds- en beleidsdocumenten zijn in principe op orde en worden periodiek, zo nodig, geactualiseerd. Het paritair bestuursmodel is in het huidige tijdsgewricht passend voor het fonds en functioneert op een goed niveau.

Aanbevelingen:

De VC beveelt aan om:

- Het beleid op het gebied van MVB/ESG, conform voornemen, verder aan te scherpen met inachtneming van de uitkomsten van het onderzoek door DNB;
- Te checken of het Reglement Risico-adviescommissie nog actueel is mede in relatie tot de rol en verantwoordelijkheden van de sleutelfunctiehouder risicobeheer.

Het functioneren van het bestuur

Oordeel

Er is sprake van een actief, betrokken en deskundig bestuur dat zich constructief opstelt, en oog heeft voor actuele- en strategische onderwerpen en ontwikkelingen. Er is ruimte voor kritische opmerkingen en middels bevindingen en besluiten tijdens de jaarlijkse zelfevaluatie, vindt bijsturing en finetuning plaats.

De aansturing van het fonds en de (voorbereiding van) (bestuurs-)vergaderingen geschiedt op basis van een intensieve ordening en strakke inregeling van vergaderingen, agenda's en acties plus goede monitoring daarvan. De verslaglegging van (bestuurs-) vergaderingen is van goede kwaliteit.

Aanbeveling:

De VC beveelt aan:

- Om bij de verdere verkenning van de gevolgen van en tijdige voorbereiding op en uitvoering van besluitvorming in het kader van het Pensioenakkoord, een deskundige projectcoördinator te benoemen. Idem v.w.b. de opvolging van de aanbevelingen van DNB in het kader van het On-site beleggingsonderzoek.

Het beleid van het bestuur

Oordeel

Door het bestuur zijn missie, visie en strategie in 2020 opnieuw herijkt op basis van het document uit 2017 en vastgelegd. Daarbij is onder meer ook de ambitie van het fonds, verankerd in de missie van het fonds, aangepast dat er nu een streven is naar een waardevast basispensioen. Het document is niet volledig herzien na 3 jaar, gegeven de nog vele onduidelijkheden inzake het Pensioenakkoord en ook dienen de uitkomsten van de recente ALM-studie daarbij te worden betrokken.

De VC is van mening dat het beleid goed is vastgelegd en gedocumenteerd; hierbij merkt de VC op dat het MVB-beleid en het ESG-beleid nog moeten worden aangescherpt (zie aanbeveling vorige hoofdstuk).

Aanbeveling:

De VC beveelt aan om:

- Het strategisch beleidsdocument van het fonds in 2021 volledig te herzien, met daarin zoveel mogelijk verwerkt de impact/uitwerking van het nieuw Pensioenakkoord.

Algemene gang van zaken in het fonds

Oordeel

De VC is van oordeel dat het bestuur 'in control' is. Het bestuur komt regelmatig bij elkaar en maakt in haar vergadering goed gebruik van de informatie en voorstellen van de verschillende commissies. In 2020 heeft het bestuur ook besloten vaker bij elkaar te komen en een aantal overleggen gepland toen de situatie daarom vroeg. De evaluatie van dienstverleners wordt structureel opgepakt door het bestuur en commissies. Het fonds gebruikt een document om te komen tot een beoordeling van de kwaliteit van de dienstverlening. Onderdeel van dat document is een beoordeling van de prijsstelling van de ontvangen dienst. De VC vindt het een goede zaak dat het bestuur met behulp van een onafhankelijke derde partij aandacht heeft besteed aan de kosten van vermogensbeheer en daarmee als bestuur tijd en aandacht heeft besteed aan deze kosten.

Aanbeveling:

Geen.

Beleggingsbeleid

Oordeel

In 2019 heeft het fonds onderbouwd waarom 30% illiquide beleggingen acceptabel zijn. Ook bij de keuze voor Overlay fondsen van Achmea IM heeft het fonds extra aandacht besteed aan mogelijke liquiditeitsproblemen. Tijdens de onrust op de financiële markten in het eerste kwartaal van 2020 werd duidelijk wat de gevolgen kunnen zijn van een beperkte liquiditeit. Het uitvoeren van gewenste aanpassingen in de beleggings-portefeuille werd bemoeilijkt, beleggingscategorieën die moeten bijdragen aan diversiteit van de totale beleggingsportefeuille, blijken ten tijde van financiële crisis door het ontbreken van liquiditeit sterk in waarde te kunnen dalen en sterk gecorreleerd te zijn met de overige beleggingen. De VC acht het verstandig dat het fonds herbevestigt of de keuze voor Overlay fondsen de juiste is geweest, dan wel dat nadere afspraken gemaakt moeten worden met Achmea IM. In lijn daarmee zou het bestuur de BAC kunnen vragen wat de 'lessons learned' zijn van de ontwikkelingen in het eerste kwartaal van 2020 en of het verstandig is om het gewicht van minder liquide onderdelen te heroverwegen.

De VC stelt vast dat in de documenten behorende bij de ALM-studie beleggingscategorieën worden ingedeeld in rente, rendement en diversificatie. De VC neemt waar dat één van de aanbevelingen uit de ALM-studie is om eventueel ILB als onderdeel op te nemen in de beleggingsportefeuille. De VC vraagt zich af waarom het fonds zo'n sterke focus blijft houden op diversificatie en zelfs overweegt om een categorie als ILB op te nemen. Het fonds heeft behoefte aan rendement om in een situatie te komen om weer te indexeren. De VC acht het raadzaam dat het fonds aandacht blijft besteden aan de vraag welke verwachting zij heeft omtrent de beleggingsportefeuille en beoordeelt of de huidige samenstelling van de beleggingsportefeuille kan voldoen aan haar verwachting in termen van rendement en risico.

De VC vindt het verstandig dat de BAC en het bestuur in 2020 niet met alle aanbevelingen van Achmea IM zijn meegegaan. De VC denkt hierbij aan het voorstel om de renteaafdekking anders in te richten, naar aanleiding van de opmerkingen daarover van DNB. Het fonds geeft hiermee blijk van countervailing power.

De VC vindt het een goede zaak dat het fonds heeft besloten om niet langer gebruik te maken van een floating benchmark. Hiermee wordt complexiteit rond het monitoren van de beleggingsportefeuille verminderd.

Het uitvoeren van een ALM-studie is een standaard onderdeel van de dienstverlening overeengekomen met Achmea IM. De VC vindt het positief dat desondanks, het bestuur wel degelijk heeft overwogen om eventueel een derde partij de studie te laten uitvoeren.

Aanbevelingen:

De VC beveelt aan om:

- Te evalueren of de scherpe prijsdaling van de meer illiquide beleggingscategorieën tijdens de Corona crisis geen aanleiding is om veel sterker/meer rekening te houden met het liquiditeitsrisico bij de invulling van de beleggingsportefeuille;
- Als bestuur vast te stellen welke verwachting men heeft van de beleggingsportefeuille in termen van rendement en in hoeverre de nadruk op diversificatie in het beleggingsbeleid het meest gewenst is gegeven de situatie van onderdekking;
- Te heroverwegen of de gekozen oplossing met Overlay fondsen bij nader inzien wel de meest geschikte oplossing is voor het fonds.

Adequate risicobeheersing en ERB

Oordeel

De VC is van mening dat het fonds het integraal risicomanagement in de nieuwe opzet beter/onafhankelijker heeft ingericht; de werking ervan zal t.z.t. nog moeten worden vastgesteld. De VC constateert dat het fonds mede naar aanleiding van de bevindingen DNB, PwC en VC veel aandacht aan risicobeheersing (heeft) besteed(t). Het fonds heeft een plan van aanpak voor de opvolging van de DNB. De VC ziet dat daarnaast nog een aantal activiteiten zijn die zouden moeten worden uitgevoerd/opgestart zoals ERB, Volwassenheidsniveau Riskmanagement (in ieder geval ter afstemming met DNB), risicoanalyse IT en monitoring ontwikkeling nieuwe pensioenadministratie van APS. De VC stelt vast dat er veel (blijvend) wordt gevraagd van de sleutelfunctie Risicobeheer en dat het verstandig is om zich in de toekomst, waar nodig, meer extern te laten ondersteunen bij complexe en risicovolle kwesties.

Aanbevelingen:

De VC beveelt aan om:

- De ontwikkeling van het door APS nieuw aangeschafte administratiesysteem van InAdmin RiskCo nauwgezet te monitoren ter verkleining van o.a. het operationeel risico;
- Een nieuwe risico-analyse IT uit te voeren;
- De werking van de nieuwe opzet inrichting integraal risicomanagement zoals is verwoord in het beleidsdocument van januari 2021 te toetsen op onafhankelijke beoordeling, beheersing en adequaatheid.

Evenwichtige belangenafweging

Oordeel

De besturen van het fonds en deelnemersvereniging DPD hebben in 2020 veelvuldig en intensief vergaderd over o.a. de nieuwe premiesystematiek, premiestaffel en inkooptarieven vanaf 1 januari 2021 en de hoogte van de premie voor premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid. Er is sprake van een goede en gedetailleerde vastlegging van de gevolgde procesgang, de aangereikte informatie en de (individueel) gebezigde argumenten en gemaakte keuzes. Naarmate het traject verder is ingegaan is de noodzakelijke aandacht voor de weging van belangen en toets op evenwichtigheid toegenomen. De notulen van de bestuursvergadering van 17 november 2020 zijn daar een voorbeeld van. De VC is van mening dat door diverse individuele bestuursleden niet afdoende expliciet of specifiek is vermeld of een gelijkblijvende opbouw evenwichtig uitwerkt voor alle betrokken deelbelangen en waarom een andere optie minder goed zou zijn.

De VC kan de gevoerde discussie en gebezigde argumenten ervan goed volgen, maar vraagt zich af of de gemaakte keuze van het prevaleren van de verwachte lange termijn rendementen en dus dito gevolg voor (lagere) inkoopfactoren afdoende breed, diep en samenhangend in het perspectief is bezien van de korte termijn realiteit van dekkingstekort en meerjarige periode van geen indexatieperspectief, (te) lage premiedekkingsgraad, het niet uitlopen op de kritische dekkinggraad, de beperkte herstelkracht van circa 2,5 DG-punt per jaar en de effecten van de invoering van de nieuwe UFR-curve, die een neerwaarts effect op de dekkinggraad kent van naar verwachting 1,5 DG-punt per jaar, dit gedurende 4 jaar.

De VC vindt dat het VO, hoewel goed geïnformeerd en betrokken bij de discussie binnen en besluitvorming van het bestuur, wel op erg korte termijn heeft geadviseerd. De noodzakelijke reflectie en het op basis daarvan eventueel stellen van aanvullende vragen of raadpleging van een externe consultant als toetsing van de voorgenomen besluitvorming over een systematiek voor de duur van 5 jaar is onvoldoende benut.

Ook de sleutelfunctie Risk had in de eindfase van de besluitvorming een eigenstandige risico-analyse en advies behoren te overleggen.

Aanbevelingen:

De VC beveelt aan om:

- Het VO bij gevraagde advisering over belangrijke, meerjarig doorwerkende (financieel en/of actuariële) systeemwijzigingen meer tijd te geven tot reflectie en kritische bevraging en desgewenst zich ook door een externe deskundige met een second opinion te laten bijstaan. Dit geldt des te meer voor die financiële adviesaanvragen die alle deelnemers raken, maar waarbij een zeer beperkt aantal deelnemers vooraf hun stem/mening hebben laten horen;
- De sleutelfunctie Risk bij belangrijke, meerjarig doorwerkende (financieel en/of actuariële) systeemwijzigingen altijd een eigenstandige risicoanalyse en advies tijdig aan het bestuur te laten overleggen en toe te lichten.

Communicatie

Oordeel

De VC constateert dat werkwijze en output van de Commissie Communicatie steeds verder professionaliseert en dat alle beschikbare communicatiemiddelen/kanalen worden ingezet en ook gemeten. De balans tussen de hoeveelheid aan middelen/kanalen en de zendfrequentie dient daarbij wel in de gaten te houden; het gaat uiteindelijk om de effectiviteit. De VC is van oordeel dat het bestuur en de Communicatie Commissie op zich goed opvolging geven aan de uitvoering van het communicatieplan. Het fonds moet veelal complexe beslissingen nemen met mogelijk behoorlijke impact op de deelnemers en daarbij in de communicatie rekening te houden met de belangen van de diverse stakeholders. De VC meent te zien dat dit soms enig balanceerwerk vraagt.

Grosso modo zijn de communicatiedoelstellingen 2020 gehaald. De VC vindt dat de doelstellingen wat ambitieuzer kunnen zijn en ook wat robuuster en dat het fonds vroegtijdig over de aanpak en mogelijke impact/keuzes Pensioenakkoord naar de deelnemers dient te communiceren, als ook helder te communiceren over MVB en de financiële situatie van het fonds.

Aanbevelingen:

De VC beveelt aan om:

- Vroegtijdig te communiceren over aanpak en mogelijke impact/keuzes Pensioenakkoord naar de deelnemers, als ook helder over MVB en de financiële situatie van het fonds;
- De communicatiedoelstellingen wat ambitieuzer/robuuster te stellen en de effectiviteit van de communicatiemiddelen/kanalen goed in de gaten te houden.

Naleving Code Pensioenfondsen

Oordeel

De VC heeft vastgesteld dat het fonds nog niet aan de norm diversiteit voldoet uit de Code Pensioenfondsen, voor zover het gaat om het VO. De VC stelt vast dat het bestuur de nodige actie onderneemt om aan die norm te voldoen.

Aanbeveling:

Geen.

Cultuur en gedrag

Oordeel

De VC is van oordeel dat sprake is van een toegewijd, autonoom acterend en collegiaal bestuur met de nodige kritische zelfbeschouwing en het vermogen om in goede harmonie te komen tot concrete actiepunten die het eigen functioneren verbeteren. In 2020 heeft het bestuur een groot aantal vergaderingen moeten houden. De VC stelt vast dat, mede door het groot aantal bijeenkomsten met lange agenda's en veel informatie, het lastig blijft voor het bestuur om ook voldoende tijd te besteden aan meer strategische vraagstukken. In de zelfevaluatie kwam naar voren de suggestie om individuele deelnemersdossiers in de MCPB te beleggen. De VC vindt het verstandig dat het bestuur inmiddels dit middels mandatering aan de MCPB heeft ingevuld, teneinde meer tijd vrij te kunnen maken voor meer strategische vraagstukken.

Aanbeveling

Geen.

Opvolging van eerdere aanbevelingen van het interne toezicht

Oordeel

Het VC is van oordeel dat het bestuur op gestructureerde wijze aandacht probeert te geven aan de opvolging van de aanbevelingen, bevindingen en aandachtspunten van de VC en andere betrokken partijen. Het VC stelt echter vast dat nog een aantal aanbevelingen openstaat en het daarbij niet altijd geheel duidelijk is wanneer afronding plaats zal vinden. Duidelijk is wel dat in 2020 een aantal zaken, zoals de Coronacrisis, het beleggingsonderzoek van DNB en de uitvoering van de ALM-studie, het bestuur veel tijd en energie heeft gekost. Enkele aanbevelingen van de VC houden verband met zaken die door het Pensioenakkoord kunnen worden beïnvloed. De VC heeft het vertrouwen dat de in behandeling zijnde aanbevelingen goed worden afgewikkeld.

Aanbeveling:

Geen.

Het functioneren van het bestuur tijdens de Covid-pandemie en crisis

Oordeel

Vrij snel na de zich ontketende COVID-crisis en daarbij optredende ernstige correcties op en verstoringen van de financiële markten heeft het fondsbestuur het financieel crisisplan geraadpleegd en is gekeken of een crisisnorm is overschreden. Als crisisnorm is een minimaal vereiste dekkingsgraad gedefinieerd (kritische dekkingsraad, waarvan het niveau eind 2018 is bepaald). Het verschil tussen de dan bekende dekkingsgraad en de te sterk gedateerde kritische dekkingsgraad is dan (nogal) beperkt (circa 3,4%) en te dichtbij een situatie van het niet meer hebben van afdoende handelingsperspectief voor het fonds.

In de maand maart is door het fonds, geïnitieerd door AIM, veel tijd besteed en aandacht geschonken aan het al dan niet gedeeltelijk kunnen rebalancen per 1 april. Het beeld stijgt op dat het fonds in de bekende marktliquiditeitscrisis/val is gekomen, waardoor het fonds te weinig handelingsperspectief had om eigenstandig bij te sturen. Het zijn de voor het fonds autonome marktontwikkelingen geweest, minder volatiliteit en verbeterde marktliquiditeit, die het alsnog mogelijk hebben gemaakt om te rebalancen. De huidige inbedding in de beleggingsportefeuille en beoogde werking van de Overlay Fondsen werkt kennelijk niet naar behoren in tijden van een crisis.

Ondanks het frequente contact met de vermogensbeheerder AIM, wordt het bestuur toch verrast omtrent het verloop van het rebalancingproces, waarbij (achteraf gezien) wel binnen het mandaat is gebleven.

De VC heeft ook geen stukken van de RAC aangetroffen met een eigen analyse en risicobeoordeling plus voorgestelde beheersingsmaatregelen.

Het bestuur heeft naar het oordeel van de VC ook op de overige terreinen zeer actief en frequent de ontwikkelingen en gevolgen van de COVID-crisis gemonitord, en heeft initiatiefrijk overlegd en afgestemd met alle betrokken uitvoeringspartijen en adequate maatregelen heeft genomen, met open oog en goed oor voor de ontwikkelingen in de dierenartspraktijken en daarop afgestemde premie-inningspraktijk.

De informatievoorziening door de uitvoeringspartijen is zeer frequent en van goed niveau geweest, waardoor snel bleek dat de coreprocessen niet onder druk kwamen te staan en continuïteit en kwaliteit van dienstverlening, gegeven de omstandigheden, op niveau zijn gebleven. Tegen deze achtergrond is de tijdige uitbetaling van pensioenen nimmer een issue geweest. De communicatie vanuit het fonds naar de deelnemersvereniging DPD en zeker niet in de laatste plaats naar de deelnemers is doeltreffend geweest.

Aanbevelingen:

De VC beveelt aan om:

- Te onderzoeken of naast de kritische dekkingsgraad nog andere crisisindicatoren, a la de systeemstressindicator en momentumindicator, in het financieel crisisplan moeten worden opgenomen met vastlegging van een afdoende handelingsmarge voor borging van handelingsperspectief;
- De crisisnorm(en) tenminste halfjaarlijks te updaten en de RAC de monitoring van deze norm(en) op te dragen en de rol van de RAC in crisissituaties beter te borgen en te benutten.

De Visitatiecommissie:

Dhr. mr. A. van Coberen

Dhr. drs. H.J.W.M. Peters RBA

Dhr. mr. J. van Dulst, voorzitter

13 april 2021

B. JAARREKENING

1 BALANS PER 31 DECEMBER

(na voorgestelde bestemming van het saldo van baten en lasten)

(x € 1.000)

	2020	2019
ACTIVA		
Beleggingen voor risico pensioenfonds (1)	1.868.923	1.713.695
Herverzekeringsdeel technische voorzieningen (2)	4.362	4.769
Vorderingen en overlopende activa (3)	216	724
Overige activa (4)	1.745	1.248
	<u>1.875.246</u>	<u>1.720.436</u>
PASSIVA		
Algemene reserve (5)	26.451	79.190
Technische voorzieningen voor risico pensioenfonds (6)	1.846.390	1.638.947
Overige schulden en overlopende passiva (7)	2.405	2.299
	<u>1.875.246</u>	<u>1.720.436</u>
	2020	2019
Dekkingsgraad op basis van FTK (in %)		
Actuele dekkingsgraad in %	101,4	104,8
Beleidsdekkingsgraad	98,2	102,6

2 STAAT VAN BATEN EN LASTEN

(x € 1.000)

		2020	2019
BATEN			
Bijdragen van deelnemers inclusief opslag termijnbetaling	(8)	26.361	24.533
Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds	(9)	164.049	273.279
Overige baten	(10)	-	582
		<u>190.410</u>	<u>298.394</u>
LASTEN			
Pensioenuitkeringen	(11)	33.609	32.061
Uitvoeringskosten	(12)	2.494	2.468
Mutatie technische voorzieningen voor risico pensioenfonds	(13)		
Pensioenopbouw		39.266	29.441
Rentetoevoeging		-5.364	-3.355
Pensioenuitkeringen		-33.549	-32.031
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten		-1.174	-1.121
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten		115	-371
Wijziging marktrente		220.158	226.007
Wijziging actuariële uitgangspunten		-12.167	-
Toevoeging in verband met kosten		1.331	992
Overige wijzigingen		-1.173	596
		<u>207.443</u>	<u>220.158</u>
Mutatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen	(14)	407	422
Saldo overdrachten van rechten voor risico pensioenfonds	(15)	-160	324
Herverzekeringen	(16)	-690	-736
Overige lasten	(17)	46	-
(*) De nummering verwijst naar de toelichting			
		<u>243.149</u>	<u>254.697</u>
Saldo van baten en lasten		<u><u>-52.739</u></u>	<u><u>43.697</u></u>

Bestemming van het saldo van baten en lasten

Mutatie algemene reserve	<u>-52.739</u>	<u>43.697</u>
--------------------------	----------------	---------------

3 KASSTROOMOVERZICHT

(x € 1.000)

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode.

	2020	2019
Kasstroom uit pensioenactiviteiten		
Ontvangen premiebijdragen voor risico pensioenfonds	26.932	24.544
Ontvangen waardeoverdrachten voor risico pensioenfonds	204	-265
Betaalde pensioenuitkeringen	-33.573	-32.042
Betaalde/ontvangen herverzekeringen	490	595
Betaalde waardeoverdrachten voor risico pensioenfonds	-35	-62
Betaalde pensioenuitvoeringskosten	-2.713	-2.269
Overige baten en lasten	-46	582
	<u>-8.741</u>	<u>-8.917</u>
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		
Ontvangen inzake verkopen beleggingen	3.922.184	4.491.321
Betaald inzake aankopen beleggingen	-3.923.164	-4.500.561
Ontvangen directe beleggingsopbrengsten	9.420	15.081
Overige ontvangsten en uitgaven inzake beleggingen	2.227	5.080
Betaalde kosten van vermogensbeheer	-1.429	-2.405
	<u>9.238</u>	<u>8.516</u>
Mutatie liquide middelen	<u>497</u>	<u>-401</u>
Samenstelling geldmiddelen		
	2020	2019
Liquide middelen per 1 januari	1.248	1.649
Mutatie liquide middelen	497	-401
Liquide middelen per 31 december	<u>1.745</u>	<u>1.248</u>

4 ALGEMENE TOELICHTING

Inleiding

Het doel van Stichting Pensioenfonds voor Dierenartsen, ingeschreven in het handelsregister onder nummer 41178388, statutair gevestigd te Utrecht en kantoorhoudende aan de Spoorlaan 298 te Tilburg, is het nu en in de toekomst verstrekken van uitkeringen aan gepensioneerden en nabestaanden ter zake van ouderdom en overlijden. Deze doelstelling is nader uitgewerkt in onder andere de statuten, het pensioenreglement en de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota van Stichting Pensioenfonds voor Dierenartsen.

Overeenstemmingsverklaring

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving en dan in het bijzonder RJ 610 pensioenfondsen. De bedragen opgenomen in de jaarrekening zijn vermeld in duizenden euro's, tenzij anders is aangegeven.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Schattingswijzigingen

Prognosetafel

De actuariële grondslagen en/of methoden worden periodiek beoordeeld en mogelijk herzien ten behoeve van de berekening van de actuele waarde van de pensioenverplichtingen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van interne en externe actuariële deskundigheid.

Dit betreft onder meer de vergelijking van veronderstellingen ten aanzien sterfte, langlevens, arbeidsongeschiktheid met werkelijke waarnemingen voor zowel de gehele bevolking als specifiek voor de populatie van het pensioenfonds. Vanaf boekjaar 2020 is de grondslag voor overlevingskansen gebaseerd op de Prognosetafel AG2020 zoals gepubliceerd door het Koninklijk Actuarieel Genootschap (AG), met een voor hoofdverzekerden en medeverzekerden pensioenspecifieke ervaringssterfte gebaseerd op het Towers Watson 2020 ervaringssterftemodel-individueel. De algemene sterftetekansen die volgen uit de tafel worden voor het pensioenfonds gecorrigeerd in verband met ervaringssterfte. Dit heeft geleid tot een verlaging van de voorziening pensioenverplichting van totaal 12.167. Dit resultaat is in de staat van baten en lasten opgenomen onder "wijziging actuariële uitgangspunten".

ALGEMENE GRONDSLAGEN

Opname van een actief of een verplichting

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het pensioenfonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde. Dit betekent dat transacties worden verwerkt op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum. Als gevolg hiervan kan sprake zijn van een post "nog af te wikkelen transacties". Deze post kan zowel een actief als een passief zijn.

Verantwoording van baten en lasten

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten.

De schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd. De uitkomsten hiervan vormen de basis voor het oordeel over de boekwaarde van activa en verplichtingen die niet op eenvoudige wijze uit andere bronnen blijkt. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien, indien de herziening alleen voor die periode gevolgen heeft, of in de periode van herziening en toekomstige perioden, indien de herziening gevolgen heeft voor zowel de verslagperiode als toekomstige perioden.

Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief transactiekosten, provisies, valutakoersverschillen, e.d., worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen.

Vreemde valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta zijn omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen reële waarde.

Baten en lasten uit transacties in vreemde valuta's zijn omgerekend naar euro's tegen de koers per transactiedatum. Alle valutakoersverschillen zijn verwerkt in de staat van baten en lasten.

	31-12-2020	31-12-2019
US Dollar	1,22	1,12
Britse Pond	0,90	0,85
Japanse Yen	126,33	121,99
Zwitserse Frank	1,08	1,09
Deense Kroon	7,44	7,47
Noorse Kroon	10,48	9,86
Zweedse Kroon	10,05	10,51

SPECIFIEKE GRONDSLAGEN

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Beleggingen voor risico pensioenfonds

Algemeen

In overeenstemming met de Wet verplichte beroepspensioenregeling worden beleggingen gewaardeerd op reële waarde. Slechts indien de reële waarde van een belegging niet betrouwbaar kan worden vastgesteld vindt waardering plaats op basis van rekenmodellen.

Vorderingen en schulden uit beleggingen welke samenhangen met een specifieke beleggingscategorie worden onder beleggingsdebiteuren dan wel -crediteuren opgenomen in de betreffende beleggingscategorie.

Vastgoedbeleggingen

Beursgenoteerde (indirecte) vastgoedbeleggingen worden gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers. De niet-beursgenoteerde vastgoedbeleggingen worden gewaardeerd op het aandeel in de reële waarde van de onderliggende beleggingen. Indien de waarderingsgrondslagen van vastgoedfondsen afwijken, wordt de waardering zo mogelijk aangepast aan de waarderingsgrondslagen van het pensioenfonds.

Aandelen

Beursgenoteerde aandelen en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers.

Niet aan een beurs genoteerde fondsen zijn gewaardeerd tegen de reële waarde op basis van de door de vermogensbeheerder van het pensioenfonds afgegeven intrinsieke waarde, zijnde een benadering van de reële waarde.

Vastrentende waarden

Beursgenoteerde vastrentende waarden en participaties in beursgenoteerde beleggingsinstellingen zijn gewaardeerd tegen de per balansdatum geldende beurskoers, verhoogd met de lopende intrest.

Niet aan een beurs genoteerde fondsen zijn gewaardeerd tegen de reële waarde op basis van de door de vermogensbeheerder van het pensioenfonds laatste afgegeven intrinsieke waarde.

Derivaten

Derivaten worden in de jaarrekening opgenomen tegen reële waarde. Indien de waarde van een derivatenpositie negatief is, wordt het bedrag onder de schulden verantwoord.

Overige beleggingen

Onder overige beleggingen worden opgenomen die beleggingen die niet als een van de hiervoor opgesomde beleggingen geclassificeerd kunnen worden. Tevens worden onder de overige beleggingen opgenomen nog af te wikkelen beleggingstransacties en liquide middelen die beheerd worden door de vermogensbeheerder.

De overige beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen zijn gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie, gewoonlijk de nominale waarde. Na eerste verwerking zijn vorderingen gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs.

Een voorziening wordt getroffen op de vorderingen op grond van verwachte oninbaarheid.

Overige activa

De overige activa bestaan uit de liquide middelen. Onder de liquide middelen worden opgenomen die kasmiddelen en tegoeden op bankrekeningen, die onmiddellijk dan wel op korte termijn opeisbaar zijn en niet het karakter van beleggingen hebben.

Liquide middelen uit hoofde van beleggingstransacties worden gepresenteerd onder de beleggingen.

Algemene reserve

Stichtingskapitaal en reserves worden bepaald door het bedrag dat resteert nadat alle actiefposten en posten van het vreemd vermogen, inclusief de voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het fonds en overige technische voorzieningen, volgens de van toepassing zijnde waarderingsgrondslagen in de balans zijn opgenomen.

In de actuariële en bedrijfstechnische nota wordt gesproken van het vereist eigen vermogen en een vrij vermogen. Het vereist eigen vermogen is gelijk aan de voorziening pensioenverplichtingen, tegenwoordig technische voorzieningen genoemd, vermeerderd met de benodigde buffer om te voldoen aan de wettelijke zekerheidsmaat van 97,5%. Deze buffer wordt aangeduid als vereist eigen vermogen.

Technische voorzieningen voor risico fonds

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd op de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen. Onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen zijn de opgebouwde nominale aanspraken en de onvoorwaardelijke toezeggingen van toeslagverlening. De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van de marktrente, waarvoor de actuele rentetermijnstructuur zoals gepubliceerd door DNB wordt gebruikt.

Wanneer verplichtingen naar verwachting door een derde zullen worden vergoed, wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen indien het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting.

Bij de berekening van de technische voorziening is uitgegaan van het op de balansdatum geldende pensioenreglement en van de over de verstreken deelnemersjaren verworven aanspraken. Jaarlijks wordt door het bestuur besloten of een toeslag wordt verleend op de opgebouwde pensioenaanspraken. Alle per balansdatum bestaande besluiten van toeslagverlening (ook voor besluiten van toeslagverlening na balansdatum voor zover sprake is van ex ante-condities) zijn in de berekening begrepen.

Bij de berekening van de voorziening voor arbeidsongeschikte deelnemers wordt rekening gehouden met premievrije toekomstige pensioenopbouw in verband met arbeidsongeschiktheid op basis van de contante waarde van premies waarvoor vrijstelling is verleend wegens arbeidsongeschiktheid.

Bij de bepaling van de actuariële uitgangspunten wordt rekening gehouden met de voorzienbare trend in overlevingskansen.

De technische voorzieningen zijn vastgesteld met de volgende actuariële berekeningsgrondslagen:

Rekenrente

Rentetermijnstructuur op basis van de rentetermijnstructuur die door DNB per deze datum is gepubliceerd. Deze rentetermijnstructuur is vastgesteld met gebruikmaking van de Ultimate Forward Rate (UFR). Het hanteren van de UFR houdt in dat voor looptijden van 21 jaar en langer een aangepaste rentetermijnstructuur wordt gehanteerd. Per 31 december 2020 was de gemiddelde rekenrente voor de vaststelling van de verplichtingen 0,19% (31 december 2019: 0,74%).

Sterftekansen

Conform de Prognosetafel AG2020, startjaar 2021 (2019: Prognosetafel AG2018, startjaar 2020), met een voor hoofdverzekerden en medeverzekerden pensioenfondsspecifieke ervaringssterfte gebaseerd op het Willis Towers Watson 2020 ervaringssterftemodel-individueel (2019: Willis Towers Watson 2018 ervaringssterftemodel-individueel).

Gehuwdheidsfrequentie

Tot de pensioenleeftijd (65 jaar) wordt voor alle deelnemers uitgegaan van 100% gehuwdheid, ongeacht de burgerlijke staat. Na ingang van het pensioen wordt het bepaalde-man/vrouw-systeem toegepast op basis van de werkelijke situatie.

Leeftijden

De leeftijd wordt in maanden nauwkeurig bepaald. De vrouwelijke partner/deelnemer wordt verondersteld drie jaar jonger te zijn dan haar mannelijke deelnemer/partner.

Voorziening voor uitgesteld wezenpensioen

Voor niet ingegaan latent wezenpensioen wordt een voorziening getroffen ad 3% op de netto technische voorzieningen voor opgebouwd nabestaandenpensioen van niet-ingegangen.

Excassokosten

Voor het dekken van toekomstige kosten die samenhangen met het uitkeren van pensioen wordt de technische voorziening verhoogd met een opslag van 3,5%.

Overige schulden en overlopende passiva

Overige schulden en overlopende passiva worden bij de eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde. Na de eerste verwerking worden schulden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten).

Herverzekering

Het pensioenfonds heeft het risico van overlijden en koopsomvrijstelling op een stop-loss-basis herverzekerd bij Zwitserleven. De looptijd van het contract is van 1 januari 2019 tot en met 31 december 2023.

Daarnaast ontvangt het pensioenfonds uitkeringen van de Algemene Levensherverzekering Maatschappij N.V. en Aegon N.V. voortvloeiende uit premievrije contracten.

Het aandeel van de herverzekeraar in de voorziening pensioenverplichtingen heeft betrekking op de wegens arbeidsongeschiktheid van deelnemers van de herverzekeraar te ontvangen uitkeringen. Het bedrag wordt berekend op 80% van de netto contante waarde van de in de toekomst te ontvangen uitkeringen van de herverzekeraar. De contante waarde wordt berekend tegen dezelfde grondslagen als van toepassing op de voorziening pensioenverplichtingen.

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Algemeen

Baten en lasten zijn toegerekend aan het verslagjaar waarop deze betrekking hebben. De in de staat van baten en lasten opgenomen posten zijn sterk gerelateerd aan de in de balans gehanteerde waarderingsgrondslagen. Zowel gerealiseerde als ongerealiseerde resultaten zijn opgenomen in het resultaat.

Bijdragen van deelnemers

Onder premiebijdragen wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte c.q. te brengen bedragen voor de in het verslagjaar verzekerde pensioenen. Premies zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Beleggingsresultaten voor risico pensioenfondsen

Onder de directe beleggingsopbrengsten wordt verstaan alle aan het boekjaar toe te rekenen inkomsten uit beleggingen, zijnde dividend van aandelen en de aan het boekjaar toe te rekenen rentebedragen van vastrentende beleggingen. Onder indirecte beleggingsopbrengsten wordt verstaan de verandering in de waarde van beleggingen. Met de directe en indirecte beleggingsopbrengsten zijn verrekend de aan de opbrengsten gerelateerde transactiekosten, provisies en valutaverschillen.

Kosten van vermogensbeheer

Onder kosten van vermogensbeheer vallen alle kosten die het pensioenfonds maakt voor het beheer van de beleggingen, met uitzondering van transactiekosten. Transactiekosten zijn de externe kosten die gemaakt zijn om een (beleggings-)transactie tot stand te brengen en uit te voeren.

Pensioenuitkeringen

Pensioenuitkeringen zijn de aan deelnemers uitgekeerde bedragen inclusief afkopen. De pensioenuitkeringen zijn berekend op actuariële grondslagen en toegerekend aan het verslagjaar waarop deze betrekking hebben.

Pensioenuitvoeringskosten

Pensioenuitvoeringskosten zijn toegerekend aan het verslagjaar waarop deze betrekking hebben.

Mutatie technische voorzieningen voor risico pensioenfondsen

Pensioenopbouw

Pensioenopbouw is de contante waarde van de pensioenaanspraken toegekend in het verslagjaar.

Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen worden contant gemaakt tegen de nominale marktrente op basis van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur. De interesttoevoeging wordt tegen de rekenrente primo boekjaar berekend over de beginstand en de mutaties gedurende het jaar.

Pensioenuitkeringen

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuariëel berekend en opgenomen in de technische voorzieningen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorzieningen betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de pensioenen in de verslagperiode.

Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten

Toekomstige uitvoeringskosten worden vooraf actuariëel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen.

Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten

Hieronder zijn opgenomen de aan het verslagjaar toe te rekenen overdrachtswaarde van de overgenomen respectievelijk overgedragen pensioenaanspraken met betrekking tot de actuariële waarde.

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de reële waarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt hieronder verantwoord.

Wijziging actuariële uitgangspunten

Mutatie technische voorzieningen uit hoofde van wijziging actuariële uitgangspunten heeft betrekking op de aanpassing van de overlevingstafels.

Toevoeging in verband met kosten

De toevoeging aan de technische voorziening in verband met de benodigde excasso-opslag over de pensioenopbouw.

Overige wijzigingen

De onder deze post opgenomen mutaties van de voorziening hebben betrekking op de kanssystemen.

Saldo overdracht van rechten voor risico pensioenfonds

De post saldo overdrachten van rechten bevat het saldo van bedragen uit hoofde van overgenomen dan wel overgedragen pensioenverplichtingen.

Overige baten en lasten

Overige lasten zijn toegerekend aan het verslagjaar waarop deze betrekking hebben.

GRONDSLAGEN KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is conform de directe methode opgesteld. Er is onderscheid gemaakt tussen kasstromen uit pensioenactiviteiten en beleggingsactiviteiten.

5 TOELICHTING OP DE BALANS

(x € 1.000)

ACTIVA

1. Beleggingen voor risico pensioenfonds

Verloopoverzicht per beleggingscategorie

	Vastgoed- beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten*	Overige beleggingen	Totaal
Stand per 1 januari 2020	250.951	424.465	880.786	132.489	24.593	1.713.284
Aankopen	18.401	43.357	359.049	3.296.707	205.650	3.923.164
Verkopen	-2.825	-10.091	-427.078	-3.294.808	-187.382	-3.922.184
Overige mutaties	407	-273	-746	-692	-923	-2.227
Waardemutaties	-8.142	40.931	13.485	111.707	-1.318	156.663
Stand per 31 december 2020	<u>258.792</u>	<u>498.389</u>	<u>825.496</u>	<u>245.403</u>	<u>40.620</u>	<u>1.868.700</u>

Derivaten met een negatieve waarde, verantwoord onder overige schulden

						223
						<u>1.868.923</u>

	Vastgoed- beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Derivaten*	Overige beleggingen	Totaal
Stand per 1 januari 2019	219.759	341.549	829.540	-7.181	65.512	1.449.179
Aankopen	12.983	301.192	545.111	3.310.685	330.590	4.500.561
Verkopen	-4.699	-319.845	-546.148	-3.249.170	-371.459	-4.491.321
Overige mutaties	-56	1.238	-1.577	-4.177	-508	-5.080
Waardemutaties	22.964	100.331	53.860	82.332	458	259.945
Stand per 31 december 2019	<u>250.951</u>	<u>424.465</u>	<u>880.786</u>	<u>132.489</u>	<u>24.593</u>	<u>1.713.284</u>

Derivaten met een negatieve waarde, verantwoord onder overige schulden

						411
						<u>1.713.695</u>

*De hoge omvang van de aan- en verkopen van derivaten wordt veroorzaakt door de afdekking van het valutarisico. Hiervoor worden valuta forwards (derivaten) gebruikt die iedere 3 maanden worden doorgerold.

Overige mutaties zijn mutaties die niet het gevolg zijn van aankopen, verkopen en waardemutaties en wel betrekking hebben op mutaties in beleggingsdebiteuren, -crediteuren en liquide middelen beheerd door de vermogensbeheerder.

Reële waarde

Zoals vermeld in de toelichting zijn de beleggingen van het pensioenfonds nagenoeg allemaal gewaardeerd tegen reële waarde per balansdatum en is het over het algemeen mogelijk en gebruikelijk om de reële waarde binnen een aanvaardbare bandbreedte van schattingen vast te stellen. Voor sommige andere financiële instrumenten, zoals beleggingsvorderingen en -schulden, geldt dat de boekwaarde de reële waarde benadert als gevolg van het kortetermijnkarakter van de vorderingen en schulden. De boekwaarde van alle activa en de financiële verplichtingen op balansdatum benadert de reële waarde.

Voor een gedeelte van de financiële instrumenten van het pensioenfonds kan gebruik worden gemaakt van marktnoteringen.

Echter, bepaalde financiële instrumenten, zoals bijvoorbeeld derivaten, zijn gewaardeerd door middel van gebruikmaking van waarderingssystemen en -technieken, opgave reële modellen, inclusief verwijzing naar de huidige reële waarde van vergelijkbare instrumenten.

Het fonds belegt zelf in beleggingsfondsen, maar met het oog op de transparantie inzake de beleggingen is de informatie in deze toelichting gebaseerd op de beleggingen in de portefeuilles van deze beleggingsfondsen. Deze beleggingsfondsen worden gewaardeerd op basis van de intrinsieke waarde (NAV) zoals bepaald door de vermogensbeheerders.

Op basis van de Richtlijn 290 inzake de toelichting op gehanteerde waarderingssystematiek is onderstaande tabel opgenomen.

	Genoteerde marktprijzen	NCW- berekeningen	Intrinsieke waarde	Andere methode*	Totaal
Per 31 december 2020					
Vastgoedbeleggingen	-	-	258.377	415	258.792
Aandelen	1	-	498.388	-	498.389
Vastrentende waarden	278.207	261.008	285.545	736	825.496
Derivaten	-	245.263	-	140	245.403
Overige beleggingen	-	-	40.579	41	40.620
Totaal	278.208	506.271	1.082.889	1.332	1.868.700

De derivaten met een negatieve waarde ad 223 zijn in deze opstelling gesaldeerd met de derivaten met een positieve waarde.

De bedragen opgenomen onder andere methode bestaan uit liquide middelen, beleggingsdebiteuren en -crediteuren.

	Genoteerde marktprijzen	NCW- berekeningen	Intrinsieke waarde	Andere methode*	Totaal
Per 31 december 2019					
Vastgoedbeleggingen	-	-	250.942	9	250.951
Aandelen	1	-	424.191	273	424.465
Vastrentende waarden	384.682	253.777	241.805	522	880.786
Derivaten	-	131.658	-	831	132.489
Overige beleggingen	-	-	23.629	964	24.593
Totaal	384.683	385.435	940.567	2.599	1.713.284

De derivaten met een negatieve waarde ad 411 zijn in deze opstelling gesaldeerd met de derivaten met een positieve waarde.

De bedragen opgenomen onder andere methode bestaan uit liquide middelen, beleggingsdebiteuren en -crediteuren.

Schatting van reële waarde

Schattingen van de reële waarde zijn een momentopname, gebaseerd op de marktomstandigheden en de beschikbare informatie over het financiële instrument. Deze schattingen zijn van nature subjectief en bevatten onzekerheden en een significante oordeelsvorming (bijvoorbeeld rentestand, volatiliteit, schatting van kasstromen, etc.) en kunnen derhalve niet met precisie worden vastgesteld.

De belangrijkste gehanteerde methoden en veronderstellingen voor het schatten van de reële waarde van financiële instrumenten is voor de vastrentende waarden en derivaten de rentevoet per 31 december.

Vastgoedbeleggingen

De vastgoedbeleggingen zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2020	31-12-2019
Specificatie vastgoed beleggingen naar soort:		
Indirect vastgoed (participaties in beleggingsfondsen)	258.377	250.942
Beleggingsdebiteuren	415	9
	<u>258.792</u>	<u>250.951</u>

De vastgoedbeleggingen betreffen participaties in vastgoedmaatschappijen.

Aandelen

De aandelen zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2020	31-12-2019
Specificatie naar soort:		
Zelfstandig beursgenoteerde aandelen	1	1
Aandelenbeleggingsfondsen	496.654	421.611
Private equity	1.734	2.580
Beleggingsdebiteuren en -crediteuren	-	273
	<u>498.389</u>	<u>424.465</u>

Per balansdatum zijn er geen effecten uitgeleend (bruikleen/security lending).

Vastrentende waarden

De vastrentende waarden zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2020	31-12-2019
Specificatie naar soort:		
Obligaties	139.337	258.036
Credit funds	108.660	100.547
Covered fondsen	29.950	26.099
Obligatiebeleggingsfondsen	546.553	495.582
Overige	259	-
Beleggingsdebiteuren en -crediteuren	737	522
	<u>825.496</u>	<u>880.786</u>

Per balansdatum zijn er geen effecten uitgeleend (bruikleen/security lending).

Derivaten

	31-12-2020	31-12-2019
Specificatie naar soort:		
Derivaten	245.263	131.658
Beleggingscrediteuren	-	-10
Liquide middelen	140	211
Beleggingsdebiteuren	-	630
	<u>245.403</u>	<u>132.489</u>

De derivatenposities per 31 december 2020:

Type contract	Contract- omvang	Activa	Passiva
Valutaforward	394.768	8.572	223
Renteswaps	623.883	236.914	-
Futures	13.500	-	-
Liquide middelen	-	140	-
		<u>245.626</u>	<u>223</u>

De reële waarde is de waarde als het contract ultimo jaar zou worden verkocht of teruggedraaid.

Margin calls op derivaten worden dagelijks dan wel wekelijks door middel van kasgelden of kasgeld-equivalenten afgerekend.

In verband met uitstaande derivatencontracten zijn staatsobligaties als collateral verstrekt ad € 8,5 miljoen (2019: € 3,6 miljoen collateral).

De derivatenposities per 31 december 2019:

Type contract	Contract- omvang	Activa	Passiva
Valutaforward	350.857	4.127	411
Renteswaps	491.469	127.942	-
Futures	19.181	-	-
Beleggingsdebiteuren	-	630	-
Liquide middelen	-	211	-
Beleggingscrediteuren	-	-10	-
		<u>132.900</u>	<u>411</u>

Derivaten met een negatieve waarde zijn onder de overige schulden en overlopende passiva opgenomen.

Overige beleggingen

De overige beleggingen zijn als volgt gespecificeerd:

	31-12-2020	31-12-2019
Specificatie naar soort:		
Infrastructuur	5.509	8.695
Geldmarktbeleggingsfondsen	35.070	14.934
Liquide middelen	41	964
	<u>40.620</u>	<u>24.593</u>

2. Herverzekeringsdeel technische voorzieningen

	2020	2019
Verloopoverzicht herverzekeringsdeel technische voorzieningen:		
Stand per 1 januari	4.769	5.191
Benodigde interest	-14	-11
Wijziging marktrente	151	215
Vrijval uitkeringen	-571	-598
Overige	27	-28
	<u>4.362</u>	<u>4.769</u>

Nagenoeg de gehele vordering heeft een looptijd langer dan één jaar.

3. Vorderingen en overlopende activa

	<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>
Vooruitbetaalde waarde-overdrachten	-	66
Belastingdienst inzake teruggevorderde omzetbelasting	53	658
Verzekeringsmaatschappijen	163	-
	<u>216</u>	<u>724</u>

Alle vorderingen hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

4. Overige activa

	<u>31-12-2020</u>	<u>31-12-2019</u>
Liquide middelen	<u>1.745</u>	<u>1.248</u>

Onder de liquide middelen worden opgenomen die kasmiddelen en tegoeden op bankrekeningen, die onmiddellijk dan wel op korte termijn opeisbaar zijn en niet het karakter van beleggingen hebben.

5. Algemene reserve

Stand per 1 januari 2020	79.190
Uit bestemming saldo van baten en lasten	-52.739
Stand per 31 december 2020	<u>26.451</u>

Stand per 1 januari 2019	35.493
Uit bestemming saldo van baten en lasten	43.697
Stand per 31 december 2019	<u>79.190</u>

	31-12-2020		31-12-2019	
		In %		In %
Solvabiliteit				
Pensioenvermogen	1.872.841	101,4	1.718.137	104,8
Af: technische voorzieningen	1.846.390	100,0	1.638.947	100,0
Eigen vermogen	26.451	1,4	79.190	4,8
Af: vereist eigen vermogen	308.234	16,7	278.892	17,0
Vrij vermogen	-281.783	-15,3	-199.702	-12,2
Minimaal vereist eigen vermogen	77.548	4,2	68.836	4,2
Actuele dekkingsgraad		101,4		104,8
Beleidsdekkingsgraad		98,2		102,6
Reële dekkingsgraad		80,7		82,9

Conform artikel 126 en 127 van de Wvb stelt het pensioenfonds het minimaal vereist eigen vermogen en vereist eigen vermogen vast.

Het pensioenfonds stelt het vereist eigen vermogen zodanig vast dat met een zekerheid van 97,5% wordt voorkomen dat het pensioenfonds binnen een periode van één jaar over minder waarden beschikt dan de hoogte van de technische voorzieningen.

Sinds het ontstaan van de financiële crisis in 2008 verkeert SPD in een tekort.

Per 31 december 2020 was de beleidsdekkingsgraad van SPD 98,2% en lag daarmee onder het minimaal vereist eigen vermogen van 104,2%. SPD heeft daarom in maart 2021 opnieuw een actualisatie van het herstelplan ingediend bij DNB. Op het moment van vaststelling van dit jaarrapport heeft SPD nog geen reactie ontvangen van DNB op de actualisatie van het herstelplan. Uit het verloop van het herstelplan blijkt dat SPD binnen de gestelde termijnen (10 jaar) uit herstel zal zijn. Het uitgangspunt bij het herstelplan 2021 is de financiële positie per 31 december 2020. Dit betekent dat de wijziging van de Ultimate Forward Rate (UFR) per 1 januari 2021 niet is verwerkt in het herstelplan 2021 omdat deze conform de wettelijke vereisten is gebaseerd op de rentetermijnstructuur per 31 december 2020. Bij de berekening worden de maximale parameters voor verwacht rendement gehanteerd.

Indien de beleidsdekkingsgraad van een pensioenfonds op zes achtereenvolgende meetmomenten lager is dan de dekkingsgraad bij het minimaal vereist eigen vermogen én voorts de actuele dekkingsgraad op dat moment eveneens lager is dan de dekkingsgraad bij het minimaal vereist vermogen dient het fonds op grond van artikel 135 van de Wvb een korting door te voeren. Per 31 december 2018 was de beleidsdekkingsgraad hoger dan het minimaal vereist vermogen. Per 31 december 2019 was de beleidsdekkingsgraad helaas wederom lager dan het minimaal vereist vermogen. Een dergelijke maatregel zou voor het fonds voor het eerst per 31 december 2024 van toepassing kunnen zijn als de beleidsdekkingsgraad de komende jaren onder deze grens blijft.

Het verloop van de actuele dekkingsgraad is als volgt:

	2020	2019
	%	%
Dekkingsgraad per 1 januari	104,8	102,5
Premie	-1,1	-0,6
Uitkeringen	0,1	0,1
Toeslagverlening	-	-
Verandering van de rentetermijnstructuur	-12,4	-14,1
Rendement op beleggingen	10,4	19,6
Overig	-0,4	-2,7
Dekkingsgraad per 31 december	101,4	104,8

6. Technische voorzieningen voor risico pensioenfonds

	Pensioen- verplichting
Stand per 1 januari 2020	1.638.947
Mutatie boekjaar	207.443
Stand per 31 december 2020	1.846.390
	Pensioen- verplichting
Stand per 1 januari 2019	1.418.789
Mutatie boekjaar	220.158
Stand per 31 december 2019	1.638.947

De specificatie van de mutatie van de technische voorzieningen is toegelicht in de staat van baten en lasten.

Specificatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds

	31-12-2020		31-12-2019	
	Aantal		Aantal	
Deelnemers	4.357	984.031	4.168	851.041
Gewezen deelnemers	1.254	162.306	1.268	146.584
Pensioengerechtigden met uitstel ingang pensioen	60	32.530	54	29.016
Pensioengerechtigden	1.806	667.523	1.721	612.306
	<u>7.477</u>	<u>1.846.390</u>	<u>7.211</u>	<u>1.638.947</u>

De methode voor de berekening van de pensioenverplichtingen is zodanig toegepast dat er geen sprake is van een financieringsachterstand.

Naar hun aard hebben de technische voorzieningen in het algemeen een langlopend karakter.

Korte beschrijving van de pensioenregeling

SPD is een beroepspensioenfonds als bedoeld in artikel 1 lid 1 sub j van de Wet verplichte beroepspensioenregeling (Wvb). De pensioenregeling is van kracht sinds 1 januari 1975 en is vastgelegd in het pensioenreglement. Het pensioenreglement is voor het laatst gewijzigd per 8 december 2020. De door SPD uitgevoerde pensioenregeling wordt gekarakteriseerd als een premieregeling in de zin van de Wvb.

Deelnemer is iedere dierenarts die als zodanig - hetzij zelfstandig, hetzij in dienstverband -praktijk uitoefent in een in Nederland gevestigde praktijk, op 31 december 2006 nog geen 60 jaar was, en de vijfenzestigjarige leeftijd nog niet heeft bereikt. Ook wanneer een dierenarts werkt als invaller, waarnemer of uitzendkracht voldoet hij aan de voorwaarden van deelname.

De door SPD uitgevoerde pensioenregeling wordt gekarakteriseerd als een premieregeling in de zin van de Wvb. Dat betekent dat de hoogte van de pensioenpremie het uitgangspunt is voor de berekening van de pensioenopbouw van de individuele deelnemer. De door de actieve deelnemer betaalde premie wordt in eerste instantie aangewend voor de inkoop van ouderdomspensioen, ingaande bij het bereiken van de 65-jarige leeftijd, partnerpensioen (70% van het ouderdomspensioen) en wezenpensioen (20% van het partnerpensioen, tot 21 jaar).

Jaarlijks vooraf worden door het bestuur van het pensioenfonds nieuwe pensioeninkoopfactoren vastgesteld op grond van een advies van de actuaris van het pensioenfonds. Deze pensioeninkoopfactoren gelden ongewijzigd vanaf 1 januari van een boekjaar voor dat gehele jaar. De pensioeninkoopfactoren worden door de actuaris berekend. De uitgangspunten en/of berekeningsgrondslagen staan opgenomen in de actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN) van het pensioenfonds.

Toeslagverlening

SPD heeft een voorwaardelijk toeslagbeleid, gebaseerd op de ambitie om de pensioenen waardevast te houden. Indien het bestuur een toeslag toekent, wordt deze per 1 januari van het jaar toegekend. De daarbij gehanteerde maatstaf is de prijsinflatie op basis van de consumenten prijsindex (afgeleid) over de direct voorafgaande periode juli - juli. De mate van toeslagverlening wordt jaarlijks vastgesteld door het bestuur en is afhankelijk van de financiële positie van het pensioenfonds. Voor de toeslag per 1 januari van het jaar wordt gekeken naar de financiële positie ultimo september van het daaraan voorafgaande jaar. Er bestaat geen recht op toeslagen en er wordt hiervoor geen reserve aangehouden. Er zal alleen toeslagverlening plaats kunnen vinden, voor zover dit toekomstbestendig is. Dat wil zeggen dat de financiële positie van het pensioenfonds zodanig is dat het te verlenen toeslagpercentage ook naar verwachting in de toekomst uitgekeerd zal kunnen worden.

7. Overige schulden en overlopende passiva

	31-12-2020	31-12-2019
Uitkeringen	12	8
Derivaten met een negatieve waarde	223	411
Inhoudingen uitkeringen	722	690
Vooruitontvangen premie 2021 resp. 2020	755	184
Verzekeringsmaatschappijen	-	37
Te betalen kosten	691	910
Nog te verwerken inkomende waarde-overdrachten	2	59
	<u>2.405</u>	<u>2.299</u>

Alle schulden hebben een resterende looptijd korter dan één jaar.

Risicobeheer en derivaten

Solvabiliteitsrisico

Het pensioenfonds wordt bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van het pensioenfonds is het nakomen van de pensioentoezeggingen. Voor het realiseren van deze doelstelling wordt gestreefd naar een toereikende solvabiliteit op basis van de marktwaarde van de pensioenverplichtingen.

Het belangrijkste risico voor het pensioenfonds betreft het solvabiliteitsrisico, ofwel het risico dat het pensioenfonds niet beschikt over voldoende vermogen ter dekking van de pensioenverplichtingen. De solvabiliteit wordt gemeten zowel op basis van algemeen geldende normen als ook naar de specifieke normen welke door de toezichthouder worden opgelegd. Indien de solvabiliteit van het pensioenfonds zich negatief ontwikkelt, bestaat het risico dat er geen ruimte beschikbaar is voor een eventuele toeslag van opgebouwde pensioenrechten. In het uiterste geval kan het noodzakelijk zijn dat het pensioenfonds verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten moet verminderen.

Uit het navolgende overzicht blijkt dat het pensioenfonds over minder vermogen beschikt dan vereist.

	31-12-2020	31-12-2019
Het tekort op FTK grondslagen is als volgt:		
Technische voorzieningen	1.846.390	1.638.947
Buffers:		
S1 Renterisico	8.502	29.088
S2 Risico zakelijke waarden	220.148	197.194
S3 Valutarisico	83.376	68.089
S4 Grondstoffenrisico	-	-
S5 Kredietrisico	105.368	86.410
S6 Verzekeringstechnisch risico	54.830	48.031
S7 Liquiditeitsrisico	-	-
S8 Concentratierisico	-	-
S9 Operationeel risico	-	-
S10 Actief beheerisico	-	-
transporteren	<u>472.224</u>	<u>428.812</u>

	31-12-2020	31-12-2019
Transport	472.224	428.812
Diversificatie effect	-163.990	-149.920
Totaal S (vereiste buffers)	308.234	278.892
Vereist vermogen (art. 127 Wvb)	2.154.624	1.917.839
Pensioenvermogen (totaal activa - schulden)	1.872.841	1.718.137
Tekort	-281.783	-199.702

Bij de berekening van de buffers past het pensioenfonds de standaardmethode toe. Voor de samenstelling van de buffers is uitgegaan van de strategische beleggingsmix in de evenwichtssituatie.

De risico's S4 en S10 zijn beoordeeld en dermate gering geacht, dat deze op nihil zijn gesteld. S7, S8 en S9 moeten op basis van wettelijke regels in deze formule op 0 gesteld worden.

Beleid en risicobeheer

Het bestuur beschikt over een aantal beleidsinstrumenten ten behoeve van het beheersen van deze risico's. Deze beleidsinstrumenten betreffen:

- beleggingsbeleid
- premiebeleid
- herverzekeringsbeleid
- toeslagbeleid.

De keuze en toepassing van beleidsinstrumenten vindt plaats na uitvoerige analyses ten aanzien van te verwachten ontwikkelingen van de verplichtingen en de financiële markten. Daarbij wordt onder meer gebruikgemaakt van ALM-studies. Een ALM-studie is een analyse van de structuur van de pensioenverplichtingen en van verschillende beleggingsstrategieën en de ontwikkeling daarvan in diverse economische scenario's.

De uitkomsten van deze analyses vinden hun weerslag in jaarlijks door het bestuur vast te stellen beleggingsrichtlijnen als basis voor het uit te voeren beleggingsbeleid. De beleggingsrichtlijnen geven normen en limieten aan waarbinnen de uitvoering van het beleggingsbeleid moet plaatsvinden. Ze zijn gericht op het beheersen van de volgende belangrijkste (beleggings)risico's. Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt gebruik gemaakt van derivaten.

Marktrisico's (S1 - S4)

Marktrisico / Balansrisico

Waardefluctuaties van beleggingen kunnen elkaar versterken of werken juist diversifiërend. Om die reden wordt het risico van marktwaardebewegingen op totaalniveau getoetst.

S1 Renterisico

Een pensioenfonds loopt renterisico doordat de waarde van de verplichtingen van het pensioenfonds anders op renteveranderingen reageert dan de waarde van de beleggingen.

Beheersmaatregelen:

- Op basis van het risicoprofiel wordt het renterisico gedeeltelijk afgedekt;
- De netto impact van renteveranderingen op de dekkingsgraad wordt in kwartaal- en risicorapportages inzichtelijk gemaakt.
- Het renterisico wordt gemonitord als onderdeel van markt-/balansrisico

De duration is een maatstaf voor de rentegevoeligheid van obligaties en is gevoelig voor vier factoren, met name de looptijd, aflossing en couponbetalingen en het intrest niveau. De duration is de (met de contante waarde van de kasstromen) gewogen gemiddelde resterende looptijd in jaren.

	31-12-2020		31-12-2019	
	Balanswaarde	Duration	Balanswaarde	Duration
Vastrentende waarden (voor derivaten)	825.496	5,4	880.786	6,3
Duration van de totale portefeuille (na derivaten)	1.868.700	11,2	1.713.284	10,6
Technische voorzieningen	1.846.390	20,5	1.638.947	19,7

Op balansdatum is de duration van de beleggingen (voor derivaten) korter dan de duration van de verplichtingen. Er is derhalve sprake van een zogenaamde "duration-mismatch". Dit betekent dat bij een rentestijging de waarde van beleggingen minder snel daalt dan de waarde van de verplichtingen (bij toepassing van de actuele marktrentestructuur) daalt en hierdoor de dekkingsgraad zal stijgen. Bij een rentedaling zal de waarde van de beleggingen minder snel stijgen dan de waarde van de verplichtingen, waardoor de dekkingsgraad daalt.

Het beleid van het pensioenfonds is gericht op het verkleinen van de "duration-mismatch". Dit gebeurt binnen het pensioenfonds door middel van een combinatie van renteswaps of swaptions, de hierboven toegelichte dynamische afdekkingsstrategie. Bij een renteswap wordt een vaste lange rente geruild tegen een variabele korte rente. Het pensioenfonds ontvangt in dit geval een lange rente, vergelijkbaar met de kasstroom van een langlopende obligatie en betaalt daarvoor een variabele korte rente (bijvoorbeeld Euribor). Hierdoor wordt de "duration-mismatch" verkleind, maar het pensioenfonds wordt wel afhankelijk van de ontwikkeling van de korte rente die het pensioenfonds aan de tegenpartij betaalt.

Met een swaption kan het pensioenfonds tijdelijk het risico van een verdere rentedaling afdekken. Hiervoor betaalt het pensioenfonds een premie. Bij het afsluiten van een swap of een swaption kunnen dus mismatchrisico's worden afgedekt en worden nieuwe risico's geïntroduceerd die gepaard gaan met dit soort instrumenten (zoals liquiditeit-, tegenpartij- en juridisch risico).

De samenstelling van de vastrentende waarden naar looptijd is als volgt:

	31-12-2020		31-12-2019	
		In %		In %
Resterende looptijd < 1 jaar	198.673	24,1	156.952	17,8
Resterende looptijd > 1 en < 5 jaar	205.433	24,9	236.648	26,9
Resterende looptijd > 5 jaar	421.390	51,0	487.186	55,3
	<u>825.496</u>	<u>100,0</u>	<u>880.786</u>	<u>100,0</u>

S2 Risico zakelijke waarden

Dit is het risico van waardewijzigingen door de ontwikkeling van marktprijzen, die worden veroorzaakt door factoren gerelateerd aan een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren.

Omdat alle beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde waarbij waardewijzigingen onmiddellijk in het saldo van baten en lasten worden verwerkt, zijn alle wijzigingen in marktomstandigheden direct zichtbaar in het beleggingsresultaat. Het prijsrisico wordt door het pensioenfonds gemitigeerd door diversificatie.

Beheersmaatregelen:

- Het zakelijke waarden risico wordt in de ALM vastgesteld door middel van de gewenste allocatie naar zakelijke waarden aan de hand van het risicoprofiel.
- De allocatie naar zakelijke waarden(risico) wordt in de portefeuilleconstructie verder verfijnd.
- Het zakelijke waardenrisico wordt gemonitord als onderdeel van markt-/balansrisico.

	31-12-2020		31-12-2019	
	In %		In %	
Specificatie vastgoedbeleggingen naar regio:				
Europa	80.083	30,9	64.927	25,9
Noord-Amerika	178.294	68,9	186.015	74,1
Beleggingsdebiteuren	415	0,2	9	-
	<u>258.792</u>	<u>100,0</u>	<u>250.951</u>	<u>100,0</u>

	31-12-2020		31-12-2019	
	In %		In %	
Specificatie aandelen naar sector:				
Basismaterialen	23.666	4,8	19.959	4,7
Financiële instellingen (w.o. banken en verzekeraars)	70.574	14,2	69.978	16,5
Industrie	41.992	8,4	36.156	8,3
Handel	101.350	20,3	78.740	18,6
Telecommunicatie	49.274	9,9	38.879	9,2
Energie	14.624	2,9	21.342	5,0
Technologie	114.390	23,0	76.287	18,0
Gezondheidszorg	59.399	11,9	49.261	11,6
Nutsbedrijven	10.032	2,0	14.701	3,5
Diversen	13.088	2,6	18.889	4,5
Beleggingsdebiteuren en -crediteuren	-	-	273	0,1
	<u>498.389</u>	<u>100,0</u>	<u>424.465</u>	<u>100,0</u>

De verdeling naar sector ultimo 2020 is uitgebreider dan in 2019. De vergelijkende cijfers 2019 zijn hierop aangepast.

	31-12-2020		31-12-2019	
	In %		In %	
Specificatie aandelen naar regio:				
Europa	77.266	15,5	90.527	21,3
Noord-Amerika	285.398	57,3	232.715	54,8
Wereldwijd	1.734	0,4	2.389	0,6
Emerging markets	81.874	16,4	60.802	14,3
Asia Pacific	43.443	8,7	29.662	7,0
Australië	8.674	1,7	8.097	1,9
Beleggingsdebiteuren en -crediteuren	-	-	273	0,1
	<u>498.389</u>	<u>100,0</u>	<u>424.465</u>	<u>100,0</u>

S3 Valutarisico

SPD belegt in verschillende beleggingen die in buitenlandse valuta genoteerd zijn. Hierdoor loopt SPD valutarisico. Valutarisico is het risico dat de buitenlandse valuta's dalen en de beleggingen omgerekend in euro in waarde dalen. De belangrijke buitenlandse valuta waarin belegd wordt, zijn de Amerikaanse dollar, Japanse yen en Britse pond. Het valutarisico van deze valuta binnen de portefeuille aandelen wereld wordt voor 75% afgedekt naar de euro. Voor de beleggingscategorieën vastgoed internationaal, global high yield, obligaties in opkomende markten (in harde valuta) en infrastructuur wordt het valutarisico volledig afgedekt. Andere valuta worden niet afgedekt. Er wordt gebruik gemaakt van fx-forward- en spotcontracten met verschillende tegenpartijen om het valutarisico te mitigeren. Looptijden tot maximaal 1 jaar zijn toegestaan. Er vindt spreiding over meerdere looptijden plaats om het liquiditeitsrisico te beheersen. Aansturing vindt plaats op maandbasis.

De vreemde valutapositie voor en na afdekking door valutaderivaten is als volgt weer te geven:

	Positie voor afdekking	Valuta-derivaten	Nettopositie na afdekking 2020	Nettopositie na afdekking 2019
EUR	1.096.384	395.285	1.491.669	1.464.306
AUD	31.591	-	31.591	24.066
CHF	12.635	-	12.635	5.830
HKD	31.577	-	31.577	25.757
GBP	21.858	-18.513	3.345	-5.262
JPY	42.481	-29.057	13.424	19.508
NOK	843	-	843	559
USD	423.677	-339.366	84.311	11.675
Overige	199.305	-	199.305	166.845
	<u>1.860.351</u>	<u>8.349</u>	<u>1.868.700</u>	<u>1.713.284</u>

S5 Kredietrisico

Het risico dat een verlies optreedt als een kredietnemer zijn afgesproken betalingen niet nakomt of dat de kredietwaardigheid van een kredietnemer afneemt.

Beheersmaatregelen:

- Kredietrisico wordt in de risicorapportage inzichtelijk gemaakt aan de hand van de ontwikkeling van de creditspread. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen de basisportefeuille (staatsobligaties, niet-staatsobligaties en hypotheek) en de overige vastrentende waarden. Het pensioenfonds krijgt een waarschuwingssignaal wanneer de spreads zich buiten de vastgestelde bandbreedte begeven.
- Het kredietrisico wordt gemonitord als onderdeel van markt-/balansrisico.
- Binnen beleggingsportefeuilles zijn (in fonds- of mandaatrichtlijnen) limieten opgenomen op kredietwaardigheidsratings van beleggingen in instrumenten, landen en/of sectoren.

	31-12-2020		31-12-2019	
		In %		In %
Specificatie vastrentende waarden naar sector:				
Nederlandse overheidsinstellingen	29.323	3,6	62.647	7,1
Basismaterialen	10.894	1,3	8.209	0,9
Olie en gas	20.393	2,5	14.558	1,7
Financiële instellingen	237.256	28,7	241.270	27,4
Handel	50.612	6,1	32.999	3,8
Beleggingsinstellingen	103.291	12,5	98.888	11,2
Andere instellingen	59.865	7,3	15.705	1,8
Industrie	23.335	2,8	16.675	1,9
Buitenlandse overheidsinstellingen	245.035	29,7	344.546	39,0
Nutsbedrijven	9.526	1,2	9.983	1,1
Technologie	8.379	1,0	6.671	0,8
Gezondheidszorg	15.883	1,9	16.294	1,9
Telecommunicatie	10.967	1,3	11.819	1,3
Beleggingsdebiteuren	737	0,1	522	0,1
	<u>825.496</u>	<u>100,0</u>	<u>880.786</u>	<u>100,0</u>

De verdeling naar sector ultimo 2020 is uitgebreider dan in 2019. De vergelijkende cijfers 2019 zijn hierop aangepast.

	31-12-2020		31-12-2019	
		In %		In %
Specificatie vastrentende waarden naar regio:				
Mature markets	638.894	77,4	720.144	81,7
Emerging markets	185.865	22,5	160.120	18,2
Beleggingsdebiteuren	737	0,1	522	0,1
	<u>825.496</u>	<u>100,0</u>	<u>880.786</u>	<u>100,0</u>

Ten aanzien van de kredietwaardigheid van de debiteuren van de vastrentende portefeuille kan het volgende overzicht worden gegeven:

	31-12-2020		31-12-2019	
		In %		In %
AAA	108.504	13,1	161.751	18,4
AA	243.367	29,5	305.197	34,7
A	53.132	6,4	69.825	7,9
BBB	111.090	13,5	98.777	11,2
BB	63.526	7,7	54.006	6,1
B	48.135	5,8	44.329	5,0
CCC	18.152	2,2	11.720	1,3
CC	844	0,1	2.069	0,2
C	98	-	72	-
D	594	0,1	127	-
Not rated	178.054	21,6	132.913	15,2
	<u>825.496</u>	<u>100,0</u>	<u>880.786</u>	<u>100,0</u>

S6 Verzekeringstechnisch risico

De belangrijkste actuariële risico's zijn de risico's van langlevens, overlijden en arbeidsongeschiktheid. Het langlevensrisico is het belangrijkste verzekeringstechnische risico. Langlevensrisico is het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld wordt bij de bepaling van de technische voorzieningen. Als gevolg hiervan volstaat de opbouw van het pensioenvermogen niet voor de uitkering van de pensioenverplichting. Door toepassing van Prognosetafel AG2020 met adequate correcties voor ervaringssterfte is het langlevensrisico nagenoeg geheel verdisconteerd in de waardering van de pensioenverplichtingen.

Het overlijdensrisico betekent dat het pensioenfonds in geval van overlijden mogelijk een nabestaandenpensioen moet toekennen waarvoor door het pensioenfonds geen voorzieningen zijn getroffen. Dit risico kan worden uitgedrukt in risicokapitalen.

Het arbeidsongeschiktheidsrisico betreft het risico dat het pensioenfonds voorzieningen moet treffen voor premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid en het toekennen van een arbeidsongeschiktheidspensioen ("schadereserve"). Voor dit risico wordt jaarlijks een risicopremie in rekening gebracht. Het verschil tussen de risicopremie en de werkelijke kosten wordt verwerkt via het resultaat. De actuariële uitgangspunten voor de risicopremie worden periodiek herzien.

Het arbeidsongeschiktheids- en overlijdensrisico zijn op stop-lossbasis bij Zwitserleven ondergebracht.

S7 Liquiditeitsrisico

Het risico dat het pensioenfonds niet op korte termijn aan zijn betalingsverplichtingen en onderpand-verplichtingen uit hoofde van derivatencontracten kan voldoen.

Beheersmaatregelen:

- Het liquiditeitsrisico wordt beheerst door voldoende onderpand beschikbaar te hebben voor OTC-derivaten, zodanig dat een extreme negatieve marktschok opgevangen kan worden.
- Het liquiditeitsrisico wordt bewaakt met behulp van twee toetsen. Deze geven inzicht in de mate waarin de portefeuille over voldoende liquiditeit beschikt om bij extreme marktschokken voldoende onderpand te kunnen storten. Indien het pensioenfonds niet slaagt voor één of beide toetsen volgt advies vanuit de fiduciair beheerder.
- Het pensioenfonds belegt op een verantwoord niveau in illiquide beleggingen.

S8 Concentratierisico

Door gebrekkige spreiding kan concentratierisico ontstaan waarbij verliezen optreden doordat een te grote gevoeligheid bestaat naar één regio, sector of marktpartij.

Beheersmaatregelen:

- Het belegde vermogen wordt gespreid over verschillende beleggingscategorieën. Dit wordt binnen de beleggingsportefeuille verder uitgerold naar verschillende valuta, regio's en kredietwaardigheid.
- Jaarlijks wordt de portefeuille gerebalanced naar de afgesproken gewichten zodat opgelopen concentraties van beleggingscategorieën worden teruggebracht.
- Ter beheersing van het concentratierisico worden concentratielimieten (20%) voor landen en sectoren gehanteerd, wat als waarschuwingssignaal dient.

	31-12-2020	31-12-2019
Ccf Dev Wrld Esg Sc Idx Fd X1 Usd	-	356.984
Nederland	102.013	122.131
Investec Emerging Markets LC Dynamic Debt Fund	-	48.582
L&G EM Government Bond (USD) Index Fund	-	68.009
Duitsland	-	60.228
AeAM Dutch Mortgage Fund	95.576	94.146
CBRE Global Alpha Sub-Fund	-	186.015
Achmea IM Wereldwijd High Yield Fonds	-	77.796
BlackRock MSCI Emerging Markets Free B	-	64.627
L&G EM Government Bond (Local Currency) Index Fund	-	47.417
Dynamic Credit Dutch Mortgage Fund inzake SPD	103.291	98.888
Achmea IM 20 Year Overlay Fund	-	57.123
Stichting PVF Particuliere Hypotheken	62.140	60.743
Achmea IM 30 Year Overlay Fund	-	59.636

S9 Operationeel risico

Operationeel risico is het risico van een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, fraude en dergelijke. Dergelijke risico's worden door het pensioenfonds beheerd door het stellen van hoge kwaliteitseisen aan de organisaties die bij de uitvoering betrokken zijn op gebieden zoals interne organisatie, procedures, processen en controles, kwaliteit geautomatiseerde systemen, enzovoorts. Deze kwaliteitseisen worden periodiek getoetst door het bestuur door middel van de SLA- en ISAE-3402-rapportages.

Systeemrisico

Systeemrisico betreft het risico dat het mondiale financiële systeem (de internationale markten) niet langer naar behoren functioneert waardoor beleggingen van het pensioenfonds niet langer verhandelbaar zijn en zelfs, al dan niet tijdelijk, hun waarde kunnen verliezen. Net als voor andere marktpartijen, is dit risico voor het pensioenfonds niet beheersbaar.

Specifieke financiële instrumenten (derivaten)

Voor de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt gebruik gemaakt van financiële derivaten. Als hoofdregel geldt, dat derivaten uitsluitend worden gebruikt voor zover dit passend is binnen het algemene beleggingsbeleid. De portefeuillestructuur en het risicoprofiel, berekend inclusief de economische effecten van derivaten, dienen zich binnen de door het bestuur vastgestelde grenzen (limieten) te bevinden.

Het pensioenfonds gebruikt derivaten voor de volgende doeleinden:

- voor de efficiënte sturing van de vastrentende portefeuilles worden (opties op) futures en Credit Default Swaps gebruikt;
- voor de efficiënte sturing van de aandelenportefeuilles worden futures en Exchange Trades Funds (ETF's) gebruikt;
- voor de afdekking van het valutarisico worden valutatermijncontracten en swaps gebruikt;
- voor de afdekking van het renterisico worden renteswaps en swaptions gebruikt;
- voor Tactische Asset Allocatie worden futures, Exchange Trades Funds (ETF's) en swaps gebruikt.

S10 Actief beheerrisico

Met actief risico wordt bedoeld de mate waarin de daadwerkelijke performance afwijkt van de strategische benchmark. Beheersmaatregelen:

- Het actief beheer risico wordt beheerd door middel van limieten op de tracking error bij actieve mandaten. Hiermee wordt de afwijking ten opzichte van de benchmark gelimiteerd.

Verbonden partijen

Identiteit van verbonden partijen

Transacties met bestuurders

Er zijn geen leningen verstrekt aan noch is er sprake van vorderingen op (voormalige) bestuurders.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Langlopende contractuele verplichtingen

Met Achmea Pensioenservices N.V. heeft het pensioenfonds een administratieovereenkomst afgesloten voor de periode 2018 tot en met 2022. De jaarlijks te betalen vergoeding bedraagt circa € 1,4 miljoen. De totale toekomstige verplichting die hieruit voortvloeit bedraagt circa € 2,8 miljoen.

Met Achmea Investment Management heeft het fonds per 1 januari 2015 een vermogensbeheerovereenkomst en een fiduciair pensioenmanagement overeenkomst voor onbepaalde tijd afgesloten. De toekomstige, jaarlijkse verplichting die hieruit voortvloeit wordt geschat op € 1,8 miljoen. Deze kosten zijn afhankelijk van de omvang van het belegd vermogen.

Verder staat eind 2020 nog een bedrag uit van € 1,7 miljoen uit aan toegezegde beleggingen in het Interpolis Pensioenen Private Equity Fund en Achmea Infrastructure Pool (eind 2019 was dit € 16,6 miljoen).

Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum

Nieuwe (gewijzigde) UFR methodiek geldend vanaf 1 januari 2021

De door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur voor pensioenfondsen is gebaseerd op een zogeheten Ultimate Forward Rate (UFR) methode samen met de 6-maands EURIBOR swaprente.

Naar aanleiding van het advies van de Commissie Parameters in juni 2019, dat DNB overnam, wordt deze UFR methode gewijzigd. DNB heeft in augustus 2020 besloten om deze methodiek vanaf 1 januari 2021 in vier gelijke stappen in te voeren. De rentetermijnstructuur zal in de periode tot 1 januari 2024 gebaseerd zijn op een gewogen gemiddelde van de rentetermijnstructuur op basis van de huidige en de nieuwe UFR-parameters. De onderliggende gewichten zullen met gelijke stappen, jaarlijks op 1 januari, aangepast worden. Deze stapsgewijze invoering zorgt ervoor dat het effect van de nieuwe UFR-methode op de dekkingsgraden (en premies) van pensioenfondsen zich geleidelijk in de tijd materialiseert. Het effect van het wijzigen van de UFR methode is voor ieder pensioenfonds anders en afhankelijk van de rijpheid van het fonds. Voor relatief oude fondsen zal de impact minder groot zijn (circa 1,0% tot 2,0% per jaar) dan voor jonge fondsen (circa 2,0% tot 3,0% per jaar).

Op basis van de nieuwe UFR bedraagt de Technische Voorziening bij SPD 1.870.282. De actuele dekkingsgraad op basis van deze TV bedraagt 100,1%.

6 TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

(x € 1.000)

8. Bijdragen van deelnemers inclusief opslag termijnbetaling

	2020	2019
Feitelijke premie	25.971	24.170
Opslag termijnbetaling	390	363
	<u>26.361</u>	<u>24.533</u>

De kostendeekkende, gedempte en feitelijke premie volgens artikel 125 van de Wvb zijn als volgt:

	2020	2019
Kostendeekkende premie	48.816	37.229
Gedempte kostendeekkende premie	24.965	22.611
Feitelijke premie	25.971	24.170

Op grond van artikel 123 lid 2 Wet verplichte beroepspensioenregeling mag de kostendeekkende premie worden gedempt. Het pensioenfonds maakt met ingang van 1 januari 2012 gebruik van deze mogelijkheid. De gedempte kostendeekkende premie wordt vanaf 2016 vastgesteld op basis van een disconteringscurve die gebaseerd is op de maximale rendementen zoals vermeld in de regeling pensioenwet.

De samenstelling van de kostendeekkende premie is als volgt:

	2020	2019
Nominaal pensioeninkoop op marktwaarde	40.597	30.433
Opslag voor uitvoeringskosten	1.318	1.227
Solvabiliteitsopslag (Vereist Eigen Vermogen)	6.901	5.569
	<u>48.816</u>	<u>37.229</u>

De samenstelling van de gedempte kostendeekkende premie is als volgt:

	2020	2019
Nominaal pensioeninkoop op marktwaarde	13.916	12.647
Opslag voor uitvoeringskosten	1.318	1.227
Solvabiliteitsopslag (Vereist Eigen Vermogen)	2.366	2.314
Voorwaardelijke onderdelen	7.365	6.423
	<u>24.965</u>	<u>22.611</u>

Bij de gedempte kostendeekkende premie dient rekening te worden gehouden met het maximum van:

- de prijsinflatie door middel van een afslag op het netto beleggingsrendement (A), of
- de solvabiliteitsopslag op basis van het percentage vereist eigen vermogen (B).

In 2020 is A hoger dan B.

De samenstelling van de feitelijke premie is als volgt:

	2020	2019
Premie volgens beschikbare premiestaffel	25.325	23.566
Premie voor vrijwillige verzekering PVI	646	604
	<u>25.971</u>	<u>24.170</u>

9. Beleggingsresultaten voor risico pensioenfonds

2020	Directe beleggings- opbrengsten	Indirecte beleggings- opbrengsten	Kosten van vermogens- beheer*	Totaal
Vastgoedbeleggingen	2.941	-8.142	-	-5.201
Aandelen	-242	40.931	-201	40.488
Vastrentende waarden	6.719	13.485	-5	20.199
Derivaten	-	111.707	-6	111.701
Overige beleggingen	21	-1.318	-74	-1.371
Overige opbrengsten en kosten	-19	-	-1.748	-1.767
	<u>9.420</u>	<u>156.663</u>	<u>-2.034</u>	<u>164.049</u>
2019	Directe beleggings- opbrengsten	Indirecte beleggings- opbrengsten	Kosten van vermogens- beheer*	Totaal
Vastgoedbeleggingen	142	22.964	-	23.106
Aandelen	606	100.331	-62	100.875
Vastrentende waarden	9.030	53.860	-212	62.678
Derivaten	6.047	82.332	-64	88.315
Overige beleggingen	-72	458	22	408
Overige opbrengsten en kosten	-14	-	-2.089	-2.103
	<u>15.739</u>	<u>259.945</u>	<u>-2.405</u>	<u>273.279</u>

*In tegenstelling tot de in het bestuursverslag opgenomen paragraaf "kostentransparantie" zijn hier alleen de kosten van vermogensbeheer opgenomen die SPD op factuurbasis heeft betaald. Deze kosten bestaan uit onder andere uit kosten vermogensbeheerder, beheerkosten en kosten beleggingscommissie.

10. Overige baten

	2020	2019
Teruggave BTW 2012 tot en met 2018	-	582

11. Pensioenuitkeringen

	2020	2019
Ouderdomspensioen	28.095	26.787
Partnerpensioen	5.438	5.184
Wezenpensioen	62	65
Afkopen	14	25
	<u>33.609</u>	<u>32.061</u>

De post afkopen betreft de afkoop van pensioenen die lager zijn dan € 497,29 (2019: € 484,09) per jaar overeenkomstig de Wvb (artikel 77-80).

De toeslag van de uitkeringen per 1 januari 2020 zoals vastgesteld door het bestuur is nihil (1 januari 2019: nihil).

12. Uitvoeringskosten

	2020	2019
Administratiekosten	1.589	1.699
Accountantskosten	67	66
Advieskosten	227	163
Bestuurskosten en kosten Verantwoordingsorgaan	341	296
Porti- en drukwerkkosten	18	25
Bijdrage DNB	52	47
Overige kosten	200	172
	<u>2.494</u>	<u>2.468</u>

Ingevolge artikel 382a Titel 9 Boek 2 Burgerlijk Wetboek wordt gemeld dat de honoraria betaald aan het PwC-netwerk als volgt zijn samengesteld:

	2020	2019
Controle van de jaarrekening en DNB staten	67	66
Fiscale advisering	62	47
Advisering over risicobeheersing	15	21
	<u>144</u>	<u>134</u>

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. treedt op als onafhankelijke externe accountant van het pensioenfonds. Het honorarium van de accountantscontrole bedraagt 67. Naast de accountantscontrole verricht PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. geen andere diensten voor het pensioenfonds. PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. verricht fiscale diensten voor het pensioenfonds en bracht in 2020 voor deze dienstverlening 62 in rekening. Daarnaast heeft PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurances Services B.V. diensten verricht op het gebied van risicobeheersing voor een bedrag van 15.

Overeenkomstig artikel 104 van de Wvb wordt vermeld dat het pensioenfonds in het afgelopen jaar geen dwangsommen en boetes zijn opgelegd.

Bezoldiging Personeelsleden

Bij het pensioenfonds zijn geen werknemers in dienst.

Bezoldiging bestuurders

In 2020 is voor een totaalbedrag van € 303.293 (2019: € 289.246) aan presentiegelden en onkostenvergoedingen aan de bestuurders en de leden van het verantwoordingsorgaan uitgekeerd.

Het onder uitvoeringskosten opgenomen bedrag van € 341.000 is hoger omdat hierin ook andere kosten zoals kosten voor zaalhuur en opleidingen zijn opgenomen.

13. Mutatie technische voorzieningen voor risico pensioenfonds

	2020	2019
Pensioenopbouw	39.266	29.441
Rentetoevoeging	-5.364	-3.355
Pensioenuitkeringen	-33.549	-32.031
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	-1.174	-1.121
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	115	-371
Wijziging marktrente	220.158	226.007
Wijziging actuariële uitgangspunten	-12.167	-
Toevoeging in verband met kosten	1.331	992
Overige wijzigingen	-1.173	596
	207.443	220.158

Pensioenopbouw

Onder pensioenopbouw is opgenomen de actuariel berekende waarde van de diensttijdopbouw. Dit is het effect op de technische voorzieningen van de in het verslagjaar opgebouwde nominale rechten ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen. Verder is hierin begrepen het effect van de individuele ontwikkeling van het beroepsinkomen.

Toeslagen

De opgebouwde pensioenaanspraken van actieven en ook de pensioenrechten van verzekerden met een ingegaan pensioen of met premievrije aanspraken, zijn in 2020 niet verhoogd. Er is geen sprake van een doelgericht toeslagbeleid om bijvoorbeeld de inflatie te compenseren. Als zodanig sorteert het pensioenfonds derhalve in termen van de zogenaamde toeslagenmatrix in toeslagencategorie B. De premie bevat geen opslag voor de toeslagen en ook is er geen voorziening voor gevormd. Een eventuele toeslagverlening moet komen uit meeropbrengsten over de beleggingen en/of uit een gunstige financiële positie van het pensioenfonds.

Het bestuur beschikt over de bevoegdheid om te beslissen of en hoeveel toeslag er in een jaar wordt toegekend. Onder meer zal het bestuur zich in deze beslissingen baseren op de financiële positie van het pensioenfonds, de behaalde rendementen en de vooruitzichten daaromtrent.

Rentetoevoeging

De pensioenverplichtingen zijn opgerent met -0,324% (2019: -0,235%), zijnde de éénjaarsrente van de rentetermijnstructuur per 31 december 2019.

Pensioenuitkeringen

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen (inclusief excassokosten) worden vooraf actuariel berekend en opgenomen in de technische voorzieningen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de pensioenen van de verslagperiode.

Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten

Toekomstige uitvoeringskosten (in het bijzonder excassokosten) worden vooraf actuariel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de kosten van de verslagperiode.

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de marktwaarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van deze herrekening is onder deze post opgenomen.

UFR-systematiek: de UFR wordt vastgesteld op basis van de gerealiseerde maandelijkse '20-jaars forward rentes' in de voorgaande 10 jaren. Dit heeft geleid tot een verhoging van de voorziening pensioenverplichtingen van 220.158. Het effect op de dekkingsgraad per 31 december 2020 is -12,4%.

Wijziging actuariële uitgangspunten

Jaarlijks worden de actuariële grondslagen en/of methoden beoordeeld en mogelijk herzien ten behoeve van de berekening van de actuele waarde van de pensioenverplichtingen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van interne en externe actuariële deskundigheid. Dit betreft onder meer de vergelijking van veronderstellingen ten aanzien van sterfte, langlevens, arbeidsongeschiktheid met werkelijke waarnemingen voor de gehele bevolking als voor de populatie van het pensioenfonds.

De vaststelling van de toereikendheid van de voorziening voor pensioenverplichtingen is een inherent onzeker proces, waarbij gebruik wordt gemaakt van schattingen en oordelen door het bestuur van het fonds. Het effect van deze wijzigingen wordt verantwoord in het resultaat op het moment dat de actuariële uitgangspunten worden herzien.

In 2020 is overgegaan naar de Prognosetafel AG2020.

Toevoeging in verband met kosten

De toevoeging aan de technische voorziening in verband met de benodigde excasso-opslag over de pensioenbouw.

Overige wijzigingen

Resultaat op sterfte	-1.070	360
Resultaat op arbeidsongeschiktheid	754	174
Resultaat op mutaties	-874	62
Resultaat op overige technische grondslagen	17	-
	<u>-1.173</u>	<u>596</u>

Her resultaat op mutaties bestaat o.a. uit het resultaat op flexibilisering en het resultaat op pensionering.

14. Mutatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Mutatie waarde herverzekeringspolissen	<u>407</u>	<u>422</u>

15. Saldo overdrachten van rechten voor risico pensioenfonds

	<u>2020</u>	<u>2019</u>
Inkomende waardeoverdrachten	261	74
Uitgaande waardeoverdrachten	-101	-398
	<u>160</u>	<u>-324</u>

De toevoeging aan de technische voorziening uit hoofde van de overgenomen pensioenverplichtingen bedraagt in 2020 237 (2019: 84). Het resultaat op de overgenomen pensioenverplichtingen bedraagt in 2020 24 (2019: -10).

De afname van de technische voorziening uit hoofde van de overgedragen pensioenverplichtingen bedraagt in 2020 -122 (2019: -455). Het resultaat op de overgedragen pensioenverplichtingen bedraagt in 2020 21 (2019: 57).

Dit betreft de ontvangst van of betaling aan pensioenfondsen of pensioenverzekeraar van respectievelijk de vorige of nieuwe werkgever van de contante waarde van premievrije pensioenaanspraken van deelnemers die tot de ontslagdatum zijn opgebouwd. De ontvangen koopsommen worden aangewend voor de inkoop van extra dienstjaren.

16. Herverzekeringen

	2020	2019
Premies risicokapitaal	-20	-19
Premies arbeidsongeschiktheidsrisico	-10	-9
Totaal premies	-30	-28
Premiedervingsuitkeringen	720	764
	<u>690</u>	<u>736</u>

17. Overige lasten

	2020	2019
BTW oude jaren	-46	-

Belastingen

De activiteiten van het pensioenfonds zijn vrijgesteld van belastingheffing in het kader van de vennootschapsbelasting.

Voorstel resultaatbestemming

In de statuten van het pensioenfonds zijn geen nadere bepalingen opgenomen ten aanzien van de bestemming van het saldo van baten en lasten. Het bestuur heeft besloten het resultaat te onttrekken aan de algemene reserve.

Houten, 11 mei 2021

Stichting Pensioenfonds voor Dierenartsen
Het bestuur

De heer M.Smit
Voorzitter

De heer I.J.R. de Vries
Secretaris

Mevrouw A.C.M. van Heuven-van Kats

Mevrouw L.A.M. Stark

De heer J.A.M. van Gils

De heer M.H.J.J. Westerhof

Mevrouw D.C. Sonneveld

C. OVERIGE GEGEVENS

1 STATUTAIRE RESULTAATBESTEMMING

In de statuten van het pensioenfonds zijn geen nadere bepalingen opgenomen ten aanzien van de bestemming van het saldo van baten en lasten.

2 ACTUARIËLE VERKLARING

Opdracht

Door Stichting Pensioenfonds voor Dierenartsen te Utrecht is aan Sprenkels & Verschuren B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Wet verplichte beroepspensioenregeling over het boekjaar 2020.

Onafhankelijkheid

Als waarmede actuaris ben ik onafhankelijk van onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds voor Dierenartsen, zoals vereist conform artikel 143 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds. Dit geldt tevens voor andere actuarissen en deskundigen die werkzaam zijn bij Sprenkels & Verschuren B.V.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds.

Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 9.000.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 450.000 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn beoordeling van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 142 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 121 tot en met 135 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling. De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- de technische voorzieningen, het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen toereikend zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken, en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten, als geheel gezien, toereikend vastgesteld. Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum lager dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 121 tot en met 135 van de Wet verplichte beroepspensioenregeling, met uitzondering van artikel 126 en 127.

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is lager dan de dekkingsgraad bij het minimaal vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Pensioenfonds voor Dierenartsen is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening slecht, omdat het aanwezig eigen vermogen lager is dan het minimaal vereist eigen vermogen.

Amsterdam, 14 mei 2021

D.H. Kleinloog AAG
verbonden aan Sprenkels & Verschuren B.V.

3 CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van Stichting Pensioenfonds voor Dierenartsen

Verklaring over de jaarrekening 2020

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van Stichting Pensioenfonds voor Dierenartsen ('de stichting') een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de stichting op 31 december 2020 en van het resultaat over 2020 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek ('BW').

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in dit jaarrapport opgenomen jaarrekening 2020 van Stichting Pensioenfonds voor Dierenartsen te Utrecht gecontroleerd.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2020;
- de staat van baten en lasten over 2020; en
- de toelichting met de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is Titel 9 Boek 2 BW.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds voor Dierenartsen zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Verklaring over de in het jaarrapport opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarrapport andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens; en
- de bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW; en voor
- een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van het genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze doelstellingen zijn een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen over de vraag of de jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of van fouten en een controleverklaring uit te brengen waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Amsterdam, 14 mei 2021

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door drs. M. Ferwerda RA

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2020 van Stichting Pensioenfonds voor Dierenartsen

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Ook op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

BIJLAGEN

1 VERLOOPSTAAT DEELNEMERS

	2020		2019	
	Aantal	Aantal	Aantal	Aantal
Deelnemers				
Stand vorig boekjaar		4.168		4.014
Nieuwe toetredingen	315		298	
Herintreding	130		104	
Ingang pensioen	-1		-1	
Overlijden	-4		-1	
Ontslag met premievrije aanspraak	-240		-240	
Revalidering	-11		-6	
		189		154
Stand einde boekjaar		4.357		4.168
Gewezen deelnemers				
Stand vorig boekjaar		1.322		1.281
Herintreding	-130		-104	
Ingang pensioen	-94		-80	
Overlijden	-2		-	
Ontslag met premievrije aanspraak	240		240	
Waardeoverdrachten	-29		-12	
Revalidering	11		6	
Afkopen	-5		-9	
Andere oorzaken	1		-	
		-8		41
Stand einde boekjaar		1.314		1.322
Pensioentrekenden				
Stand vorig boekjaar		1.721		1.670
Ingang pensioen	95		81	
Overlijden	-53		-38	
Toekenning nabestaandenpensioen	48		17	
Beëindiging wezenpensioen	-4		-	
Afkoop	-1		-3	
Andere oorzaken	-		-6	
		85		51
Stand einde boekjaar		1.806		1.721
		<u>7.477</u>		<u>7.211</u>

2 PENSIOENREGELING

De SPD is een beroepspensioenfonds als bedoeld in artikel 1 lid 1 sub j van de Wet verplichte beroepspensioenregeling (Wvb). De pensioenregeling is van kracht sinds 1 januari 1975 en is vastgelegd in het pensioenreglement. Het pensioenreglement is voor het laatst gewijzigd per 8 december 2020.

De door SPD uitgevoerde pensioenregeling wordt gekarakteriseerd als een premiereregeling in de zin van de Wvb.

Deelnemerschap

Deelnemer is iedere dierenarts die als zodanig - hetzij zelfstandig, hetzij in dienstverband - praktijk uitoefent in een in Nederland gevestigde praktijk, op 31 december 2006 nog geen 60 jaar was en de vijfenzestigjarige leeftijd nog niet heeft bereikt. Ook wanneer een dierenarts werkt als invaller, waarnemer of uitzendkracht voldoet hij aan de voorwaarden van deelname.

Pensioenregeling 2021

De SPD-pensioenregeling is een zogenoemde 'beschikbare premiereregeling'. Dat betekent dat de hoogte van de pensioenpremie het uitgangspunt is voor de berekening van de pensioenopbouw van de individuele deelnemer. De hoogte van de jaarpremie wordt jaarlijks vastgesteld op basis van de pensioengrondslag van de deelnemer. Voor de berekening van de pensioengrondslag geldt een maximum beroepsinkomen en een franchise. Deze bedragen worden in principe jaarlijks op 1 januari verhoogd. De basis voor de verhoging van het maximum beroepsinkomen en de franchise is de stijging van het prijspeil. Hiervoor wordt aangesloten bij de stijging van het consumentenprijsindexcijfer 'Alle huishoudens, afgeleid' tussen oktober van het voorlaatste en oktober van het laatste jaar voorafgaand aan het moment van verhoging van het maximum beroepsinkomen.

De deelnemer draagt een percentage van zijn/haar pensioengrondslag in dat jaar af aan het pensioenfonds. Genoemd percentage hangt af van de leeftijd van de deelnemer per 1 januari van het betreffende jaar. Met de leeftijd loopt dit percentage via 5-jaars cohorten op van minimaal 18,1% tot maximaal 34,7%.

De door de actieve deelnemer betaalde premie wordt aangewend voor de inkoop van ouderdomspensioen, ingaande bij het bereiken van de 65-jarige leeftijd, partnerpensioen (70% van het ouderdomspensioen) en wezenpensioen (20% van het partnerpensioen, tot 21 jaar). Verder wordt de premie aangewend ter dekking van de kosten en de risico's bij overlijden en arbeidsongeschiktheid.

Pensioenopbouw

De pensioenregeling kent een ouderdomspensioen, een partnerpensioen en een wezenpensioen. Daarnaast hebben deelnemers de mogelijkheid om op vrijwillige basis premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid te verzekeren en zijn er diverse keuzemogelijkheden voor de deelnemers op de pensioendatum.

Hierna worden deze pensioenen en de keuzemogelijkheden kort toegelicht.

De jaarlijks in te kopen pensioenen en de op risicobasis te verzekeren pensioenen worden op basis van bereikte leeftijd bepaald aan de hand van de bij het pensioenreglement gevoegde tabellen. Deze tabellen zijn opgesteld op basis van actuariële grondslagen.

Ouderdomspensioen

Door jaarlijks pensioenpremie te betalen, bouwt een deelnemer elk jaar verder op aan het ouderdomspensioen. Een deelnemer kan op de pensioendatum het pensioen aanpassen aan de eigen situatie en wensen van dat moment.

Partnerpensioen

De jaarlijkse opbouw van het partnerpensioen is gelijk aan 70% van de jaarlijkse opbouw van het ouderdompensioen. Wanneer een actieve deelnemer onverhoopt komt te overlijden, is er voor de partner een extra partnerpensioen beschikbaar ten bedrage van 1,225% van de laatst voor overlijden vastgestelde pensioengrondslag vermenigvuldigd met het aantal jaren gelegen tussen de datum van overlijden en de pensioendatum. Het "extra" partnerpensioen wordt door SPD op risicobasis in herverzekering gegeven.

Onder partner wordt verstaan de echtgeno(o)t(e), de geregistreerde partner of degene die met de deelnemer ongehuwd samenwoont. Ongehuwd samenwonenden moeten de partner wel zelf aanmelden bij het pensioenfonds en een notariële samenlevingsovereenkomst overleggen en ten minste een half jaar aantoonbaar een gezamenlijke huishouding hebben gevoerd.

Bijzonder partnerpensioen

Wanneer het huwelijk van de deelnemer vóór de pensioendatum is ontbonden of een samenlevingsovereenkomst met partnerpensioen is beëindigd, krijgt de gewezen partner een recht op bijzonder partnerpensioen. De hoogte van dit bijzonder partnerpensioen is gelijk aan het partnerpensioen waarop recht zou bestaan als de deelname zou zijn geëindigd op het tijdstip van scheiding. Als de deelname al is geëindigd, is het bijzonder partnerpensioen gelijk aan het partnerpensioen waarop recht is ontstaan bij het beëindigen van de deelname, inclusief de daarop inmiddels verleende toeslagen.

Wezenpensioen

Bij overlijden van de deelnemer, de gewezen deelnemer of de gepensioneerde deelnemer hebben de kinderen (tot 21 jaar) recht op een wezenpensioen. Het wezenpensioen bedraagt 20% van het partnerpensioen.

Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid

Voor de deelnemer die op objectief medisch vast te stellen gronden ongeschikt is tot het uitoefenen van het beroep van dierenarts als gevolg van een ongeval of ziekte (hierbij geldt een wachttijd van 2 jaar), kan door het pensioenfonds gehele respectievelijk gedeeltelijke vrijstelling van premiebetaling worden verleend terwijl de pensioenopbouw voor de betreffende deelnemer voortgang vindt. De vrijgestelde premie betreft de premie op het niveau per de datum van intrede van arbeidsongeschiktheid, waarbij deze premie jaarlijks met 3% stijgt. De oplopende premiepercentages, met de leeftijd als van toepassing voor actieven, worden voor arbeidsongeschikten niet langer gevolgd. De verzekering voor premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid is vrijwillig en geldt alleen voor deelnemers die hiervoor bij aanvang deelname of bij het afsluiten van een inkomensverzekering voor arbeidsongeschiktheid hebben gekozen.

Keuze mogelijkheden bij pensioeningang

De jaarlijks in te kopen pensioenen en de te verzekeren pensioenen worden bepaald aan de hand van de tabellen in het pensioenreglement. De pensioenleeftijd is 'standaard' 65 jaar. Een deelnemer heeft de mogelijkheid om op zijn pensioendatum zijn pensioen aan te passen aan zijn situatie en zijn wensen van dat moment. Bij pensioeningang informeert het pensioenfonds de deelnemer over de uitkomsten van de diverse mogelijkheden, dit aan de hand van individuele berekeningen.

Vervroegen of uitstellen van de pensioeningang

Het ouderdompensioen gaat standaard in op de eerste dag van de maand waarin de deelnemer of gewezen deelnemer de 65-jarige leeftijd bereikt. Het ouderdompensioen eindigt op de laatste dag van de maand van zijn overlijden. De deelnemer kan ervoor kiezen de pensioenleeftijd maximaal vijf jaar te vervroegen. Als de (gewezen) deelnemer zijn ouderdompensioen wil laten ingaan op een datum die is gelegen vóór vijf jaar voor het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd, dient hij aan het pensioenfonds te verklaren dat hij vanaf de datum dat zijn ouderdompensioen ingaat geen inkomsten uit arbeid meer geniet en niet meer de intentie heeft deze in de toekomst te verwerven. Bij vervroeging van de pensioeningang worden de pensioenaanspraken (het ouderdompensioen) lager dan dat deze zouden zijn geweest als de deelnemer zijn pensioen zou laten ingaan op 65-jarige leeftijd.

Uitstel van de ingangsdatum is mogelijk tot de 70-jarige leeftijd. Uitstel van de ingangsdatum van het ouderdomspensioen kan alleen worden verleend als de deelnemer gedurende de periode van uitstel werkzaam blijft. Het ouderdomspensioen wordt in dat geval hoger.

Ruilen ouderdomspensioen in partnerpensioen

Ook heeft de deelnemer op de pensioendatum de mogelijkheid het opgebouwde partnerpensioen (gedeeltelijk) in te ruilen voor een hoger ouderdomspensioen. Als de deelnemer daarvoor kiest, betekent dit dat zijn partner geen of een lager partnerpensioen krijgt als de deelnemer komt te overlijden. Inruil kan alleen als de partner van de deelnemer daar schriftelijk toestemming voor geeft.

Wanneer op de pensioendatum geen partnergegevens bij de administrateur bekend zijn dan wordt de aanspraak op het partnerpensioen automatisch omgezet in een hoger ouderdomspensioen. Het partnerpensioen dat de deelnemer tijdens zijn huwelijk, geregistreerd partnerschap of notariële samenlevingsverband voor zijn eventuele ex-partner heeft opgebouwd komt niet voor uitruil in aanmerking.

Hoog/laag-constructie

Een deelnemer kan ook kiezen voor een hoog/laag-constructie. Dit betekent dat de deelnemer de eerste 5 of 10 jaar een verhoogd ouderdomspensioen krijgt en vervolgens een verlaagd ouderdomspensioen. De lage uitkering is altijd 75% van de hoge uitkering. Toepassing van deze keuze heeft geen invloed op de hoogte van het partner- en wezenpensioen.

Alle omzettingen van de pensioengelden vinden plaats op basis van seksenetrale factoren.

Deeltijdpensioen

Een deelnemer kan zijn ouderdomspensioen gedeeltelijk vervroegd laten ingaan indien hij minder gaat werken en geen intentie heeft in de toekomst meer te gaan werken. Het gedeelte van het ouderdomspensioen dat vervroegd kan ingaan is evenredig met het percentage dat de deelnemer minder is gaan werken. Van deze mogelijkheid kan op z'n vroegst op 60 jarige leeftijd gebruik worden gemaakt.

Begripsomschrijvingen en afkortingen

Actuariële en Bedrijfstechnische Nota (ABTN)

Pensioenfondsen moeten op basis van de Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling een nota opstellen waarin wordt ingegaan op:

- * interne beheersingssysteem;
- * administratieve organisatie en interne controle;
- * procedures en criteria voor aansluiting bij SPD;
- * aanspraken van deelnemers;
- * risico's;
- * financiële opzet;
- * financiële sturingsmiddelen.

Achmea IM

Achmea Investment Management B.V.

AFM

Autoriteit Financiële Markten

AG

Koninklijk Actuarieel Genootschap

ALM (asset en liability management)

Het managen van activa en verplichtingen met het doel de marktrisico's qua niveau en beweeglijkheid te begrenzen en tegelijkertijd een zo hoog mogelijk rendement te behalen binnen deze grenzen.

AOW

De AOW (Algemene Ouderdomswet) is een basispensioen van de overheid. Iedereen die de AOW-leeftijd heeft bereikt en in Nederland woont of heeft gewoond, heeft hier recht op. De AOW wordt uitgekeerd door de Sociale Verzekeringsbank (SVB) vanaf de dag dat de AOW-leeftijd is bereikt. De AOW-leeftijd hangt af van de geboortedatum.

Beleidsdekkingsgraad

De beleidsdekkingsgraad is het voortschrijdende gemiddelde van de actuele dekkingsgraden over de afgelopen 12 maanden.

Beschikbare premieregeling

Een beschikbare premieregeling (defined contribution of DC-regeling) is een regeling waarbij een overeengekomen premie beschikbaar wordt gesteld om pensioenrechten voor te verzekeren. Er worden hierbij geen toezeggingen gedaan over de hoogte van de te verzekeren pensioenuitkeringen.

Bestuur

Het bestuur van Stichting Pensioenfonds voor Dierenartsen.

Code Pensioenfondsen

Overzicht met normen voor Goed Pensioenfondsbestuur, eind 2013 gepubliceerd door de Pensioenfederatie en de Stichting van de Arbeid.

Collectieve actuariële gelijkwaardigheid

Voor de bepaling van de hoogte van het pensioen na uitruil of vervroeging wordt voor mannen en vrouwen uitgegaan van dezelfde factoren. Er wordt dus geen verschil gemaakt tussen de levenskansen van een mannelijke en een vrouwelijke deelnemer.

Deelnemer

Iedere dierenarts die als zodanig - hetzij zelfstandig, hetzij in dienstverband -praktijk uitoefent in een in Nederland gevestigde praktijk, op 31 december 2006 nog geen 60 jaar was, en de vijfenzestigjarige leeftijd nog niet heeft bereikt.

Deelnemersvereniging (DPD)

De vereniging met volledige rechtsbevoegdheid genaamd Deelnemersvereniging Pensioenfonds Dierenartsen, gevestigd te Utrecht. De deelnemersvereniging is een beroepspensioenvereniging als bedoeld in de Wet verplichte beroepspensioenregeling.

Dekkingsgraad

De dekkingsgraad wordt berekend door het aanwezige vermogen te delen door de verplichtingen. Het vermogen is de waarde van alle bezittingen (beleggingen e.d.) minus de schulden van het pensioenfonds. De verplichtingen zijn de opgetelde waarden van alle pensioenen die nu en in de toekomst worden uitgekeerd.

Derivaten

Een financieel instrument waarvan de waarde is afgeleid van één of meer onderliggende waarde(s).

DNB

De Nederlandsche Bank

Duration

De duration is de gewogen gemiddelde looptijd van kasstromen waarbij het gewicht van elke kasstroom wordt bepaald door het relatieve belang van die kasstroom.

Feitelijke premie

In het financieel toetsingskader gehanteerde term. Dit betreft de ontvangen deelnemersbijdragen.

Franchise

Bij de opbouw van het pensioen wordt al rekening gehouden met de AOW-uitkering door het gebruik van een franchise. De franchise is het deel van het inkomen waarover geen pensioen wordt opgebouwd in verband met de vanaf AOW-leeftijd te ontvangen AOW-uitkering.

FTK

Financieel Toetsingskader. Het FTK is het onderdeel van de Wvb waarin de wettelijke financiële eisen aan pensioenfonds zijn vastgelegd. Het is opgebouwd rond de principes van marktwaardering, risicogebaseerde financiële eisen en transparantie.

Kostendeekkende premie

Pensioenfondsen zijn verplicht om een kostendeekkende premie te berekenen. De kostendeekkende premie fungeert als (wettelijk) ijkpunt bij de beoordeling van de feitelijke premie die het pensioenfonds in rekening brengt. Het premiebeleid is een van de belangrijke sturingsmiddelen van een pensioenfonds. Door een adequate prijsstelling wordt voorkomen dat het pensioenfonds op voorhand te maken krijgt met tekorten.

Langlevenrisico

Het risico waarbij een afname van de sterftkans lager is dan de sterftkans volgens het tarief en een verslechtering van het resultaat laat zien.

Ouderdomspensioen

Maandelijkse uitkering die de deelnemer vanaf de pensioendatum of pensioeningangsdatum tot zijn overlijden ontvangt.

Partnerpensioen

Periodieke uitkering aan de partner van de deelnemer, gewezen deelnemer of gepensioneerde die wordt uitgekeerd na het overlijden van de deelnemer, gewezen deelnemer of gepensioneerde.

Partner

De persoon met wie de deelnemer, de gewezen deelnemer of gepensioneerde gehuwd is; of

De persoon met wie de deelnemer, de gewezen deelnemer of gepensioneerde een bij de burgerlijke stand geregistreerd partnerschap is aangegaan; of

De persoon met wie de deelnemer, de gewezen deelnemer of gepensioneerde samenwoont, mits:

- de deelnemer, de gewezen deelnemer of gepensioneerde en de partner beiden ongehuwd zijn en geen geregistreerd partnerschap zijn aangegaan met een derde; en
- de partner geen bloed- of aanverwant in de rechte lijn is van de deelnemer, de gewezen deelnemer of gepensioneerde; en
- de deelnemer, de gewezen deelnemer of gepensioneerde en de partner gedurende ten minste een half jaar aantoonbaar een gezamenlijke huishouding voeren en ten overstaan van een notaris een samenlevingsovereenkomst hebben getekend.

Pensioenfederatie

De overkoepelende belangenbehartiger van de Nederlandse pensioenfondsen.

Pensioenfonds

Stichting Pensioenfonds voor Dierenartsen.

Pensioengerechtigde

De persoon die op grond van de pensioenregeling een pensioen van het pensioenfonds ontvangt.

Pensioengrondslag

De basis voor de berekening van de hoogte van de pensioenen: het beroepsinkomen minus de franchise.

Pensioenoverzicht

Jaarlijks overzicht van alle pensioenrechten en -bedragen die de deelnemer tot dan toe heeft opgebouwd en nog gaat opbouwen binnen de pensioenregeling.

PFG (Pension Fund Governance)

De manier waarop het pensioenfonds is georganiseerd (structuur) en de verantwoordelijkheden worden uitgevoerd (processen).

Premie

Het bedrag dat een deelnemer jaarlijks moet betalen op basis van de pensioenregeling.

PVI

Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid.

PW

Pensioenwet.

Reële dekkingsgraad

In de reële dekkingsgraad wordt de verwachte stijging van de prijzen meegenomen als pensioenverplichting. Een reële graad van 100% wil zeggen dat het fonds volledig kan indexeren met de prijsinflatie conform een toekomstbestendig indexatiebeleid. Een toekomstbestendig indexatiebeleid houdt in: er mag geïndexeerd worden vanaf een beleidsdekkingsgraad van 110%.

Indexatie is alleen toegestaan als er voldoende vermogen is om deze indexatie ook in de toekomst te kunnen verlenen.

RTS

Rentetermijnstructuur. De RTS is een grafiek die het verband weergeeft tussen de looptijd van een vastrentende belegging enerzijds en de daarop te ontvangen marktrente anderzijds. Een normale RTS laat een stijgend verloop zien omdat de korte (spaar-)rente doorgaans lager is dan de langere (kapitaalmarkt-)rente. Als iemand zijn geld voor een langere periode uitleent, eist hij een hogere vergoeding dan bij een lening over een korte termijn.

SPD

Stichting Pensioenfonds voor Dierenartsen

Statuten

De statuten van Stichting Pensioenfonds voor Dierenartsen

SZW

Sociale Zaken en Werkgelegenheid

UFR

Ultimate Forward Rate. De UFR is een berekende rekenrente na het laatste liquide punt in de rentemarkt. Het is daarmee een risicovrije rekenrente voor langjarige contracten, waarvoor wegens de lange looptijd onvoldoende handel in bestaat.

VO

Verantwoordingsorgaan

Wezenpensioen

Uitkering die de kinderen van de deelnemer, gewezen deelnemer of gepensioneerde ontvangen na het overlijden van deze deelnemer, gewezen deelnemer of gepensioneerde.

Wvb

Wet verplichte beroepspensioenregeling

WIA

Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen